

AUTORA: PATRICIA VAQUERO GONZÁLEZ

Técnica de Igualdade do Concello de Camariñas

COAUTORA, COORDINADORA E SUPERVISIÓN TÉCNICA: Mª JOSEFA JIMENEZ SÁNCHEZ

Técnica Local de Emprego do Concello de Camariñas

DESEÑO E MAQUETACIÓN: JOSE MANUEL SESTAYO

Técnico Informático do Concello de Camariñas

FOTOGRAFÍA DE PORTADA: XOSÉ MANUEL GARCÍA FEIJOO

1º premio do I Maratón fotográfico "Implicate" do Concello de Camariñas

EMPRESAS:

- Informe técnico EDESGA, empresa de estudos sociais de Galicia.
 - Grupos de discusión XENEME, intervención social S.I

INDICE:

1. INTRODUCCION	1
2. CARACTERÍSTICAS DO CONCELLO DE CAMARIÑAS.....	7
3. CARACTERÍSTICAS E FASES DE ELABORACIÓN DO PLAN.....	13
4. LIÑAS ESTRATEXICAS E ACCIÓNS:	25
4.1 Participación e empoderamento.....	31
4.2 Conciliación.....	45
4.3 Formación e emprego	63
4.4 Prevención e eliminación de violencia de xénero.	81
4.5 Coeducación e promoción da igualdade	99
4.6 Saúde e deporte.....	109
5. SISTEMAS DE SEGUIMENTO E AVALIACION	123
6. CRONOGRAMA DE ACTUACIONES.....	129
7. ANEXOS.....	135

Moitas grazas a todas as persoas que fixeron e fan posible o traballo en prol da igualdade, así como as que me brindaron cada unha ao seu modo, o seu apoio e axuda o longo destes anos.

*Especialmente a María,
polo seu constante asesoramento e estímulo para seguir crecendo como profesional.*

Grazas polo teu valioso apoio, comentarios e suxerencias.

A brecha existente entre a igualdade legal e real fai necesaria que os poderes públicos poñamos en marcha políticas públicas orientadas a superar a discriminación e garantir a igualdade.

O Concello de Camariñas reconece os logros que as políticas de igualdade conseguiron nos últimos anos, e tamén é consciente de que debemos seguir avanzado para conseguir a igualdade real e para que o principio de igualdade se integre en toda a xestión pública municipal.

O II Plan de Igualdade municipal pretende progresar nese senso coas actuacións e medidas planificadas froito da avaliación do I Plan de Igualdade de Oportunidades entre Mulleres e Homes e da participación dos distintos axentes sociais: Asociacións, persoal técnico, Consello Sectorial da Muller, cidadanía... que facilitaron o coñecemento das necesidades e intereses das mulleres de camariñas.

Este novo Plan municipal constitúe unha ferramenta imprescindible para configurar unha política de igualdade a nivel local. Expresa ademais o compromiso dos responsables da xestión municipal de traballar para facer realidade o principio de igualdade de oportunidades entre mulleres e homes da sociedade Camariñana.

En definitiva o noso obxectivo co II Plan de Igualdade de Oportunidades é o de seguir acurtando distancias no camiño da xustiza social e conseguir unha sociedade máis igualitaria.

Manuel Valeriano Alonso de León
Alcalde do Concello de Camariñas

Dende a Concellería de Servizos Sociais, Igualdade e Saúde somos conscientes dos atrancos que aínda persisten para o logro dunha igualdade plena e de que as desigualdades de xénero que se asentan no máis profundo da nosa sociedade son un problema estrutural moi arraigado que non ten unha solución inmediata.

Esta situación necesita do traballo e compromiso activo de todos e todas e o Concello de Camariñas encamiña todos os seus esforzos cara a facilitar a superación dos factores de desigualdade que persisten e se asentan nos ámbitos da vida social, laboral, económica, cultural e política.

Ao traballo de sensibilización da sociedade na importancia estratéxica do principio de igualdade de oportunidades desenvolvido dende esta concellería ata agora, engadimos co II Plan de Igualdade de Oportunidades un conxunto de actuacións que pretenden mellorar e afondar nos resultados logrados.

Os obxectivos céntranse agora en promover valores e actitudes igualitarios, apoiar a conciliación, impulsar a formación e o emprego, a participación social das mulleres, combater e erradicar a violencia contra as mulleres e tamén incrementar a presenza activa dos homes no logro da igualdade de oportunidades fomentando o cambio a posicións favorables á igualdade.

O II Plan de igualdade de oportunidades do concello de Camariñas trata de facer fincapé nas situacións discriminatorias onde a intervención pública é necesaria e ten o propósito de contribuír firmemente a que os pasos dados neste senso no noso concello se consoliden.

M^a del Carmen Linares Chica

Concelleira de Servizos Sociais, Igualdade e Saúde

1. INTRODUCCION

*Fotografía: Juan José Basteiro Fernández
Participante do II Maratón fotográfico "Implicate" de Camariñas*

1. INTRODUCCIÓN:

As sociedades actuais tal e como as coñecemos, desenvoltas na súa gran maioría sobre a democracia, recoñecen a igualdade de tódalas persoas ante a lei. Sen embargo, o mero recoñecemento legal é insuficiente, xa que é necesario levar a cabo cambios sociais e estruturais que propicien a asunción no seno da sociedade de todo este conglomerado legislativo para facelo efectivo.

O II PIOM confeccionase para propiciar a asunción da sociedade camariñá dos principios e dereitos xa recoñecidos na lexislación ademais de contribuír a mellorar a situación social, política, económica, familiar e cultural da cidadanía promovendo a igualdade de xénero.

A partir da valiosa experiencia do I PIOM como instrumento de promoción e fomento da política de igualdade levada a cabo polo concello de Camariñas, deseñouse un II plan con medidas máis axustadas ás necesidades da sociedade camariñana que será marco de referencia para a execución das políticas municipais de igualdade durante o seu período de vixencia.

O II PIOM supón un marco de actuación municipal que integra o concepto de **mainstreaming** como unha estratexia para promover a igualdade de oportunidades dun xeito global e integral, que implica a introdución da análise de xénero en todas as políticas, programas e actuacións de xeito transversal.

CONTEXTO LEXISLATIVO

A nivel internacional as Nacións Unidas asumiron (1945), na súa carta fundacional o compromiso coa igualdade de dereitos de homes e mulleres. Dende entón houbo numerosos acordos internacionais aprobados, estratexias e instrumentos xurídicos adoptados que apostaron pola igualdade de oportunidades entre mulleres e homes. Cabe destacar o avance observado dende que no ano 1975 declararon o Ano Internacional da Muller. Despois virían máis conferencias mundiais sobre as mulleres, nas que foron elaboradas propostas para todos os países e rexións do mundo.

A primeira Conferencia Mundial sobre a Muller foi celebrada en México (1975), a segunda en Copenhague (1980), que adoptou un Programa de Acción Mundial para a Muller; a terceira en 1985 en Nairobi, na que se concluíu os escasos resultados na década 1975-1985. A Conferencia de Beijing (1995), creou unha plataforma de acción co obxectivo de “eliminar todos os obstáculos que dificultan a participación activa da muller en todas as esferas da vida pública e privada mediante a participación plena e en igualdade no proceso de adopción de decisións nas esferas económica, social, cultural e política”. Así mesmo, e para romper coas discriminacións estruturais que impiden a igualdade a nivel planetario, impulsouse o concepto de mainstreaming como unha estratexia para promover a igualdade de oportunidades de maneira global e integral.

A nivel Europeo, o principio de igualdade entre mulleres e homes é un principio fundamental do dereito comunitario, e as directivas e outros actos adoptados segundo este principio desenvolven un importante papel na mellora da situación das mulleres e do avance da igualdade. Dende a creación da Comunidade Económica Europea en 1957, o principio de igualdade entre mulleres e homes forma parte dos diferentes tratados constitutivos ata o último: Tratado de Ámsterdan de 1997.

Pola súa banda no Estado Español, xa nos artigos 9.2 e 14 da Constitución de 1978, quedaron consagrados os principios de igualdade ante a lei e a responsabilidade dos poderes públicos na promoción de condicións efectivas e reais de igualdade e liberdade, prohibíndose a discriminación de calquera tipo.

O Instituto da Muller, creado no ano 1983, é o encargado da posta en marcha das políticas de igualdade entre mulleres e homes no ámbito estatal. A recente creación do Ministerio de Igualdade (2008), foi un paso significativo na visibilización da importancia das políticas de igualdade.

No estado español, as últimas lexislacións en materia de igualdade son:

- Lei orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero.
- Plan nacional de sensibilización e prevención da violencia de xénero 2007-2009.

- Plan estratéxico de igualdade de oportunidades 2008-2011.
- Lei orgánica 3/2007, de 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes.

No ámbito Autonómico, no artigo 4.2 do Estatuto de Autonomía de Galicia do ano 1981 asúmese como competencia dos poderes públicos de Galicia promover as condicións para que a liberdade e a igualdade do individuo e dos grupos nos que se integra sexan reais e efectivas, eliminar os obstáculos que impidan ou dificulten a súa plenitude, así como facilitar a participación de todas as persoas galegas na vida política, económica, cultural e social.

Destacamos as últimas leis, plans e pactos en materia de igualdade:

- Lei 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes de Galicia.
- Lei galega para a prevención e tratamento integral da violencia de xénero.
- Lei 2/2007, do 28 de marzo, do traballo en igualdade das mulleres de Galicia.
- Plan de fomento da corresponsabilidade, 2007.
- Plan do Goberno Galego para a igualdade de mulleres e homes, 2007-2010.

2. CARACTERÍSTICAS DO CONCELLO DE CAMARIÑAS

*Fotografía: Jose Ignacio del Moral Rodríguez
Gañador do II Maratón fotográfico "Implicate" de Camariñas*

2. CARACTERÍSTICAS DO CONCELLO DE CAMARIÑAS:

Camariñas é un termo municipal que conta con 6.275 habitantes distribuídos entre 3.112 homes e 3.161 mulleres. Forma parte da Comarca de Terra de Soneira, na que tamén se inclúen os concellos de Vimianzo e Zas. A poboación do Concello de Camariñas supón un 31% da poboación da comarca, ó igual que poboación feminina do noso concello supón o 31% supón da porcentaxe feminina da comarca.

O concello presenta as seguintes características:

1. Descenso poboacional constante dende fai unha década. O conxunto das parroquias do Concello ven mantendo unha evolución demográfica descendente cun saldo vexetativo negativo estable (arredor do -0.4%) ao longo dos últimos dez anos; neste senso, apreciase que dende o ano 1996 Camariñas perdeu habitantes, como a maior parte dos concellos rurais e costeiros de Galicia, aínda que no noso caso a cifra acada arredor de 1.000 persoas.

Non en tanto, estase a dar unha tendencia ao equilibrio entre saídas e entradas de habitantes. O fluxo migratorio tende a estabilizarse, mentres que o fluxo inmigratorio está a seguir un progresivo aumento nos últimos anos. Esta situación pode supoñer un factor que potencie o dinamismo socioeconómico do noso concello. A idade media das persoas inmigrantes está no grupo de idade de 16 a 64 anos, idade potencialmente activa e o 54 % desta poboación, está representada por mulleres o que rompe coa pauta de que a inmigración en idade de traballar é fundamentalmente masculina.

2. A súa estrutura de poboación envellece e esta situación afecta maioritariamente ás mulleres (58%).

É salientable o volume de menores de 20 anos na composición poboacional camariñá (16.6%), maior que na comarca (15.2%), co que coas medidas axeitadas de desenvolvemento que reduza o éxodo poboacional pode supoñer unha garante de futuro.

3. O relevo xeracional encóntrase en risco, en toda a comarca e no noso concello, influíndo nesta situación o continuado descenso das taxas e índice de fecundidade (0.9), máis dun punto por debaixo do índice preciso para garantir a renovación das xeracións vindeiras (2.1).

A idade media de maternidade na comarca retardase ata os 30 anos causada ben pola constitución tardía dos fogares, polas dificultades laborais de parella ou pola falla de apoios institucionais para favorecer a conciliación de vida laboral e familiar, aínda que Camariñas presenta unha idade media máis moza (29.4).

4. O índice de dependencia global está feminizado pois presenta un 70.2% para o ano 2007 este índice relaciona aos grupos economicamente dependentes cos potencialmente activos.

5. Baixo nivel de formación. En relación ao grao de instrución da poboación de Camariñas, comparando o nivel de estudos das e dos habitantes de Camariñas coa comarca ou a provincia, pode apreciarse a existencia dun baixo nivel educativo, pois a maioría da poboación concéntrase entre os/as que teñen menos de cinco anos de escolarización (34.4%). Do mesmo xeito, a proporción de poboación analfabeta, é porcentualmente superior á detectada a nivel comarcal, provincial e autonómico (entre 2 e 5 puntos porcentuais) e afecta sobre todo ás mulleres de maior idade.

Na actualidade estase a dar unha equiparación entre xéneros, onde as mulleres novas están cada vez máis formadas e xogan un papel de potencialidade cara ao desenvolvemento integral do termo municipal.

Tamén cabe resaltar que pese ó alto grao de analfabetismo que presenta a poboación de Camariñas, este foise reducindo dende o 9% do ano 1991 ata o 7.2% do 2001, o cal é moi positivo e repercutirá no desenvolvemento social, económico e cultural do municipio a longo prazo.

6. A estrutura económica e do mercado de traballo de Camariñas caracterízase pola masculinización da poboación activa (64.1%) e a feminización da poboación inactiva clasificadas en mulleres dedicadas a tarefas do fogar (97.5%) e pensionistas (71%).

7. Segregación ocupacional horizontal. As ocupacións máis masculinizadas no Concello son as relacionadas coa construción (29%) e a pesca (33.5%)-excepto marisqueo-; o mesmo ocorre cos traballadores sen cualificación e os postos directivos. Pola contra, as ocupacións de corte administrativo, e as relacionadas ca industria (30.1%), cos servizos (51%) e a restauración, son as que posúen unha maior porcentaxe de mulleres en Camariñas.

8. Precariedade laboral. No período 2002-2007 constátase un aumento xeneralizado da eventualidade cunha redución dos contratos indefinidos. No ano 2007 en Camariñas apreciouse unha maior proporción dos contratos de obra ou servizo (73.9%). De igual xeito, a modalidade de contratación indefinida só veuse representada polo 3.1% dos casos- fronte ao 4% de Terra de Soneira e ao 5.4% da provincia-.

Atendendo aos últimos datos dispoñibles, o concello está a experimentar un crecemento do seu número de parados/as durante o período 2005-2008. Sendo 396 persoas no ano 2005 e 472 persoas no 2008. Aínda que no ano 2008 aumentou o peso relativo do paro masculino, pois por primeira vez supón un 38%, o paro segue a afectar maioritariamente ao colectivo feminino cun 61%. Podemos concluír que **o paro esta feminizado.**

8. Actividade empresarial. No concello o volume de titulares do Imposto de Actividades Económicas -IAE-, creceu considerablemente de 465 no ano 2003 a 686 no ano 2007. Aínda que o pulo económico do Concello esta guiado en maior proporción por varóns, **o colectivo feminino, dirixen, respecto ao total, (33.2% no ano 2007) unha porcentaxe importante** – en aumento- de empresas. Concentrándose en actividades comerciais, hostalería e téxtil.

Pouco a pouco parece que van cambiando os roles establecidos durante anos:

- A participación das mulleres no traballo remunerado xa non é un feito puntual senón unha realidade irreversible.
- A cualificación e a formación académica das mulleres de Camariñas evoluciona notablemente.

- Os modelos de familia están cambiando e a realidade económica e social actual require que homes e mulleres acheguen o seu salario para sustentar as economías familiares. A isto engádese, cada vez máis, a firme decisión das mulleres de participar en todos os ámbitos públicos, incluído o laboral. Aínda así, as condicións en que aceden a este mercado son marcadamente desiguais.

Para modificar a situación de desigualdade é preciso consolidar a plena inserción laboral da mulleres en igualdade de oportunidades mediante a adopción de medidas que fomenten a formación, que posibiliten a conciliación da vida familiar, persoal e profesional, a corresponsabilidade e a visibilización do colectivo feminino como grupo de referencia en calquera ámbito da vida, económico, social, laboral, político, cultural...

3. CARACTERÍSTICA E FASES DA ELABORACIÓN DO PLAN:

*Fotografía: Marcos Rodríguez
Participante no I Maratón fotográfico "Implicate" de Camariñas*

3. CARACTERÍSTICA E FASES DA ELABORACIÓN DO PLAN:

Os Plans de Igualdade de oportunidades (PIOM) consolídanse como unha ferramenta útil e eficaz para promover e acadar maiores cotas de igualdade social. Neste senso o Concello de Camariñas emprende o deseño e definición deste novo plan de traballo co obxectivo de “conseguir cambios cara á igualdade nunha realidade desigual”¹. A experiencia do primeiro Plan de Igualdade incorporase en todo o proceso de análise e elaboración das liñas directrices deste segundo Plan ao igual que a participación social e das mulleres en todo o proceso de elaboración do mesmo.

Si o I PIOM tiña como finalidade principal a visibilización, sensibilización e concienciación da situación e realidade da muller no concello, neste segundo plan pretendese promover a participación e empoderamento da poboación feminina especialmente ó mundo laboral, sen esquecer a continuidade e consolidación da finalidade acadada co primeiro PIOM.

Unha das características deste novo PIOM é a súa metodoloxía de traballo e planificación. Partiuse de avaliar e aprender dos erros e acertos da experiencia anterior, de consolidar as redes de participación xa creadas no colectivo feminino dando voz e protagonismo á hora de expresar as súas demandas e necesidades e as súas propostas de actuacións e ademais incorporouse nas fases de diagnose as aportacións realizadas por mulleres con perfís e pertencente a colectivos que estiveron subrepresentados nas actuacións desenvolvidas no primeiro PIOM.

A análise da experiencia anterior, a incorporación da voz e propostas das mulleres e a diagnose da situación socioeconómica do territorio foron as bases na que se asenta a metodoloxía de elaboración e deseño do II PIOM de Camariñas.

A estratexia de intervención social deste plan basease en tres obxectivos básicos:

- Consolidar e apoiar a cohesión dos grupos xerados no desenvolvemento do I PIOM.

¹ Paxina 21. “ Guía para Elaborar Planes de Igualdad” FEMP 2006

- Definir accións que dean resposta ás necesidades e intereses dos colectivos e segmentos poboacionais femininos que non foron captados co I PIOM.
- Diseñar procedementos de detección e avaliación das actividades para potenciar a capacidade de adaptación ou redefinición de obxectivos e accións baseada na maior pertinencia, eficacia, oportunidade e capacidade de xuntar sinerxías.

Na metodoloxía empregada para elaborar o II Plan municipal de Igualdade de Oportunidades entre mulleres e homes podemos distinguir catro fases das que se concluíron as liñas de actuación prioritarias:

1. Elaboración das conclusións e liñas directrices derivadas da avaliación do I Plan de Igualdade de Oportunidades entre mulleres e homes do Concello de Camariñas (2004-2006).
2. Realización de diagnose baseada na análise estatística e os datos cuantitativos relativos á situación das mulleres de Camariñas en distintos ámbitos: emprego, formación, conciliación, participación...
3. Confección de liñas de intervención e os programas de actuación baseadas nos resultados das técnicas cualitativas de investigación social empregadas para garantir a participación directa das mulleres e profesionais: entrevistas en profundidade e grupos de discusión.
4. Análise de coherencia e oportunidade realizada coa comparación con outros plans de igualdade a nivel provincial, autonómico e estatal.

FASES DA ELABORACION DO PLAN

1. Elaboración das conclusións e liñas directrices derivadas da avaliación do I Plan de Igualdade de Oportunidades

Podemos salientar do I PIOM as consecucións dos seguintes obxectivos:

- ✓ O perfil do colectivo que participou maioritariamente foi o de muller dedicada ás tarefas do fogar, maior de 50 anos, con baixo

nivel de instrución e cunha forte demanda de actividades de lecer e tempo libre. Este perfil coincide co perfil medio da poboación feminina do concello.

- ✓ Conseguiuse establecer co colectivo participante unha cohesión social moi valiosa que comezou a xerar unha demanda na creación de redes sociais de mulleres.
- ✓ Diminuíuse a brecha tecnolóxica da poboación adulta e feminina coa incorporación da formación e emprego de novas tecnoloxías nas actividades desenvolvidas.
- ✓ Promoveuse a igualdade na mocidade e a infancia por medio de accións de coeducación nos centros educativos.
- ✓ O 42.8% das accións realizadas tiveron como obxectivo a visibilización, sensibilización e concienciación da situación e realidade da muller.

No entanto a análise do desenvolvemento das actividades e a recollida de demandas realizadas tamén debuxan unhas liñas orientadoras cara ao II PIOM. Podémola resumir nos seguintes puntos.

- ✓ Debemos conseguir a implicación dun **colectivo de acción o máis heteroxéneo** posible polo que ademais de seguir apoiando e motivando a participación do colectivo feminino xa implicado é fundamental abrir novas liñas de actuacións dirixidas ao colectivo feminino de idades máis temperás así como mulleres que están inmersas no mercado laboral.
- ✓ Reforzarase a **promoción e a comunicación** das iniciativas, campañas e documentos para que toda a poboación coñeza o noso traballo e poida participar del, así como transmitir a importancia e necesidade da implantación dos Plans de

Igualdade de Oportunidades, debe ser unha das prioridades do novo PIOM.

- ✓ A visibilización da participación das mulleres en tódolos ámbitos de acción onde a Área de Igualdade realiza a súa labor é outro obxectivo estratéxico que reforzará as accións e autoestima do colectivo.
- ✓ Apoiarase ás **redes** xa constituídas promovendo a súa maior cohesión intragrupal e a formación e incentivo para iniciar procesos de empoderamento da muller.
- ✓ A concienciación na **igualdade de oportunidades** e a necesaria transformación social e modificación de roles sexistas e segregacionais require de accións encamiñadas á poboación que liderará o futuro da sociedade camariñá. O traballo coa infancia e a mocidade na **coeducación** debe contemplarse entre as novas accións que se planifiquen.
- ✓ As aplicación das **novas tecnoloxías** nas actividades deseñada así como promover a formación das mulleres nestas ferramentas debe ser outra prioridade en tanto é un aspecto imprescindible para a integración social e laboral do colectivo feminino.
- ✓ Haberá que mellorar o sistema formal de planificación da **avaliación continua** no percorrer da actividade establecendo instrumentos para a avaliación e o seguimento da participación e da receptividade do persoal docente máis axeitadas.
- ✓ Promoverase a **participación do colectivo masculino** en accións para a igualdade potenciando a xeración dunha rede de homes pola igualdade.

2. Realización de diagnose baseada na análise estatística e os datos cuantitativos

A diagnose da situación socioeconómica do concello reflicte a desigualdade do colectivo feminino, os obxectivos e estratexias do PIOM deben estar encamiñados a actuar para o cambio desta situación ou para melloralala.

Os ámbitos de desigualdade máis importantes no que deberá actuar o novo plan son:

- a) Mellora das condicións e calidade de vida da poboación envellecida que é maioritariamente feminina. Neste ámbito a **atención á dependencia**, a mellora da saúde e a participación e transmisión dos valores sociais e da aportación das mulleres ao longo da historia do noso concello son elementos de especial prioridade posto que afecta ao 50.4% das persoas que habitan o territorio municipal.

Para abarcar de maneira integral e transversal o proceso vital das mulleres do noso concello é necesario abarcar os **ámbitos da saúde e do deporte**, onde se facilite a información e asesoramento sobre aspectos da saúde das mulleres e o fomento de prácticas deportivas destinadas a mulleres de todas as idades.

- b) A menor presenza da muller na poboación activa, o maior peso das desempregadas e a situación de maior precariedade laboral son indicadores dunha desigualdade da participación da muller no ámbito do emprego. A incorporación ao **mundo do traballo e das actividades produtivas** remuneradas son pezas esenciais para o empoderamento da muller, polo que este ámbito debe ser tamén prioridade para o PIOM. As accións que se deseñen deben perseguir a diminución ou eliminación de obstáculos tales como a necesidade de **conciliación da vida familiar e laboral**, a mellora da cualificación ou a promoción da inserción da muller nas ocupacións menos feminizadas ou o incentivo e apoio á iniciativas de autoemprego.

3. Confección de liñas de intervención e os programas de actuación baseadas nos resultados das técnicas cualitativas de investigación social

Dende a Área de Igualdade, preténdese que a elaboración do plan fora un proceso participativo, e quixo invitar a participar del a todos os axentes sociais relacionados; outros departamentos municipais, asociacións, Consello Sectorial da Muller...seguros de que as aportacións que puideran xurdir por parte destas entidades ou departamentos constituirían un valor engadido ao noso traballo.

Realizáronse un total de 31 entrevistas semiestruturadas, 2 grupos de discusión, 5 mesas pola igualdade (encontro con mulleres do concello) e diversos contactos con departamentos municipais e axentes sociais vinculados. O obxectivo principal para a realización das entrevistas e grupos de discusión foi o de coñecer as opinións das mulleres do noso concello, pois quen mellor que elas para describir as situacións que están a vivir e ver tódolos días. Tanto os grupos de discusión como as entrevistas leváronse a cabo con mulleres de tódolos ámbitos económicos, políticos, educativos, asociativos, saúde...para así poder ter unha visión o máis heteroxénea posible, con distintos perfís, necesidades e intereses. Para ter unha visión global da situación das mulleres no noso concello tamén mantivemos contactos con distintos departamentos municipais.

Unha das conclusións que se sacaron na análise das entrevistas e dos grupos de discusión así como dos encontros que tivemos coas mulleres do noso concello foi a preocupación que todas verbalizaron a cerca das poucas expectativas e deficientes **condicións laborais e formativas** que se dan na nosa área xeográfica. Do mesmo modo expresan a preocupación pola calidade e igualdade na **educación** e nas actitudes polo que pensamos que a **promoción da igualdade de oportunidades e a prevención da violencia de xénero** na mocidade. Estes aspectos son básicos para intentar construír un futuro onde os valores de igualdade, tolerancia e respecto sexan piares fundamentais da nosa sociedade.

Outra conclusión da análise das entrevistas, grupos de discusión e do encontro coas mulleres nas mesas de igualdade, foi a necesidade de que as **mulleres participen en tódolos ámbitos da vida pública** e que tomen conciencia das súas posibilidades tanto como colectivo como persoas individuais. É necesario seguir traballando no proceso de participación e empoderamento das mulleres do noso concello pois nos anos anteriores foron conseguíndose cousas importantes neste senso.

Queda un largo camiño ata chegar á igualdade efectiva entre mulleres e homes. A nosa sociedade sigue impregnada de estereotipos e roles de xénero que colocan ás mulleres nunha posición de desvantaxe e que dificultan a completa realización dos seus dereitos como cidadás.

Tamén verbalizaron a necesidade de que se empece a **traballar co colectivo masculino** no cambio de mentalidades e na importancia do reparto de responsabilidades familiares.

Outra conclusión fundamental dos resultados das análises das técnicas cualitativas foi a necesidade de seguir traballando na **sensibilización, concienciación, prevención e intervención integral da violencia de xénero** así como na diminución da estigmatización das vítimas. “A violencia de xénero representa a expresión máis brutal da desigualdade entre homes e mulleres”² e como tal toda a sociedade temos que xuntar esforzos para combatela. Os datos sobre a situación da evolución da violencia de xénero no noso país evidencian, mellor que nada, o durísimo prezo da loita pola igualdade. O proceso é difícil e será longo porque os cambios culturais adoitan a ser lentos, pero coa implicación de toda a cidadanía poderase logralo.

4. Análise de coherencia e oportunidade realizada coa comparación con outros plans de igualdade a nivel nacional, autonómico e municipal.

Das fases de detección e deseño de ámbitos de actuación para o II PIOM concluíuse que as liñas estratéxicas prioritarias son: participación e empoderamento, conciliación e reparto de responsabilidades familiares e

² Páxina 5. “ Abordaxe integral da violencia de xénero”

domésticas, formación e emprego, saúde e deporte e coeducación, promoción da igualdade e prevención da violencia de xénero.

Cadro de conclusións e ámbitos de actuación propostos

FONTE	CONCLUSIÓN	ÁMBITO DE ACTUACIÓN
Avaliación I PIOM	- Implicación dun colectivo de acción o máis heteroxéneo. - Apoio redes. - Visibilización da participación das mulleres. - Reforzarase a promoción e a comunicación as iniciativas. - Traballo coa mocidade. - Aplicación novas tecnoloxías. - Promover a participación do colectivo masculino.	- Participación e empoderamento. - Participación e empoderamento. - Promoción e divulgación. - Coeducación e promoción da igualdade. - Formación e emprego. - Conciliación
Análise estatística de datos cuantitativo	- Atención á dependencia. - Asesoramento saúde e práctica do deporte. - Incorporación ao mercado de traballo e actividades produtivas.	- Conciliación. - Saúde e deporte. - Formación e emprego e participación e empoderamento.
Análise de datos cualitativos	- Malas condicións laborais e formativas. - Preocupación pola educación da mocidade. - Seguir traballando na violencia de xénero - Traballar co colectivo masculino. - Mulleres participen en tódolos ámbitos da vida pública.	- Formación e emprego. - Coeducación e promoción da igualdade. - Violencia de xénero. - Conciliación. - Participación e empoderamento.

Unha vez definidos os ámbitos de actuación, obxectivos estratéxicos e actuacións prioritarias, realizamos unha análise de coherencia e oportunidade do deseño realizado confrontándoo cos plans de igualdade dos ámbitos supramunicipais de referencia autonómico e estatal.

Esta comparación tiña o obxectivo de detectar os aspectos comúns e as singularidades da realidade municipal e o seu contexto territorial. Sen esquecer a realización dunha correspondencia entre que facilitará a implementación das accións con outras entidades e administracións e conformará unha ferramenta idónea para avaliar a oportunidade de cofinanciamento que presentan as nosas accións e programas.

COMPARACIÓN DE OBXECTIVOS ENTRE PIOMs		
Camariñas	Autonómico	Estatal
PARTICIPACIÓN E EMPODERAMENTO • Obxec. Especif. 1: Poñer en marcha e dinamizar o Consello Sectorial da Muller. • Obxec. Especif. 2: Fomenta-la creación, dinamización e mantemento de asociacións de mulleres.	PARTICIPACIÓN E EMPODERAMENTO • Obxec. Especif. 1.4/1.9* • Obxec. Especif. 1.2/1.3*	PARTICIPACIÓN POLÍTICA E SOCIAL • Obxec. Estratéxico 6* • Obxec. Estratéxico 1*
CONCILIACIÓN E REPARTO DE RESPONSABILIDADES • Obxec. Especif. 1: Promover o desenvolvemento dun modelo de convivencia familiar, social e laboral máis igualitario. • Obxec. Especif. 2: Colaboración con administracións públicas na creación de servizos de atención infancia e persoas dependentes. • Obxec. Especif. 3: Favorecer a información dos recursos existentes dispoñibles para conciliar.		CORRESPONSABILIDADE • Obxec. Estratéxico 1* • Obxec. Estratéxico 3* • Obxec. Estratéxico 1*
FORMACIÓN E EMPREGO • Obxec. Especif. 1: Realizar accións encamiñadas a inserción laboral e a diversificación profesional das mulleres. • Obxec. Especif. 2: apoiar a xeración de emprendedoras e o seu fortalecemento. • Obxec. Especif. 3: Desenvolver campañas informativas sobre as condicións de traballo das mulleres.		• Obxec. Estratéxico 1* • Obxec. Estratéxico 3* • Obxec. Estratéxico 2*
PREVENC. E ELIMINACIÓN DA VIOLENCIA DE XÉNERO • Obxec. Especif. 1: Promover actuacións de información, sensibilización e formación para previr a violencia de xénero.	ABORDAXE INTEGRAL DA VIOLENCIA DE XÉNERO • Obxec. Especif. 4.1//4.6*	VIOLENCIA • Obxec. Estratéxicos 2/5*
COEDUCACIÓN E PROMOCIÓN DA IGUALDADE • Obxec. Especif. 1: Promover a ruptura dos estereotipos e roles de xénero	FORMACIÓN EN IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES • Obxec. Especif. 3.1*	EDUCACIÓN • Obxec. Estratéxicos 3/7*
SAÚDE E DEPORTE • Obxec. Especif. 1: Implantar programas de educación sanitaria que faciliten un mellor coñecemento sobre a saúde xeral		SAÚDE • Obxec. Estratéxicos 1/3/4*

* A citada numeración corresponde aos obxectivos específicos do V Plan Galego para a Igualdade entre mulleres e homes (2007-2010) e os obxectivos estratéxicos do Plan estratéxico de igualdade de oportunidades (2008-2011) estatal.

Vistas as conclusións as que chegamos coa avaliación do I PIOM e as necesidades e inquedanzas que xurdiron a raíz das análises cualitativas e do traballo realizado durante estes anos, a estratexia a seguir neste segundo Plan de Igualdade de Oportunidades é unha estratexia global e integral, o denominado *mainstreaming de xénero* co obxectivo de rachar coas barreiras estruturais que impiden a consecución da igualdade real entre mulleres e homes e integrar dun xeito transversal a análise de xénero e a igualdade de oportunidades en todas as políticas públicas.

Debemos facer políticas que integren a igualdade dun xeito transversal e impliquen ademais mulleres e homes. Supón, por outra banda, pasar á análise e control das relacións sociais de xénero existentes para propiciar o equilibrio necesario entre os dous sexos. Agora colócanse mulleres e homes no centro da elaboración e execución de políticas, o que implica coñecer e facer visibles as necesidades e intereses de ámbolos dous de cara a igualdade.

Isto implica comezar a facer políticas específicas a favor de fomentar a corresponsabilidade doméstica que é o contrapunto necesario para que poida darse unha verdadeira conciliación da vida familiar, laboral e persoal. Dende este punto de vista, a corresponsabilidade doméstica establécese como un instrumento previo e necesario que permita conseguir o obxectivo de crear unha sociedade na que se dea unha plena e real conciliación da vida laboral e familiar.

4. LIÑAS ESTRATÉXICAS E ACCIÓNS.

*Fotografía: Julio Sánchez López
Participante no II Maratón fotográfico "Implicate" de Camariñas*

4. LIÑAS ESTRATÉXICAS E ACCIÓNS.

A continuación desenvolvemos as actividades previstas por liña e obxectivo. No entanto a descrición e definición das actividades centrámola no primeiro ano de desenvolvemento deste plan posto que o deseño deste PIOM leva como estratexia de intervención a adaptabilidade e redifusión de obxectivos e accións baseada nos resultados da avaliación destas para asegurar unha maior pertinencia, eficacia, oportunidade e capacidade de intervención para o cambio e para xuntar sinerxías.

O II PIOM caracterízase pola súa capacidade de adaptación e permeabilidade aos cambios e necesidades que se produzan ao longo da súa vixencia, e que irá determinado polos resultados no sistema de avaliación previsto.

As liñas estratéxicas e obxectivos que se estableceron e que sentarán a liña directriz do traballo para o establecemento da igualdade de oportunidades no noso concello son:

LIÑA ESTRATÉXICA 1: PARTICIPACIÓN E EMPODERAMENTO	
Obxectivo Xeral: Promove-la participación e plena integración das mulleres en tódolos ámbitos da vida pública.	
Obxectivos específico 1.1	Poñer en marcha e dinamizar o consello Sectorial da Muller
Obxectivos específico 1.2	Fomenta-la creación, dinamización e mantemento de asociacións de mulleres.
Obxectivos específico 1.3	Favorecer a creación dun espazo destinado ao intercambio e reunións das mulleres do noso concello.

LIÑA ESTRATÉXICA 2: CONCILIACIÓN DA VIDA FAMILIAR, LABORAL E PERSOAL: REPARTO DE RESPONSABILIDADES DOMÉSTICAS E FAMILIARES	
Obxectivo Xeral: Promover e facilitar a corresponsabilidade para a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.	
Obxectivos específico 2.1	Promover o desenvolvemento dun modelo de convivencia familiar, social e laboral máis igualitario.
Obxectivos específico 2.2	Colaboración con outras administracións públicas na creación de servizos públicos dirixidos a atención da infancia e persoas dependentes.
Obxectivos específico 2.3	Favorecer a información dos recursos existentes dispoñibles tanto para o colectivo feminino como para o masculino para conseguir conciliar a vida familiar e laboral.
Obxectivos específico 2.4	Fomenta-la participación e a implicación do colectivo masculino en actividades e actuacións relacionadas coa igualdade de oportunidades.

LIÑA ESTRATÉXICA 3: FORMACIÓN E EMPREGO	
Obxectivo Xeral: Fomenta-la formación e cualificación profesional, apoiar a incorporación da muller ao mercado de traballo, o autoemprego e promove-la mellora das condicións laborais en sectores máis feminizados.	
Obxectivos específico 3.1	Realizar accións encamiñadas a inserción laboral contemplando de maneira específica o perfil das mulleres e fomentando a diversificación profesional.
Obxectivos específico 3.2	Apoiar a xeración de emprendedoras e o fortalecemento das empresarias.
Obxectivos específico 3.3	Desenvolver campañas informativas sobre as condicións de traballo das mulleres.

LIÑA ESTRATÉXICA 4: PREVENCIÓN E ELIMINACIÓN DA VIOLENCIA DE XÉNERO

Obxectivo Xeral: Favorecer a prevención de situacións de violencia contra as mulleres, así como intentar mellorar a calidade de vida das mulleres vítimas de violencia de xénero de maneira integral para que leven a cabo un proxecto vital novo onde sexan persoas autónomas, independentes e seguras de si mesmas.

Obxectivos específico 4.1	Promover actuacións de información, sensibilización e formación da poboación en xeral, co fin de previr situacións de violencia contra as mulleres.
Obxectivos específico 4.2	Promover a integración sociolaboral das mulleres vítimas de violencia de xénero.

LIÑA ESTRATÉXICA 5: COEDUCACIÓN E PROMOCIÓN DA IGUALDADE

Obxectivo Xeral: Favorecer a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación e a promoción de accións que fomenten a igualdade.

Obxectivos específico 5.1	Promover a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación.

LIÑA ESTRATÉXICA 6: SAÚDE E DEPORTE

Obxectivo Xeral: Mellorar as condicións de benestar das mulleres atendendo ás súas necesidades.

Obxectivos específico 6.1	Implantar programas de educación sanitaria que faciliten un mellor coñecemento sobre a saúde en xeral, sobre os cambios biolóxicos, e sobre calquera adquisición dos hábitos saudables para mellorar a súa calidade de vida.
Obxectivos específico 6.2	Impulsar a participación das mulleres en actividades deportivas e recreativas atendendo ás necesidades e intereses que estas teñen.

1. PARTICIPACIÓN E EMPODERAMIENTO

*Fotografía tomada na actividade “GRUPOS DE ENCONTRO”
Programa EN FEMININO. 2006*

1. PARTICIPACIÓN E EMPODERAMENTO

A Área de Igualdade aposta polo fomento da participación e do empoderamento das mulleres do concello de Camariñas seguindo as directrices da Declaración de Beijing do ano 1995, onde estableceuse que o empoderamento das mulleres e a súa plena participación en condicións de igualdade en todos os ámbitos da sociedade, incluída a participación nos procesos de toma de decisións e o acceso ao poder, son fundamentais para o logro da igualdade.

O concepto de empoderamento contén unha dobre vertente; Por un lado o empoderamento das propias mulleres, que supón garantir e lograr a autonomía persoal, reforzar a autoestima, pasando por unha toma de conciencia persoal e identitaria por parte das mulleres, tanto individual coma colectivamente. Por outro lado, a posta en valor, no recoñecemento social e político dos temas que afectan máis directamente as mulleres.

A escasa valoración que rodea a todo a feminino, interiorizada en moitas ocasións polas propias mulleres, obstaculiza a participación das mesmas en actividades formativas, asociativas...

É necesario articular unha nova forma de participación onde realmente se teñan en conta as inxerencias e necesidades integrais das mulleres superando as prioridades dadas ao rol tradicional de xénero. Fomentar a participación das mulleres en asociacións que velen polos seus intereses persoais, calquera que sexan.

Obxectivo Xeral:

Promove-la participación e plena integración das mulleres en tódolos ámbitos da vida pública.

Obxectivo específico 1: Poñer en marcha e dinamizar o consello Sectorial da Muller

Actuacións:

1.1.1 Acción formativa ou de intercambio dirixida ás persoas integrantes do Consello Municipal de fomento da participación social.

1.1.2 Actuación de fomento da participación do Consello Sectorial da Muller, para que dinamice e aporte iniciativas para o desenvolvemento do Plan de Igualdade.

1.1.3 Proposta de liñas de coordinación entre a administración local e o tecido asociativo.

Obxectivo específico 2: Fomenta-la creación, dinamización e mantemento de asociacións de mulleres.

Actuacións:

1.2.1 Programa de información e tramitación de subvencións ás asociacións de mulleres.

1.2.2 Realización, sinalización e limpeza de rutas de sendeirismo con temática de xénero.

1.2.3 Accións formativas sobre xestión de entidades de iniciativa social.

1.2.4 Intercambios entre entidades asociativas de mulleres, para compartir experiencias.

Obxectivo específico 3: Favorecer a creación dun espazo destinado ao intercambio e reunións das mulleres do noso concello.

Actuacións:

1.3.1 Centro de Promoción da Igualdade para o Desenvolvemento Rural.

1.3.2 Blog da Área de igualdade

ACTUACIÓN 1.1.1

Acción de intercambio dirixida ás persoas integrantes do Consello Sectorial da Muller de fomento da participación social.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 1: Participación e empoderamento

2. Obxectivo xeral e específico.

Obxectivo xeral: Promove-la participación e plena integración das mulleres en tódolos ámbitos da vida pública.

Obxectivo específico 1: Poñer en marcha e dinamizar o Consello Sectorial da Muller.

3. Descrición da actividade.

Acción de intercambio onde se coñezan iniciativas de consellos doutras localidades para aprender das súas experiencias na posta en marcha destas iniciativas de participación social.

4. Obxectivos

Fomentar a participación e toma de decisión das mulleres do noso concello.

5. Persoas beneficiarias.

Persoas integrantes do Consello Sectorial da Muller.

6. Duración.

5 horas

7. Data de realización.

2009- 2011

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o participantes
- Divulgación: notas prensa, carteis.
- Recursos económicos dedicados.
- Perfil do colectivo participante.

10. Organismo/entidade responsable.

Área de Igualdade

11. Orzamento.

550€

ACTUACIÓN 1.1.2

Actuación de fomento da participación do Consello Sectorial da Muller, para que dinamice e aporte iniciativas para o desenvolvemento do Plan de Igualdade.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 1: Participación e empoderamento

2. Obxectivo xeral e específico.

Obxectivo xeral: Promove-la participación e plena integración das mulleres en tódolos ámbitos da vida pública.

Obxectivo específico 1: Poñer en marcha e dinamizar o Consello Sectorial da Muller.

3. Descrición da actividade.

Acción formativa de fomento da participación das mulleres en entidades asociativa e que favorezan a toma de decisións.

4. Obxectivos

Fomentar a participación e toma de decisión das mulleres do noso concello.

5. Persoas beneficiarias.

Persoas integrantes do Consello Sectorial da Muller.

6. Duración.

10 horas

7. Data de realización.

Último trimestre de 2009

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o participantes.
- Divulgación: notas prensa, carteis.

10. Organismo/entidade responsable.

Área de Igualdade

11. Orzamento

350€

ACTUACIÓN 1.1.3

Convenio de colaboración entre a administración local e o tecido asociativo.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 1: Participación e empoderamento

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promove-la participación e plena integración das mulleres en tódolos ámbitos da vida pública.

Obxectivo específico 1: Poñer en marcha e dinamizar o Consello Sectorial da Muller.

3. Descrición da actividade.

Convenio de colaboración entre entidades sociais e a Área de Igualdade do Concello de Camariñas.

4. Obxectivos

Establecer unha estreita rede de colaboración coas entidades de iniciativa social para todo o relacionado co traballo para a igualdade de oportunidades.

5. Persoas beneficiarias.

Persoas integrantes das entidades de iniciativa social onde haxa unha maior representatividade feminina.

6. Duración.

Ata que se esgote o plan.

7. Data de realización.

2011

8. Avaliación

Mediante seguimento das actuacións establecidas no convenio.

9. Indicadores.

- Documentación impresa.
- Nº documentación emitida.
- Recursos económicos dedicados.
- Entidades relacionadas.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable.

Área de Igualdade

11. Orzamento.

110€

ACTUACIÓN 1.2.1

Programa de información e tramitación de subvencións ás asociacións de mulleres

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 1: Participación e empoderamento

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promove-la participación e plena integración das mulleres en tódolos ámbitos da vida pública.

Obxectivo específico 2: Fomenta-la creación, dinamización e mantemento de asociacións de mulleres.

3. Descrición da actividade.

Establecemento dun servizo de información e axuda de tramitación de subvencións e xestións administrativas ás asociacións de mulleres de Camariñas que o soliciten.

4. Obxectivos

Promover a posta en marcha e o establecemento de asociacións de mulleres.

5. Persoas beneficiarias.

Persoas integrantes das entidades asociativas de mulleres do Concello.

6. Duración.

Durante o período de duración do plan.

7. Data de realización.

2009-2012

8. Avaliación

Realizárase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o solicitudes.
- N^o intervencións.
- Documentación emitida
- Entidades relacionadas
- Cargo persoa que fai a solicitude.

10. Organismo/entidade responsable.

Área de Igualdade

11. Orzamento.

110€

ACTUACIÓN 1.2.2

Realización, sinalización e limpeza de rutas de sendeirismo con temática de xénero.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 1: Participación e empoderamento

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promove-la participación e plena integración das mulleres en tódolos ámbitos da vida pública.

Obxectivo específico 2: Fomenta-la creación, dinamización e mantemento de asociacións de mulleres.

3. Descrición da actividade.

Crear, sinalar e manter limpas rutas con temática relativa as mulleres.

4. Obxectivos

Dinamizar a asociacións de mulleres, para crear unha rede de coordinación en torno a unha actividade de lecer como é o sendeirismo a tempo que se recupera a memoria histórica do traballo e das vidas das mulleres.

5. Persoas beneficiarias.

Persoas integrantes das entidades asociativas de mulleres do Concello e poboación en xeral.

6. Duración.

3 meses

7. Data de realización.

Verano 2010

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o rutas realizadas.
- N^o de entidades relacionadas.
- N^o persoas asistentes.
- N^o e tipos de materiais utilizados.
- Recursos económicos dedicados.
- Grao de cobertura das accións.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable.

Área de Igualdade

11. Orzamento.

1500€

ACTUACIÓN 1.2.3

Acción formativa sobre xestión de entidades de iniciativa social.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 1: Participación e empoderamento

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promove-la participación e plena integración das mulleres en tódolos ámbitos da vida pública.

Obxectivo específico 2: Fomenta-la creación, dinamización e mantemento de asociacións de mulleres.

3. Descrición da actividade.

Curso de formación de xestión práctica e organización dunha entidade social.

4. Obxectivos

Dotar ás integrantes de entidades asociativas das ferramentas necesarias para levar a cabo a xestión da mesma.

5. Persoas beneficiarias.

Persoas integrantes das entidades asociativas do Concello.

6. Duración.

30 horas

7. Data de realización.

Novembro 2009

8. Avaliación

Mediante seguimento no percorrer da acción formativa, por medio de cuestionarios as persoas asistentes e ao persoal docente, así como unha memoria final da actuación.

9. Indicadores.

- N° de persoas asistentes.
- N° e tipo de materiais utilizados.
- Documentación impresa.
- N° documentación emitida.
- Recursos económicos dedicados.
- Perfil do colectivo participante.
- Entidades relacionadas.
- Notas de prensa.
- Características dos centros onde se imparte a formación.

10. Organismo/entidade responsable.

Área de Igualdade

11. Orzamento.

950€

ACTUACIÓN 1.2.4

Visita a experiencias e a exemplos de boas prácticas asociativas.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 1: Participación e empoderamento

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promove-la participación e plena integración das mulleres en tódolos ámbitos da vida pública.

Obxectivo específico 2: Fomenta-la creación, dinamización e mantemento de asociacións de mulleres.

3. Descrición da actividade.

Xornada de intercambio de experiencias con outras entidades asociativas de mulleres.

4. Obxectivos

Fomentar a aprendizaxe por medio de intercambios de experiencias con outras asociacións de mulleres.

5. Persoas beneficiarias.

Persoas integrantes das asociacións de mulleres do Concello.

6. Duración.

3 horas

7. Data de realización.

2011

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o participantes.
- Entidades relacionadas.
- Divulgación: notas prensa, carteis.
- Recursos económicos dedicados.
- Perfil do colectivo participante.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

550€

ACTUACIÓN 1.3.1

Centro de Promoción da Igualdade para o Desenvolvemento Rural.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 1: Participación e empoderamento

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promove-la participación e plena integración das mulleres en tódolos ámbitos da vida pública.

Obxectivo específico 3: Favorecer a creación dun espazo destinado ao intercambio e reunións das mulleres do noso concello.

3. Descrición da actividade.

Crear un centro de promoción da igualdade para que as mulleres poidan realizar actividades relacionadas co desenvolvemento do medio rural.

4. Obxectivos

Fomentar a creación dun centro para a promoción da igualdade no ámbito rural.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral, especialmente mulleres.

6. Duración.

2 anos

7. Data de realización.

Último trimestre de 2009

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Grao de cobertura das accións.
- Recursos económicos destinados.
- Recursos humanos dedicados.
- Impacto na sociedade.

10. Organismo/entidade responsable

Xunta de Galicia e Concello de Camariñas

11. Orzamento.

49.218€

ACTUACIÓN 1.3.2

Blog da Área de Igualdade

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 1: Participación e empoderamento

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promove-la participación e plena integración das mulleres en tódolos ámbitos da vida pública.

Obxectivo específico 3: Favorecer a creación dun espazo destinado ao intercambio e reunións das mulleres do noso concello.

3. Descrición da actividade.

Crear un blog dentro da páxina web do concello para a promoción da igualdade onde as mulleres poidan expresarse con total liberdade.

4. Obxectivos

Fomentar a creación dun espazo para facilitar a liberdade de expresión das mulleres do concello.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral, especialmente mulleres.

6. Duración.

Durante a vixencia do plan.

7. Data de realización.

Último trimestre de 2009

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Rexistro de entradas, semanais, mensuais e anuais.
- Tipo materiais colgados no blog.
- Grao de aceptación das persoas usuarias.
- Recursos económicos dedicados.
- Recursos humanos dedicados.
- Impacto na sociedade.

10. Organismo/entidade responsable

Área de igualdade

11. Orzamento.

1.000€

2. CONCILIACIÓN DA VIDA FAMILIAR, LABORAL E PERSOAL: REPARTO DE RESPONSABILIDADES DOMÉSTICAS E FAMILIARES

*Fotografía tomada no CURSO DE COCIÑA PARA HOMES
Programa Camariñas Co-Responsable. 2009-2010*

2. CONCILIACIÓN DA VIDA FAMILIAR, LABORAL E PERSOAL: REPARTO DE RESPONSABILIDADES DOMÉSTICAS E FAMILIARES

A incorporación das mulleres á vida pública avanzou notablemente nas últimas décadas, froito da loita que moitas mulleres mantiveron e manteñen por acabar coa exclusión da sociedade patriarcal. Pero este avance, estase producindo, de forma desigual.

Nos últimos anos desenvolvéronse unha serie de leis sobre o recoñecemento do dereito a compaxinar a actividade profesional coa vida familiar e persoal, pero pese aos notables avances producidos especialmente no ámbito lexislativo, seguen constatándose prácticas sociais que atribúen o desenvolvemento do traballo non remunerado relacionado cos coidados da familia como responsabilidade principal das mulleres e o traballo remunerado inherente a vida económica como responsabilidade principal dos homes.

Aínda que se produciron algúns cambios importantes nos modelos familiares e nas formas de convivencia, as estruturas sociais e as mentalidades actúan como freo que impiden o establecemento dun novo modelo de relacións que non implique a subordinación das mulleres.

O problema fundamental é que as mulleres seguen a soportar o peso da maior parte das tarefas no fogar o cal perpetúa a división de tarefas en función do xénero. Avanzar na igualdade é avanzar no reparto de responsabilidades, e na conciliación da vida laboral, familiar e persoal. É necesario que a conciliación non se vexa como unha cuestión e un problema exclusivo "de mulleres". Para seguir adiante no avance da corresponsabilidade e por conseguinte da conciliación hai que impulsar cambios en tódolos ámbitos de intervención, a nivel privado/doméstico, laboral, de servizos públicos e de todas as estruturas sociais.

A corresponsabilidade familiar é o contrapunto necesario para que poida darse a necesaria conciliación da vida familiar, laboral e persoal. Dende este punto de vista, a

corresponsabilidade doméstica establécese como un instrumento previo e necesario que permite conseguir o obxectivo de crear unha sociedade na que se dea unha plena e real conciliación da vida laboral, familiar e persoal.

Obxectivo Xeral:

Promover e facilitar a corresponsabilidade para a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.

Obxectivos específico 1: Promover o desenvolvemento dun modelo de convivencia familiar, social e laboral máis igualitario.

Actuacións:

- 4.1.6 Actuacións de sensibilización, concienciación e cambio de actitudes, dirixidas a promover, entre a poboación xeral, especialmente nos homes e a mocidade un cambio de actitudes favorable a un modelo de convivencia máis democrático e igualitario.
- 2.1.2 Actuacións de fomento de cambio de roles, para favorecer que homes e mulleres logren estruturar a súa convivencia en familia e parella.
- 2.1.3 Accións que garantan a conciliación da vida laboral e familiar das persoas traballadoras do concello de Camariñas.

Obxectivos específico 2: Colaboración con outras administracións públicas na creación de servizos públicos dirixidos a atención da infancia e persoas dependentes.

Actuacións:

- 2.2.1 Informe-proposta para a creación de servizos de axuda as persoas dependentes: centro de día.
- 2.2.2 Servizo de comedor no Escola Infantil Municipal.
- 2.2.3 Banco de tempo municipal.

Obxectivos específico 3: Favorecer a información dos recursos existentes dispoñibles tanto para o colectivo feminino como para o masculino para conseguir conciliar a vida familiar e laboral.

Actuacións:

2.3.1 Edición de libros informativos sobre dereitos laborais existentes para favorecer a conciliación.

2.3.2 Documento audiovisual sobre a situación da corresponsabilidade no concello de Camariñas.

2.3.3 Nova edición do Maratón fotográfico “Implícate” coa corresponsabilidade.

Obxectivo específico 4: Fomenta-la participación e a implicación do colectivo masculino en actividades e actuacións relacionadas coa igualdade de oportunidades.

Actuacións:

2.4.1 Curso de cociña para homes co obxectivo de favorecer a corresponsabilidade doméstica.

2.4.2 Accións formativas sobre canles e funcións sociais e outras materias encamiñadas ao cambio de mentalidades.

2.4.3 Accións de divulgación de medidas de incentivación que leven a un exercicio real por parte dos homes dos permisos, licencias ou excedencias parentais.

ACTUACIÓNS 2.1.1

Actuacións de sensibilización, concienciación que favorezan o cambio de actitudes favorables a un modelo de convivencia máis democrático e igualitario.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 2: Conciliación da vida familiar, laboral e persoal: Reparto de responsabilidades domésticas e familiares.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promover e facilitar a corresponsabilidade para a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.

Obxectivo específico 1: Promover o desenvolvemento dun modelo de convivencia familiar, social e laboral máis igualitario.

3. Descrición da actividade.

Realización de distintas actuacións para actividades de fomento da concienciación e onde se favoreza o cambio de mentalidade: campañas de sensibilización, xuntanzas...

4. Obxectivos

Sensibilizar e concienciar a cerca da importancia do cambio de mentalidade e actitudes relativas ás novas formas de convivencia democrática.

5. Persoas beneficiarias.

Mocidade e colectivo masculino.

6. Duración.

2 meses

7. Data de realización.

2012

8. Avaliación

Realizárase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N° persoas beneficiarias das actuacións.
- N° e tipo de materiais utilizados.
- N° documentación emitida.
- Recursos económicos dedicados.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

800€

ACTUACIÓN 2.1.2

Curso de Cambio de Roles

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 2: Conciliación da vida familiar, laboral e persoal: Reparto de responsabilidades domésticas e familiares.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promover e facilitar a corresponsabilidade para a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.

Obxectivo específico 1: Promover o desenvolvemento dun modelo de convivencia familiar, social e laboral máis igualitario.

3. Descrición da actividade.

Curso sobre o cambio de roles que consistirá en que mulleres e homes cambien por un tempo os papeis que teñen establecidos culturalmente e realicen os contrarios.

4. Obxectivos

Concienciar a cerca da importancia do cambio de mentalidade e actitudes relativas ás novas formas de convivencia democrática.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres e homes do concello de Camariñas.

6. Duración.

20 horas.

7. Data de realización.

Segundo trimestre de 2010

8. Avaliación

Mediante seguimento da acción formativa, cuestionarios as persoas participantes e ao persoal docente, así como unha memoria final.

9. Indicadores.

- N^o persoas asistentes.
- N^o e tipo de materiais utilizados.
- Recursos económicos dedicados.
- Perfil colectivo participante.
- Notas de prensa.
- Características dos centros onde se imparte a formación.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

2500€

ACTUACIÓN 2.1.3

Accións que garantan a conciliación da vida laboral e familiar das persoas traballadoras do concello de Camariñas

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 2: Conciliación da vida familiar, laboral e persoal: Reparto de responsabilidades domésticas e familiares.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promover e facilitar a corresponsabilidade para a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.

Obxectivo específico 1: Promover o desenvolvemento dun modelo de convivencia familiar, social e laboral máis igualitario.

3. Descrición da actividade.

Realizar un informe e promover por medio da negociación accións que garantan a posibilidade de conciliación da vida familiar, social e laboral máis igualitario.

4. Obxectivos

Posibilitar a conciliación da vida familiar e laboral do persoal do concello de Camariñas.

5. Persoas beneficiarias.

Persoal do concello de Camariñas

6. Duración.

Durante a vixencia do plan

7. Data de realización.

2010

8. Avaliación

Mediante seguimento das accións que se establecen para poder conciliar a vida laboral e familiar, así como unha memoria final das accións levadas a cabo e do impacto das medidas na vida das persoas traballadoras do concello.

9. Indicadores.

- Recursos económicos dedicados.
- Grao de cobertura das accións.
- Impacto da realización das accións.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

110€

ACTUACIÓN 2.2.1

Informe-proposta para a creación de servizos de axuda as persoas dependentes: centros de día

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 2: Conciliación da vida familiar, laboral e persoal: Reparto de responsabilidades domésticas e familiares.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promover e facilitar a corresponsabilidade para a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.

Obxectivo específico 2: Colaboración con outras administracións públicas na creación de servizos públicos dirixidos a atención da infancia e persoas dependentes.

3. Descrición da actividade.

Elaboración dun informe onde se faga a proposta da necesidade da creación dun centro de día municipal.

4. Obxectivos

Posibilitar a futura creación dun centro de día no concello que facilite a conciliación da vida familiar e laboral das persoas coidadoras.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación dependente e persoas coidadoras do concello de Camariñas.

6. Duración.

Unha vez realizado é continuado.

7. Data de realización.

2012

8. Avaliación

Mediante seguimento da realización do informe e do impacto que produza a proposta de creación do centro de día.

9. Indicadores.

- Documentación emitida.
- Lugar de presentación da documentación.
- Grao de cobertura.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

110€

ACTUACIÓN 2.2.2

Servizo de comedor na Escola Infantil Municipal

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 2: Conciliación da vida familiar, laboral e persoal: Reparto de responsabilidades domésticas e familiares.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promover e facilitar a corresponsabilidade para a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.

Obxectivo específico 2: Colaboración con outras administracións públicas na creación de servizos públicos dirixidos a atención da infancia e persoas dependentes.

3. Descrición da actividade.

Establecemento do comedor na escola infantil municipal.

4. Obxectivos

Establecer o comedor no escola infantil municipal para posibilitar a conciliación da vida familiar, laboral e persoal das nais e pais do alumnado.

5. Persoas beneficiarias.

Usuarias/os da escola infantil municipal.

6. Duración.

Unha vez posto en marcha sería continuado.

7. Data de realización.

2010

8. Avaliación.

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o rapaces e rapazas asistentes.
- Perfil do colectivo beneficiado.
- Entidades relacionadas.
- Característica do centro.

10. Organismo/entidade responsable

Xunta de Galicia/ Concello de Camariñas

11. Orzamento.

2.013€

ACTUACIÓN 2.2.3

Banco de tempo municipal

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 2: Conciliación da vida familiar, laboral e persoal: Reparto de responsabilidades domésticas e familiares.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promover e facilitar a corresponsabilidade para a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.

Obxectivo específico 2: Colaboración con outras administracións públicas na creación de servizos públicos dirixidos a atención da infancia e persoas dependentes.

3. Descrición da actividade.

Establecemento do banco de tempo municipal.

4. Obxectivos

Establecer dun banco de tempo municipal para posibilitar a conciliación da vida familiar, laboral e persoal da poboación.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral

6. Duración.

Unha vez posto en marcha sería continuado.

7. Data de realización.

A partir de que se poña en marcha o proxecto.

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o persoas participantes.
- N^o e tipos de materiais utilizados.
- Documentación impresa.
- Persoas e entidades relacionadas.
- Notas de prensa.
- Grao de coberturas das accións.

10. Organismo/entidade responsable

Axencia de desenvolvemento local/ Área de Igualdade

11. Orzamento.

6.500€

ACTUACIÓN 2.3.1

Edición de información sobre dereitos laborais que favorezan a conciliación.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 2: Conciliación da vida familiar, laboral e persoal: Reparto de responsabilidades domésticas e familiares.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promover e facilitar a corresponsabilidade para a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.

Obxectivo específico 3: Favorecer a información dos recursos existentes dispoñibles tanto para o colectivo feminino como para o masculino para conseguir conciliar a vida familiar e laboral.

3. Descrición da actividade.

Edición dun libro informativo sobre os dereitos laborais das persoas traballadoras que favorezan a conciliación da vida familiar e laboral.

4. Obxectivos

Facilitar a información necesaria para que as persoas traballadoras exerzan os seus dereitos laborais cara a conciliación.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral

6. Duración.

Durante o período de execución do plan.

7. Data de realización.

Marzo de 2009

8. Avaliación

Realizárase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Documentación impresa.
- Nº exemplares editados e distribuídos.
- Nº documentación emitida.
- Recursos económicos dedicados.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

1.695€

ACTUACIÓN 2.3.2

Documento audiovisual sobre a situación da corresponsabilidade no concello de Camariñas

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 2: Conciliación da vida familiar, laboral e persoal: Reparto de responsabilidades domésticas e familiares.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promover e facilitar a corresponsabilidade para a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.

Obxectivo específico 3: Favorecer a información dos recursos existentes dispoñibles tanto para o colectivo feminino como para o masculino para conseguir conciliar a vida familiar e laboral.

3. Descrición da actividade.

Realización dun documento audiovisual no que se plasme a situación actual da corresponsabilidade nos concello de Camariñas. Experiencias e Expectativas.

4. Obxectivos

Visibilizar a situación da maioría das mulleres do noso concello e a necesidade do reparto das responsabilidades familiares.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral

6. Duración.

3 meses

7. Data de realización.

Año 2011

8. Avaliación

Realizárase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o persoas asistentes.
- N^o e tipo de materiais utilizados.
- Recursos económicos dedicados.
- Perfil colectivo participante.
- Notas de prensa

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

3.000

ACTUACIÓN 2.3.3

Maratón fotográfico “Implicate” do concello de Camariñas

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 2: Conciliación da vida familiar, laboral e persoal: Reparto de responsabilidades domésticas e familiares.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promover e facilitar a corresponsabilidade para a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.

Obxectivo específico 3: Favorecer a información dos recursos existentes dispoñibles tanto para o colectivo feminino como para o masculino para conseguir conciliar a vida familiar e laboral.

3. Descrición da actividade.

Realización da segunda edición do maratón fotográfico coa temática da corresponsabilidade.

4. Obxectivos

Concienciar e visibilizar a través da arte gráfica a importancia do reparto de tarefas familiares para chegar a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral

6. Duración.

3 meses

7. Data de realización.

2008-2012

8. Avaliación.

Realizárase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o persoas asistentes.
- N^o e tipo de materiais utilizados.
- N^o documentación emitida.
- Perfil das persoas participantes.
- Recursos dedicados.
- Grao de coberturas das accións.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

28.025€

ACTUACIÓN 2.4.1

Curso de Cociña para homes

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 2: Conciliación da vida familiar, laboral e persoal: Reparto de responsabilidades domésticas e familiares.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promover e facilitar a corresponsabilidade para a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.

Obxectivo específico 4: Fomenta-la participación e a implicación do colectivo masculino en actividades e actuacións relacionadas coa igualdade de oportunidades.

3. Descrición da actividade.

Levar a cabo un curso de cociña para homes para facilitar o desenvolvemento das prácticas culinarias para o fomento da corresponsabilidade e para a autorealización.

4. Obxectivos

Promover a corresponsabilidade mediante un curso de cociña para homes.

5. Persoas beneficiarias.

Colectivo masculino

6. Duración.

3 meses

7. Data de realización.

Febreiro, marzo e abril de 2009

8. Avaliación.

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N° de persoas asistentes.
- N° e tipos de materiais utilizados.
- Perfil do colectivo.
- Recursos económicos dedicados.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

1.624,80€

ACTUACIÓN 2.4.2

Accións formativas sobre canles e funcións sociais e outras materias encamiñadas ao cambio de mentalidades.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 2: Conciliación da vida familiar, laboral e persoal: Reparto de responsabilidades domésticas e familiares.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promover e facilitar a corresponsabilidade para a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.

Obxectivo específico 4: Fomenta-la participación e a implicación do colectivo masculino en actividades e actuacións relacionadas coa igualdade de oportunidades.

3. Descrición da actividade.

Levar a cabo accións formativas dirixidas ao colectivo masculino acerca da importancia do cambio de roles e de mentalidades.

4. Obxectivos

Promover o cambio de mentalidades e unha convivencia máis democrática mediante accións formativas.

5. Persoas beneficiarias.

Colectivo masculino

6. Duración.

20 horas

7. Data de realización.

Primeiro trimestre de 2011

8. Avaliación.

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N° de persoas asistentes.
- N° e tipos de materiais utilizados.
- Perfil do colectivo.
- Recursos económicos dedicados.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

750€

ACTUACIÓN 2.4.3

Campaña divulgativa acerca das medidas de incentivación que leven ao exercicio real por parte do colectivo masculino dos permisos, licenzas ou excedencias.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 2: Conciliación da vida familiar, laboral e persoal: Reparto de responsabilidades domésticas e familiares.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Promover e facilitar a corresponsabilidade para a conciliación da vida familiar, laboral e persoal.

Obxectivo específico 4: Fomenta-la participación e a implicación do colectivo masculino en actividades e actuacións relacionadas coa igualdade de oportunidades.

3. Descrición da actividade.

Levar a cabo unha campaña divulgativa para incentivar aos homes para que exerzan o seus dereitos laborais para a conciliación.

4. Obxectivos

Incentivar ao colectivo masculino para que exerzan os seus dereitos laborais para a conciliación.

5. Persoas beneficiarias.

Colectivo masculino

6. Duración.

Dous meses

7. Data de realización.

Primeiro trimestre de 2012

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o e tipo de materiais utilizados.
- N^o documentación emitida.
- Recursos económicos.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

1.750€

2. FORMACIÓN E EMPREGO

*Fotografía tomada no Curso de Maquetación da Guía de Mulleres Significativas
Programa MULLERES SIGNIFICATIVAS DE CAMARIÑAS. 2005*

FORMACIÓN E EMPREGO

“A incorporación da muller ao ámbito laboral e académico é un feito indubidable que supuxo unha das transformacións sociais máis importantes nas últimas décadas. Os avances acadados neste ámbito son significativos en todas as sociedades industriais avanzadas pero, non obstante, aínda persisten moitos obstáculos que impiden unha plena inserción das mulleres no mercado de traballo pois, a pesar do desenvolvemento alcanzado na nosa sociedade e na nosa economía, é notoria aínda a distinta posición entre mulleres e homes no ámbito laboral. Posición que non é posible desligar dunha concepción tradicional da sociedade, baseada na separación secular entre as esferas produtiva e reprodutiva que adscribiu os varóns á primeira e, con naturalidade indiscutible, delegou a responsabilidade da segunda exclusivamente sobre as mulleres”.

Estamos nunha situación no que se require do impulso e continuidade de actuacións para acadar a igualdade no ámbito laboral. Hai que adoptar medidas e accións que sexan conscientes da desigual situación de mulleres e homes na esfera produtiva e reprodutiva para formular novas vías de solución, que rematen coa persistente e, moitas veces, non visible, discriminación no ámbito laboral.

Son moitas as desigualdade e os obstáculos que existen: Desigual participación no mercado laboral, maior dificultade no acceso a cursos de formación, diferenzas salariais, presenza nun número reducido de ocupacións, escasa representación en postos de responsabilidade, porcentaxe de contratación precaria máis elevado, traballos irregulares e peor protexidos, maior carga no coidado da infancia e persoas dependentes, realización de dobres xornadas.

Neste ámbito, o II Plan de Igualdade de Oportunidades pretende favorecer que as mulleres mediante a formación, o emprego e a creación e mantemento de empresas, poidan estar máis presentes no ámbito público e mellorar a súa situación en canto o pleno exercicio dos seus dereitos e a toma de decisións económica e sociais.

Obxectivo Xeral:

Fomenta-la formación e cualificación profesional, apoiar a incorporación da muller ao mercado de traballo, o autoemprego e promove-la mellora das condicións laborais en sectores máis feminizados.

Obxectivos específico 1: Realizar accións encamiñadas a inserción laboral contemplando de maneira específica o perfil das mulleres e fomentando a diversificación profesional.

Actuacións:

3.1.1. Accións formativas en novos xacementos de emprego e coas novas tecnoloxías, con vistas á inserción laboral non discriminatoria das mulleres.

3.1.2 Promoción da inserción laboral das mulleres en traballos onde a súa presenza está diminuída por causa de estereotipos sexistas.

3.1.3 Accións formativas de busca de emprego para facilitar o proceso de incorporarse ao mundo laboral.

3.1.4 Xornadas de consultaría e asesoramento para todo o relacionado con dereitos laborais coa colaboración de organizacións sindicais.

Obxectivos específico 2: Apoiar a xeración de emprendedoras e o fortalecemento das empresarias.

Actuacións:

3.2.1 Programa de información, asesoramento, apoio na creación, consolidación e seguimento das iniciativas e proxectos empresariais postos en marcha por mulleres.

3.2.2 Acción formativas que fomenten a creatividade, organización e dirección empresarial e de novas tecnoloxías na empresa.

3.2.3 Actuacións de intercambio de experiencias empresariais femininas.

3.2.4 Asesoramento, apoio e titoría para directivas de empresas e entidades empresariais.

3.2.5 Programa para a dinamización e organización das mulleres do mercado municipal.

3.2.6 Xornadas de intercambio sobre o encaixe coa comunidade de Cataluña.

Obxectivo específico 3: Desenvolver campañas informativas sobre as condicións de traballo das mulleres.

Actuacións:

3.3.1 Creación de materiais divulgativos sobre as consecuencias da discriminación laboral das mulleres, sobre as súas condicións e dereitos laborais.

3.3.2 Iniciativas dirixidas a sensibilizar a poboación sobre o alto custe humano e social da economía somerxida.

ACTUACIÓN 3.1.1

Accións formativas en novos xacementos de emprego e coas novas tecnoloxías, con vistas á inserción laboral non discriminatoria das mulleres.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 3: Formación e emprego.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Fomenta-la formación e cualificación profesional, apoiar a incorporación da muller ao mercado de traballo, o autoemprego e promove-la mellora das condicións laborais en sectores máis feminizados.

Obxectivo específico 1: Realizar accións encamiñadas a inserción laboral contemplando de maneira específica o perfil das mulleres e fomentando a diversificación profesional.

3. Descrición da actividade.

Realizar dous cursos informatizados sobre novos xacementos de emprego.

4. Obxectivos

Acercar a poboación todo a información necesaria acerca de novos xacementos de emprego e do uso das novas tecnoloxías para a súa busca.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral

6. Duración.

6 meses

7. Data de realización.

Segundo e cuarto trimestre de 2010

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o persoas asistentes.
- N^o e tipo de materiais utilizados.
- N^o documentación emitida.
- Recursos económicos dedicados.
- Perfil colectivo participante.
- Notas de prensa.
- Características do centro onde se imparte

10. Organismo/entidade responsable

Áxencia de desenvolvemento local/ Área de Igualdade

11. Orzamento.

2.350€

ACTUACIÓN 3.1.2

Programa de promoción da inserción laboral das mulleres en traballos onde a súa presenza está diminuída por causa de estereotipos sexistas

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 3: Formación e emprego.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Fomenta-la formación e cualificación profesional, apoiar a incorporación da muller ao mercado de traballo, o autoemprego e promove-la mellora das condicións laborais en sectores máis feminizados.

Obxectivo específico 1: Realizar accións encamiñadas a inserción laboral contemplando de maneira específica o perfil das mulleres e fomentando a diversificación profesional.

3. Descrición da actividade.

Favorecer a incorporación de mulleres en postos de traballo onde están subrepresentadas como por exemplo os postos de obras.

4. Obxectivos

Incorporar a mulleres en postos de traballo onde a súa presenza estea diminuída.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres en situación de desemprego.

6. Duración.

Dous anos (2010-2011)

7. Data de realización.

Mediados de 2010.

8. Avaliación

Realizarse avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Perfil do colectivo.
- N° e tipo de contactos con empresas.
- N° accións formativas.
- N° participantes.
- Entidades relacionadas.
- Grao de cobertura das accións.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Axencia de desenvolvemento local/ Área de Igualdade

11. Orzamento.

5.000€

ACTUACIÓN 3.1.3

Cursos de busca de emprego

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 3: Formación e emprego.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Fomenta-la formación e cualificación profesional, apoiar a incorporación da muller ao mercado de traballo, o autoemprego e promove-la mellora das condicións laborais en sectores máis feminizados.

Obxectivo específico 1: Realizar accións encamiñadas a inserción laboral contemplando de maneira específica o perfil das mulleres e fomentando a diversificación profesional.

3. Descrición da actividade.

Cursos de busca activa de emprego para facilitar o proceso de incorporación ao mundo laboral.

4. Obxectivos

Favorecer a inserción laboral por medio de cursos de formación encamiñados a busca de emprego.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral

6. Duración.

20 horas

7. Data de realización.

2010-2012

8. Avaliación

Realizase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o persoas asistentes.
- N^o e tipo de materiais utilizados.
- Documentación impresa.
- Recursos económicos dedicados.
- Perfil colectivo participante.
- Características do centro onde se imparte a formación.

10. Organismo/entidade responsable

Axencia de desenvolvemento local

11. Orzamento.

1.350€

ACTUACIÓN 3.1.4

Xornada de asesoramento e consultaría sobre dereitos laborais con organizacións sindicais

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 3: Formación e emprego.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Fomenta-la formación e cualificación profesional, apoiar a incorporación da muller ao mercado de traballo, o autoemprego e promove-la mellora das condicións laborais en sectores máis feminizados.

Obxectivo específico 1: Realizar accións encamiñadas a inserción laboral contemplando de maneira específica o perfil das mulleres e fomentando a diversificación profesional.

3. Descrición da actividade.

Realizar unha xornada informativa e de asesoramento sobre calquera aspecto do dereito laboral en colaboración coas organizacións sindicais.

4. Obxectivos

Promover toda a información necesaria acerca dos dereitos laborais do/a cidadá

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral

6. Duración.

4 horas

7. Data de realización.

8 marzo 2010

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o persoas asistentes.
- N^o e tipo de materiais utilizados.
- Recursos económicos dedicados.
- Perfil do colectivo asistente.
- Persoas e entidades relacionadas.
- Notas de prensa.
- Grao de cobertura da acción.

10. Organismo/entidade responsable

Axencia de Desenvolvemento Local/ Área de Igualdade

11. Orzamento.

2.500€

ACTUACIÓN 3.2.1

Programa de información, asesoramento, apoio na creación, consolidación e seguimento de iniciativas empresariais de mulleres

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 3: Formación e emprego.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Fomenta-la formación e cualificación profesional, apoiar a incorporación da muller ao mercado de traballo, o autoemprego e promove-la mellora das condicións laborais en sectores máis feminizados.

Obxectivo específico 2: Apoiar a xeración de emprendedoras e o fortalecemento das empresarias.

3. Descrición da actividade.

Seguir co programa informativo e de asesoramento e apoio as iniciativas empresarias levadas a cabo por mulleres.

4. Obxectivos

Apoiar as iniciativas empresariais levadas a cabo por mulleres.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres emprendedoras

6. Duración.

Durante o período de vixencia do plan.

7. Data de realización.

Continuado

8. Avaliación.

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o usuarias.
- Perfil do colectivo.
- Grao de cobertura.

10. Organismo/entidade responsable

Axencia de Desenvolvemento Local

11. Orzamento.

210€

ACTUACIÓN 3.2.2

Accións formativas que fomenten a creatividade, organización e dirección empresarial e de novas tecnoloxías na empresa.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 3: Formación e emprego.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Fomenta-la formación e cualificación profesional, apoiar a incorporación da muller ao mercado de traballo, o autoemprego e promove-la mellora das condicións laborais en sectores máis feminizados.

Obxectivo específico 2: Apoiar a xeración de emprendedoras e o fortalecemento das empresarias.

3. Descrición da actividade.

Acción formativa para a organización e dirección empresarial fomentando a creatividade e introducindo as novas tecnoloxías na empresa.

4. Obxectivos

Dotar de novos modelos de organización á empresa.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres emprendedoras

6. Duración.

30 horas

7. Data de realización.

2012

8. Avaliación

Realizárase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o persoas asistentes.
- N^o e tipo de materiais utilizados.
- Documentación impresa.
- N^o documentación emitida.
- Recursos económicos dedicados.
- Perfil colectivo participante.
- Notas de prensa.
- Características do centro onde se imparte.

10. Organismo/entidade responsable

Axencia de Desenvolvemento Local/ Área de Igualdade

11. Orzamento.

2500€

ACTUACIÓN 3.2.3

Xornada de intercambio de experiencias empresariais femininas

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 3: Formación e emprego.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Fomenta-la formación e cualificación profesional, apoiar a incorporación da muller ao mercado de traballo, o autoemprego e promove-la mellora das condicións laborais en sectores máis feminizados.

Obxectivo específico 2: Apoiar a xeración de emprendedoras e o fortalecemento das empresarias.

3. Descrición da actividade.

Xornada de intercambio de experiencias entre mulleres emprendedoras para facilitar a aprendizaxe de novas prácticas na empresa.

4. Obxectivos

Crear un vínculo de unión entre as mulleres emprendedoras para favorecer unha boa organización e cooperación entre experiencias empresariais.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres emprendedoras

6. Duración.

5 horas

7. Data de realización.

2012

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o persoas asistentes.
- Perfil das persoas asistentes.
- Grao de cobertura da acción.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade / Axencia de Desenvolvemento Local

11. Orzamento.

800€

ACTUACIÓN 3.2.4

Accións formativas e tutoría para directivas.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 3: Formación e emprego.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Fomenta-la formación e cualificación profesional, apoiar a incorporación da muller ao mercado de traballo, o autoemprego e promove-la mellora das condicións laborais en sectores máis feminizados.

Obxectivo específico 2: Apoiar a xeración de emprendedoras e o fortalecemento das empresarias.

3. Descrición da actividade.

Programa para titorizar e formar as iniciativas que leven a cabo as mulleres directivas de empresas ou entidades empresariais.

4. Obxectivos

Apoiar as iniciativas das mulleres directivas.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres emprendedoras

6. Duración.

Durante a duración do plan

7. Data de realización.

Durante a duración do plan

8. Avaliación.

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Persoas e entidades relacionadas.
- Documentación emitida.
- Grao de cobertura da acción.

10. Organismo/entidade responsable

Axencia de Desenvolvemento Local

11. Orzamento.

180€

ACTUACIÓN 3.2.5

Programa de dinamización e organización das mulleres do mercado municipal

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 3: Formación e emprego.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Fomenta-la formación e cualificación profesional, apoiar a incorporación da muller ao mercado de traballo, o autoemprego e promove-la mellora das condicións laborais en sectores máis feminizados.

Obxectivo específico 2: Apoiar a xeración de emprendedoras e o fortalecemento das empresarias.

3. Descrición da actividade.

Programa de dinamización das mulleres do mercado municipal para favorecer a súa organización dentro do espazo do mercado.

4. Obxectivos

Propiciar a organización e o bo funcionamento do espazo do mercado e dinamizar as mulleres para que sexa posible.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres que realicen a súa actividade profesional no mercado municipal.

6. Duración.

Bianual

7. Data de realización.

2009-2010

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Persoas participantes.
- Materiais utilizados.
- Perfil do colectivo.
- Recursos económicos dedicados.
- Grao de cobertura das accións.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Axencia de Desenvolvemento Local / Área de Igualdade

11. Orzamento.

15.000€

ACTUACIÓN 3.2.6

I Xornada técnica intercomunitaria sobre encaixe de bolillos.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 3: Formación e emprego.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Fomenta-la formación e cualificación profesional, apoiar a incorporación da muller ao mercado de traballo, o autoemprego e promove-la mellora das condicións laborais en sectores máis feminizados.

Obxectivo específico 2: Apoiar a xeración de emprendedoras e o fortalecemento das empresarias.

3. Descrición da actividade.

Espazo de coñecemento e intercambio sobre o Encaixe de bolillos e o seu desenvolvemento.

4. Obxectivos

Expoñer as experiencias de desenvolvemento do sector artesán de bolillos e divulgar as boas prácticas realizadas nesta artesanía.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral e persoal técnico.

6. Duración.

3 meses

7. Data de realización.

2009-2010

8. Avaliación

Realizárase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Materiais utilizados.
- Perfil do colectivo.
- Recursos económicos dedicados.
- Grao de cobertura das accións.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Axencia de Desenvolvemento Local

11. Orzamento.

12.000€

ACTUACIÓN 3.3.1

Campaña divulgativa sobre as consecuencias da discriminación laboral das mulleres; dereitos laborais

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 3: Formación e emprego.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Fomenta-la formación e cualificación profesional, apoiar a incorporación da muller ao mercado de traballo, o autoemprego e promove-la mellora das condicións laborais en sectores máis feminizados.

Obxectivo específico 3: Desenvolver campañas informativas sobre as condicións de traballo das mulleres.

3. Descrición da actividade.

Campaña divulgativa que terá dúas partes: a edición dunha segunda parte do libro de dereitos laborais e unha xornada informativa cos sindicatos.

4. Obxectivos

Facilitar toda a información posible sobre dereitos laborais, para fomentar a autonomía das traballadoras do noso concello.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral.

6. Duración.

Un mes

7. Data de realización.

2011

8. Avaliación

Realizárase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Persoas participantes.
- Materiais utilizados.
- Perfil do colectivo.
- Recursos económicos dedicados.
- Grao de cobertura das accións.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

2.600€

ACTUACIÓN 3.3.2

Iniciativas dirixidas a sensibilizar a poboación sobre o alto custe humano e social da economía somerxida

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 3: Formación e emprego.

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Fomenta-la formación e cualificación profesional, apoiar a incorporación da muller ao mercado de traballo, o autoemprego e promove-la mellora das condicións laborais en sectores máis feminizados.

Obxectivo específico 3: Desenvolver campañas informativas sobre as condicións de traballo das mulleres.

3. Descrición da actividade.

Programa integral para a sensibilización do traballo feminino somerxida: Constará dunha mesa redonda, un foro e un curso e concurso de vídeo móbil.

4. Obxectivos

Visibilizar e sensibilizar sobre o custe humano e social que a economía somerxida exerce sobre o colectivo feminino.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral, máis especialmente o colectivo feminino.

6. Duración.

Dous meses.

7. Data de realización.

2012

8. Avaliación

Realizárase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Persoas participantes.
- Materiais utilizados.
- Perfil do colectivo.
- Recursos económicos dedicados.
- Grao de cobertura das accións.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

9.000€

4. PREVENCIÓN E ELIMINACIÓN DA VIOLENCIA DE XÉNERO

Fotografía tomada na intervención visual “O FERMENTO DO SILENCIO” exposta na semana conmemorativa do día 25 de novembro, pola eliminación da violencia de xénero ano 2009. Programa contra a violencia de Xénero “HAI OUTRO LADO”.

4.PREVENCIÓN E ELIMINACIÓN DA VIOLENCIA DE XÉNERO

A violencia contra as mulleres está vinculada ao desequilibrio nas relacións de poder entre os sexos no ámbito social, económico, relixioso e político, pese a tódolos esforzos das lexislacións en favor da igualdade, constitúe un atentado contra o dereito a vida, a seguridade, a liberdade, a dignidade e a integridade física e psíquica da vítima e todo elo supón, por lo tanto, un obstáculo para o desenvolvemento dunha sociedade democrática.

Hoxe en día, a violencia de xénero produce un rexeitamento colectivo e unha evidente alarma social, xa non é un delito invisible, senón que esperta o interés público.

A loita contra o maltrato ás mulleres require de estratexias que combinen tanto medidas de prevención social como de asistencia. Isto inclúe, por suposto, un cambio global na forma de ver as relacións entre mulleres e homes, unha ruptura cos roles sociais e estereotipos, educación en valores de igualdade, da linguaxe, etc.

A través do programa de intervención e acompañamento a mulleres vítimas de Violencia de Xénero “HAI OUTRO LADO”, que coordina a Área de Igualdade, promóvense dende un enfoque transversal e multidisciplinar, as actuacións dirixidas á prevención e a atención das mulleres. Pretendeuse deseñar e por en funcionamento un dispositivo de atención a vítimas de violencia de xénero que posibilite a recuperación da súa identidade, autonomía e a restauración dos seus proxectos vitais e unificar os sistemas de detección e intervención para dar respostas integrais ás vítimas e as persoas delas dependentes.

Neste II PIOM, pretendemos seguir con este programa dando unha resposta integral ao que xa se converteu nunha das lacras sociais máis importantes dos últimos anos na nosa sociedade.

Obxectivo Xeral:

Favorecer a prevención de situacións de violencia contra as mulleres, así como intentar mellorar a calidade de vida das mulleres vítimas de violencia de xénero de maneira integral para que leven a cabo un proxecto vital novo onde sexan persoas autónomas, independentes e seguras de si mesmas. .

Obxectivo específico 1: Promover actuacións de información, sensibilización e formación da poboación en xeral, co fin de prevenir situacións de violencia contra as mulleres.

Actuacións:

4.1.1 Campañas de sensibilización en contra da violencia de xénero dirixidas ao conxunto da poboación e ao colectivo masculino en particular, que teñan como obxectivo a implantación de novas formas igualitarias de relación entre sexos, de respecto a diferenza.

4.1.2 Obradoiros ou encontros dirixidos ao colectivo masculino, para fomentar o cambio de mentalidades.

4.1.3 Xornadas de intercambio e experiencias de boas prácticas no tratamento da violencia de xénero dirixida a profesionais e a poboación en xeral.

4.1.4 Exposición con temática de loita contra a violencia de xénero.

4.1.5 Accións de concienciación en lugares de ocio e tempo libre.

4.1.8 I Maratón Fotográfico “ implícate” en contra da violencia de xénero.

4.1.7 Conmemoración do Día Internacional da Eliminación da Violencia contra as Mulleres, con actividades de sensibilización.

4.1.8 Edición e difusión da Guía de recursos e servizos para a violencia de xénero municipal entre os profesionais competentes.

4.1.9 Obradoiros no ámbito educativo para sensibilizar e informar a comunidade educativa a cerca da importancia do tema.

Obxectivo específico 2: Promover a integración sociolaboral das mulleres vítimas de violencia de xénero.

Actuacións:

4.2.1 Deseño e aplicación dun itinerario integrado e personalizado de inserción laboral para mulleres vítimas de violencia de xénero en situación de desemprego, en coordinación coa axencia de desenvolvemento local. *Programa de intervención e acompañamento “ Hai outro lado”*.

4.2.2 Establecemento de criterios de acceso prioritario de mulleres vítimas de violencia de xénero aos programas de formación, emprego e protección social que se desenvolvan no concello.

4.2.3 Continuidade do programa de inserción laboral para vítimas de violencia de xénero dentro do Programa Cooperación da Consellería de Traballo e Benestar.

ACTUACIÓN 4.1.1

Campañas de sensibilización en contra da violencia de xénero

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 4: Prevención e eliminación da violencia de xénero

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a prevención de situacións de violencia contra as mulleres, así como intentar mellorar a calidade de vida das mulleres vítimas de violencia de xénero de maneira integral para que leven a cabo un proxecto vital novo onde sexan persoas autónomas, independentes e seguras de si mesmas.

Obxectivo específico 1: Promover actuacións de información, sensibilización e formación da poboación en xeral, co fin de previr situacións de violencia contra as mulleres.

3. Descrición da actividade.

Campaña de sensibilización na temática de violencia de xénero que constará de accións como os calendarios anuais da Área de Igualdade.

4. Obxectivos

Sensibilizar e concienciar a poboación da importancia da prevención e da educación en igualdade para acabar coa violencia de xénero.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral.

6. Duración.

Durante todo o período do plan.

7. Data de realización.

Todos os finais de ano durante a duración do II PIOM.

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Materiais utilizados.
- Recursos económicos dedicados.
- Grao de cobertura das accións.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

9.250€

ACTUACIÓN 4.1.2

Obradoiros de encontros para o colectivo masculino para o fomento do cambio de mentalidades

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 4: Prevención e eliminación da violencia de xénero

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a prevención de situacións de violencia contra as mulleres, así como intentar mellorar a calidade de vida das mulleres vítimas de violencia de xénero de maneira integral para que leven a cabo un proxecto vital novo onde sexan persoas autónomas, independentes e seguras de si mesmas.

Obxectivo específico 1: Promover actuacións de información, sensibilización e formación da poboación en xeral, co fin de previr situacións de violencia contra as mulleres.

3. Descrición da actividade.

Continuar co traballo co colectivo masculino mediante a realización de distintas actividades que sexan a encontros entre homes e que faciliten un cambio de mentalidades e a constitución dun grupo masculino de referencia no concello.

4. Obxectivos

Fomentar o cambio de mentalidades e a construción dunha rede do colectivo masculino.

5. Persoas beneficiarias.

Colectivo masculino

6. Duración.

Dous meses

7. Data de realización.

2009-2011

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Persoas participantes.
- Materiais utilizados.
- Recursos económicos dedicados.
- Grao de cobertura das accións.
- Notas de prensa.

12. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

10. Orzamento.

7.000€

ACTUACIÓN 4.1.3

Xornadas de intercambio de experiencias de boas prácticas no tratamento da violencia de xénero

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 4: Prevención e eliminación da violencia de xénero

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a prevención de situacións de violencia contra as mulleres, así como intentar mellorar a calidade de vida das mulleres vítimas de violencia de xénero de maneira integral para que leven a cabo un proxecto vital novo onde sexan persoas autónomas, independentes e seguras de si mesmas.

Obxectivo específico 1: Promover actuacións de información, sensibilización e formación da poboación en xeral, co fin de previr situacións de violencia contra as mulleres.

3. Descrición da actividade.

Xornada de intercambio onde distintas entidades expoñen o seu traballo en torno ao tratamento que levan a cabo en torno a problemática da violencia de xénero. Programas experimentais da Xunta de Galicia.

4. Obxectivos

Crear un espazo de intercambio de entre distintas entidades.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral e en especial persoal técnico.

6. Duración.

6 horas

7. Data de realización.

2012

8. Avaliación

Realizárase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Persoas participantes.
- Materiais utilizados.
- Perfil do colectivo.
- Recursos económicos dedicados.
- Grao de cobertura das accións.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

3.000€

ACTUACIÓN 4.1.4

Exposicións con temática de loita contra a violencia de xénero

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 4: Prevención e eliminación da violencia de xénero

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a prevención de situacións de violencia contra as mulleres, así como intentar mellorar a calidade de vida das mulleres vítimas de violencia de xénero de maneira integral para que leven a cabo un proxecto vital novo onde sexan persoas autónomas, independentes e seguras de si mesmas.

Obxectivo específico 1: Promover actuacións de información, sensibilización e formación da poboación en xeral, co fin de previr situacións de violencia contra as mulleres.

3. Descrición da actividade.

Ciclo de exposicións con temática de xénero.

4. Obxectivos

Consolidar accións de sensibilización por medio de exposición cos temática da violencia de xénero.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral

6. Duración.

15 días

7. Data de realización.

Varias datas durante o período de aplicación do plan.

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Persoas asistentes.
- Grao de cobertura da acción.
- Recursos económicos dedicados.
- Publicidade.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

1.500€

ACTUACIÓN 4.1.5

Accións de concienciación en lugares de ocio e tempo libre

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 4: Prevención e eliminación da violencia de xénero

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a prevención de situacións de violencia contra as mulleres, así como intentar mellorar a calidade de vida das mulleres vítimas de violencia de xénero de maneira integral para que leven a cabo un proxecto vital novo onde sexan persoas autónomas, independentes e seguras de si mesmas.

Obxectivo específico 1: Promover actuacións de información, sensibilización e formación da poboación en xeral, co fin de previr situacións de violencia contra as mulleres.

3. Descrición da actividade.

Programa de sensibilización e concienciación en lugares de ocio e tempo libre sobre a temática da violencia de xénero.

4. Obxectivos

Sensibilizar a poboación sobre esta lacra social en especial ao colectivo da mocidade.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral, con especial atención mocidade.

6. Duración.

2 meses.

7. Data de realización.

2011-2012

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Persoas participantes.
- Materiais utilizados.
- Recursos económicos dedicados.
- Grao de cobertura das accións.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

4.500€

ACTUACIÓN 4.1.6

Maratón Fotográfico “Implicate” en contra da violencia de xénero

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 4: Prevención e eliminación da violencia de xénero

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a prevención de situacións de violencia contra as mulleres, así como intentar mellorar a calidade de vida das mulleres vítimas de violencia de xénero de maneira integral para que leven a cabo un proxecto vital novo onde sexan persoas autónomas, independentes e seguras de si mesmas.

Obxectivo específico 1: Promover actuacións de información, sensibilización e formación da poboación en xeral, co fin de previr situacións de violencia contra as mulleres.

3. Descrición da actividade.

Actividade destinada a sensibilización, promoción e implicación coa igualdade de oportunidades, mediante o mundo da fotografía.

4. Obxectivos

Sensibilizar e concienciar da importancia do cambio de mentalidades en relación coa igualdade de oportunidades.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral

6. Duración.

Mes y medio

7. Data de realización.

Outubro e novembro 2008

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Persoas participantes.
- Materiais utilizados.
- Perfil do colectivo.
- Recursos económicos dedicados.
- Grao de cobertura das accións.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

5.600€

ACTUACIÓN 4.1.7

Conmemoración do Día Internacional da Eliminación da Violencia contra as Mulleres

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 4: Prevención e eliminación da violencia de xénero

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a prevención de situacións de violencia contra as mulleres, así como intentar mellorar a calidade de vida das mulleres vítimas de violencia de xénero de maneira integral para que leven a cabo un proxecto vital novo onde sexan persoas autónomas, independentes e seguras de si mesmas.

Obxectivo específico 1: Promover actuacións de información, sensibilización e formación da poboación en xeral, co fin de previr situacións de violencia contra as mulleres.

3. Descrición da actividade.

Accións de conmemoración do 25 de novembro día da eliminación da violencia de xénero.

4. Obxectivos

Establecer accións de conmemoración en días sinalados para a consecución da igualdade de oportunidades.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral

6. Duración.

2 horas

7. Data de realización.

Arredor aos día 25 de novembro

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Persoas participantes.
- Materiais utilizados.
- Perfil do colectivo.
- Recursos económicos dedicados.
- Grao de cobertura das accións.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

3500€

ACTUACIÓN 4.1.8

Edición de difusión da Guía de recursos e servizos para a Violencia de Xénero “ Hai outro lado”

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 4: Prevención e eliminación da violencia de xénero

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a prevención de situacións de violencia contra as mulleres, así como intentar mellorar a calidade de vida das mulleres vítimas de violencia de xénero de maneira integral para que leven a cabo un proxecto vital novo onde sexan persoas autónomas, independentes e seguras de si mesmas.

Obxectivo específico 1: Promover actuacións de información, sensibilización e formación da poboación en xeral, co fin de previr situacións de violencia contra as mulleres.

3. Descrición da actividade.

Reedición e actualización da Guía de recursos e servizos para a Violencia de Xénero
“ Hai outro lado”

4. Obxectivos

Reeditar e actualizar o material realizado pola Área de Igualdade.

5. Persoas beneficiarias.

Persoal Técnico.

6. Duración.

Durante o período de execución do plan.

7. Data de realización.

2009-2011

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Materiais utilizados.
- Recursos económicos dedicados.
- Grao de cobertura das accións.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

2.500€

ACTUACIÓN 4.1.9

Obradoiros no ámbito educativo sobre a violencia de xénero

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 4: Prevención e eliminación da violencia de xénero

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a prevención de situacións de violencia contra as mulleres, así como intentar mellorar a calidade de vida das mulleres vítimas de violencia de xénero de maneira integral para que leven a cabo un proxecto vital novo onde sexan persoas autónomas, independentes e seguras de si mesmas.

Obxectivo específico 1: Promover actuacións de información, sensibilización e formación da poboación en xeral, co fin de previr situacións de violencia contra as mulleres.

3. Descrición da actividade.

Programa de educación en igualdade nos centros escolares do concello.

4. Obxectivos

Fomentar o educación en igualdade nos centros escolares.

5. Persoas beneficiarias.

Alumnado do centros escolares do Concello.

6. Duración.

10 horas

7. Data de realización.

Outubro e Novembro dos anos de execución do plan.

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Materiais utilizados.
- Recursos económicos dedicados.
- Grao de cobertura das accións.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

1.500€

ACTUACIÓN 4.2.1

Programa de intervención e acompañamento “ Hai outro lado”

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 4: Prevención e eliminación da violencia de xénero

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a prevención de situacións de violencia contra as mulleres, así como intentar mellorar a calidade de vida das mulleres vítimas de violencia de xénero de maneira integral para que leven a cabo un proxecto vital novo onde sexan persoas autónomas, independentes e seguras de si mesmas.

Obxectivo específico 2: Promover a integración sociolaboral das mulleres vítimas de violencia de xénero.

3. Descrición da actividade.

Programa que pretende ser unha experiencia piloto que nos axude a deseñar e por en funcionamento un dispositivo de atención a vítimas de violencia de xénero que posibilite a recuperación da súa identidade, autonomía e a restauración dos seus proxectos vitais.

4. Obxectivos

Promover a inserción sociolaboral das mulleres vítimas de violencia de xénero.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres vítimas de violencia de xénero.

6. Duración.

Durante o período de execución do plan.

7. Data de realización.

Durante o período de execución do plan.

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Perfil das participantes.
- Grao de cobertura das accións.
- Tipo de acción desenvoltas.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento.

1.500€

ACTUACIÓN 4.2.2

Criterios de acceso prioritario de mulleres vítimas de violencia de xénero aos programas de formación, emprego e protección social que se desenvolvan no concello

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 4: Prevención e eliminación da violencia de xénero

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a prevención de situacións de violencia contra as mulleres, así como intentar mellorar a calidade de vida das mulleres vítimas de violencia de xénero de maneira integral para que leven a cabo un proxecto vital novo onde sexan persoas autónomas, independentes e seguras de si mesmas.

Obxectivo específico 2: Promover a integración sociolaboral das mulleres vítimas de violencia de xénero.

3. Descrición da actividade.

Establecemento de criterios para que as mulleres vítimas de violencia de xénero poidan ter acceso prioritario aos programas desenvoltos desde o concello.

4. Obxectivos

Establecer unha vía de acceso prioritaria para as vítimas de violencia de xénero para restablecer canto antes o seu proxecto vital.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres vítimas de violencia de xénero.

6. Duración.

Durante o período do plan.

7. Data de realización.

Durante o período do plan.

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N° de persoas beneficiarias.
- Perfil das persoas beneficiarias.
- Tipo de programas aos que acceden.
- Grao de cobertura.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

2.100€

ACTUACIÓN 4.2.3

Programa de inserción laboral para vítimas de violencia de xénero dentro do Programa Cooperación da Consellería de Traballo e Benestar.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 4: Prevención e eliminación da violencia de xénero

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a prevención de situacións de violencia contra as mulleres, así como intentar mellorar a calidade de vida das mulleres vítimas de violencia de xénero de maneira integral para que leven a cabo un proxecto vital novo onde sexan persoas autónomas, independentes e seguras de si mesmas.

Obxectivo específico 2: Promover a integración sociolaboral das mulleres vítimas de violencia de xénero.

3. Descrición da actividade.

Programa da Xunta de Galicia que posibilita aos concellos a contratación por un máximo de 12 meses de vítimas de violencia de xénero de maneira prioritaria en un período de tempo curto.

4. Obxectivos

Axudar a restablecer a normalidade na vida das mulleres.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres vítimas de violencia de xénero.

6. Duración.

Durante o período de vixencia do plan.

7. Data de realización.

Durante o período de vixencia do plan.

8. Avaliación.

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o de persoas beneficiarias.
- Perfil das persoas beneficiarias.
- Grao de cobertura.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

750€

5. COEDUCACIÓN E PROMOCIÓN DA IGUALDADE

Fotografía tomada a clase gañadora do I Concurso "UN SLOGAN PARA A IGUALDADE" realizado coa colaboración do IES Pedra da Aguía de Ponte do Porto.2010

5 COEDUCACIÓN E PROMOCIÓN DA IGUALDADE

No camiño cara a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes, a educación constitúe un factor clave para o logro de maiores niveis de autonomía persoal das mulleres. A educación, ademais de orientarse ao desenvolvemento das facultades intelectuais e morais do individuo cumpre un importante papel no proceso de socialización de persoas.

Se ben a presenza de nenas, nenos e adolescentes na educación obrigatoria é equilibrada e participan dos mesmos contidos curriculares, isto non garante que a educación que reciben sexa igualitaria, xa que de maneira explícita transmítense estereotipos relacionados cos roles asignados a cada sexo. Polo que é importante que a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes sexa asumida polas familias, os axentes educadores e a sociedade en xeral para aplicala na práctica cotiá.

Os centros educativos constitúen o lugar onde comezar a superación dos estereotipos de xénero, mediante o afianzamento dos valores e as prácticas coeducativas para o desenvolvemento dunha personalidade sen barreiras de xénero e a construción social de forma común.

Ademais da escola, o núcleo familiar constitúe o outro gran axente socializador dos seres humanos especialmente na infancia. Por isto, resulta igualmente necesario sensibilizar ás nais e aos pais do alumnado, sobre a importancia da transmisión dos valores de igualdade de oportunidades entre mulleres e homes.

Obxectivo Xeral:

Favorecer a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación e a promoción de accións que fomenten a igualdade.

Obxectivo específico 1: Promover a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación.

Actuacións:

5.1.1 Accións para impulsar a igualdade de oportunidades e a coeducación nos centros educativos como obradoiros e charlas no IES sobre a transmisión de estereotipos de xénero en publicidade audiovisual, impresa e na rede.

5.1.2 Intervención en educación primaria, a través de instrumentos adaptados ao nivel de madurez das/os escolares, tales como contos e relatos curtos que integren a perspectiva de xénero.

5.1.3 Organización de concursos e exposicións que teñan por obxecto por en valor, entre o alumnado de ensinanza secundaria a figura das mulleres relevantes na historia, a política, a economía, a ciencia, a literatura...

5.1.4 Realización de accións de información e sensibilización sobre o carácter non-sexista dos xoguetes dirixidos a nenas/os, nais e pais.

5.1.5 Realización e Charlas ou xornadas nas que se aborde os desequilibrios entre mulleres e homes en determinados oficios e profesionais, en postos de responsabilidade e cargos directivos, co fin de fomentar unha visión crítica dos estereotipos sexuais.

5.1.6 Conmemoración do “ Día internacional da Muller”, mediante a organización dun conxunto de foros e actividades de información, sensibilización, debate...

ACTUACIÓN 5.1.1

Acción para impulsar a Igualdade de oportunidades e a coeducación nos centros educativos

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 5: Coeducación e promoción da igualdade

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación e a promoción de accións que fomenten a igualdade.

Obxectivo específico 1: Promover a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación.

3. Descrición da actividade.

Posta en marcha de actividades e programas formativos para a concienciación da igualdade de oportunidades entre mulleres e homes e a coeducación nos centros educativos.

4. Obxectivos

Facilitar e impulsar o desenvolvemento integral das persoas independentemente do sexo ao que pertencen e, por tanto, sen coartar capacidades con base no xénero social ao que correspondan.

5. Persoas beneficiarias.

Centros educativos.

6. Duración.

Durante o período de vixencia do Plan.

7. Data de realización.

Durante o período de vixencia do Plan.

8. Avaliación.

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o persoas asistentes.
- N^o e tipo de materiais utilizados.
- Documentación resultante.
- Grao de cobertura das accións.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

2.250€

ACTUACIÓN 5.1.2

Intervención en educación infantil e primaria

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 5: Coeducación e promoción da igualdade

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación e a promoción de accións que fomenten a igualdade.

Obxectivo específico 1: Promover a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación.

3. Descrición da actividade.

Programa de intervención xa en nenos e nenas en idade temperá para facilitar o desenvolvemento integral de nenos e nenas.

4. Obxectivos

Facilitar e impulsar o desenvolvemento integral das persoas independentemente do sexo ao que pertencen e, por tanto, sen coartar capacidades con base no xénero social ao que correspondan.

5. Persoas beneficiarias.

Centros educativos do concello de infantil e primaria.

6. Duración.

Durante o período de vixencia do plan.

7. Data de realización.

Durante o período de vixencia do plan.

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o persoas asistentes.
- N^o e tipo de materiais utilizados.
- Documentación resultante.
- Grao de cobertura das accións.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

2.250€

ACTUACIÓN 5.1.3

Organización de concursos e exposicións que teñan por obxecto por en valor, a figura das mulleres relevantes na historia.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 5: Coeducación e promoción da igualdade

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación e a promoción de accións que fomenten a igualdade.

Obxectivo específico 1: Promover a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación.

3. Descrición da actividade.

Programa que constará de varias actividades: Elaboración dunha publicación sobre mulleres relevantes de Camariñas (República), Un curso de informática para elaboración de álbums, que logo irá a concurso.

4. Obxectivos

Visibilizar e por en valor o traballo das mulleres ao longo da historia.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral.

6. Duración.

Un trimestre.

7. Data de realización.

2011-2012

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N° de persoas participantes.
- N° e tipo de materiais utilizados.
- Tipo de documentación emitida.
- Recursos económicos dedicados.
- Perfil do colectivo.
- Grao de cobertura das accións.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

12.500€

ACTUACIÓN 5.1.4

Realización de accións de información e sensibilización sobre o carácter non sexista dos xoguetes

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 5: Coeducación e promoción da igualdade

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación e a promoción de accións que fomenten a igualdade.

Obxectivo específico 1: Promover a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación.

3. Descrición da actividade.

Programa para concienciar do carácter non sexista dos xoguetes, que constará da realización dunha unidades didáctica na E.I.M e dunha exposición.

4. Obxectivos

Sensibilizar e concienciar da importancia de non transmitir os estereotipos sexista por medio dos xoguetes.

5. Persoas beneficiarias.

Nenos, nenas, nais e pais do concello.

6. Duración.

Un trimestre.

7. Data de realización.

2010-2011

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o persoas asistentes.
- N^o e tipo de materiais utilizados.
- Documentación resultante.
- Grao de cobertura das accións.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

2.500€

ACTUACIÓN 5.1.5

Conferencias nas que se aborde unha visión crítica dos estereotipos sexuais e da linguaxe non sexista.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 5: Coeducación e promoción da igualdade

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación e a promoción de accións que fomenten a igualdade.

Obxectivo específico 1: Promover a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación.

3. Descrición da actividade.

Realización de conferencias para intentar o cambio de mentalidades no referente aos estereotipos sexistas e os beneficios da linguaxe non sexista.

4. Obxectivos

Concienciar da importancia da eliminación de estereotipos sexistas na nosa sociedade e do vital do uso da linguaxe non sexista.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral.

6. Duración.

Dous días.

7. Data de realización.

2011-2012

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N° de persoas participantes.
- N° e tipo de materiais utilizados.
- Tipo de documentación emitida.
- Recursos económicos dedicados.
- Perfil do colectivo.
- Grao de cobertura das accións.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

5.000€

ACTUACIÓN 5.1.6

Conmemoración do “Día Internacional da Muller”

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 5: Coeducación e promoción da igualdade

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Favorecer a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación e a promoción de accións que fomenten a igualdade.

Obxectivo específico 1: Promover a ruptura dos estereotipos e roles de xénero por medio da educación.

3. Descrición da actividade.

Realización de distintas acción para a conmemoración do día 8 de marzo “ Día internacional da Muller”

4. Obxectivos

Visibilizar por medio de ese día da importancia e do traballo realizados por todas as mulleres.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral.

6. Duración.

Dúas horas

7. Data de realización.

Datas próximas ao 8 de marzo de todos os anos e vixencia ao plan.

8. Avaliación

Realizárase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o persoas asistentes.
- N^o e tipo de materiais utilizados.
- Documentación resultante.
- Grao de cobertura das accións.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

4.500€

6. SAUDE E DEPORTE

*Fotografía tomada na actividade de "RUTAS DE SENDEIRISMO"
Programa "EN FEMININO". 2006*

6 SAUDE E DEPORTE

A OMS define a saúde como o benestar emocional, social e físico, no solo como ausencia de enfermidade.

A saúde de mulleres e homes é diferente porque hai factores biolóxicos que se manifestan de forma diferente na saúde e é desigual porque hai outros factores, que en parte son explicados polo xénero, e que inflúen de maneira inxusta na saúde das persoas.

Hai temas de especial interese no estudo das desigualdades na saúde segundo o xénero, como por exemplo o impacto das situacións de violencia na saúde física e mental das mulleres. Tradicionalmente, as mulleres foron as que coidaron as persoas dependentes da familia, a pesar da crecente incorporación da muller ao mundo laboral, isto segue a ser así.

O abordaxe transversal en xénero e saúde é parte fundamental, pois na medida en que podamos coñecer mellor os determinantes biolóxicos e sociais, tanto da saúde como das enfermidades, estaremos camiñando na posibilidade de deseñar programas e políticas sanitarias que actúen no senso de mellorar a calidade de vida e evitar e minimizar os efectos das enfermidades.

Obxectivo Xeral:

Mellorar as condicións de benestar das mulleres atendendo ás súas necesidades.

Obxectivo específico 1: Implantar programas de educación sanitaria que faciliten un mellor coñecemento sobre a saúde en xeral, sobre os cambios biolóxicos, e sobre calquera adquisición dos hábitos saudables para mellorar a súa calidade de vida.

Actuacións:

6.1.1 Programas ou accións formativas dirixidas a coidadoras e coidadores.

6.1.2 Programas de sensibilización sobre saúde integral (física, psicolóxica, emocional, laboral, sexual...).

6.1.3 Programas dirixidos á mocidade para previr trastornos do comportamentos nocivos para a saúde, pero que se fomentan a través dos estereotipos sexistas.

Obxectivos específico 2: Impulsar a participación das mulleres en actividades deportivas e recreativas atendendo ás necesidades e intereses que estas teñen.

Actuacións:

6.2.1 Adecuación do uso dos espazos deportivos e recreativos garantindo unha utilización equilibrada entre mulleres e homes.

6.2.2 Fomento e difusión das iniciativas que faciliten e promovan o deporte feminino.

6.2.3 Análise e avaliación dos hábitos e actividades deportivas de mulleres de Camariñas.

6.2.4 Realización de itinerarios guiados medioambientais para mulleres.

6.2.5 Programa de recuperación de xogos tradicionais femininos: corda, cinta elástica, corrillos, corro...

ACTUACIÓN 6.1.1

Programas ou accións formativas dirixidas a coidadoras e coidadores.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 6: Saúde e Deporte

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Mellorar as condicións de benestar das mulleres atendendo ás súas necesidades.

Obxectivo específico 1: Implantar programas de educación sanitaria que faciliten un mellor coñecemento sobre a saúde en xeral, sobre os cambios biolóxicos, e sobre calquera adquisición dos hábitos saudables para mellorar a súa calidade de vida.

3. Descrición da actividade.

Programa formativo para persoas coidadoras onde facilitarlles o necesario para un bo coidado tanto da persoa dependente como dela mesma.

4. Obxectivos

Mellorar a calidade de vida das persoas dependentes e das persoas coidadoras.

5. Persoas beneficiarias.

Persoas coidadoras.

6. Duración.

2 meses.

7. Data de realización.

2012

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N° de persoas participantes.
- N° e tipo de materiais utilizados.
- Tipo de documentación emitida.
- Recursos económicos dedicados.
- Perfil do colectivo.
- Grao de cobertura das accións.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

2.500

ACTUACIÓN 6.1.2

Programas de sensibilización sobre saúde integral da muller

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 6: Saúde e Deporte

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Mellorar as condicións de benestar das mulleres atendendo ás súas necesidades.

Obxectivo específico 1: Implantar programas de educación sanitaria que faciliten un mellor coñecemento sobre a saúde en xeral, sobre os cambios biolóxicos, e sobre calquera adquisición dos hábitos saudables para mellorar a súa calidade de vida.

3. Descrición da actividade.

Programa integral que busca facilitar o coñecemento do noso corpo e a adquisición de hábitos saudables.

4. Obxectivos

Mellorar a calidade de vida das mulleres e o seu benestar físico.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres

6. Duración.

4 meses.

7. Data de realización.

De agosto a novembro de 2009

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o de persoas participantes.
- N^o e tipo de materiais utilizados.
- Tipo de documentación emitida.
- Recursos económicos dedicados.
- Perfil do colectivo.
- Grao de cobertura das accións.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

350€

ACTUACIÓN 6.1.3

Programas dirixidos a mocidade para previr trastornos de comportamentos nocivos para a saúde.

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 6: Saúde e Deporte

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Mellorar as condicións de benestar das mulleres atendendo ás súas necesidades.

Obxectivo específico 1: Implantar programas de educación sanitaria que faciliten un mellor coñecemento sobre a saúde en xeral, sobre os cambios biolóxicos, e sobre calquera adquisición dos hábitos saudables para mellorar a súa calidade de vida.

3. Descrición da actividade.

Programa de prevención dirixida a mocidade sobre o uso e abuso de certos comportamentos nocivos para a saúde.

4. Obxectivos

Concienciar a mocidade sobre a importancia de previr trastornos e comportamentos nocivos a saúde.

5. Persoas beneficiarias.

Mocidade

6. Duración.

10 horas

7. Data de realización.

2009-2010

8. Avaliación

Realizárase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o de persoas participantes.
- N^o e tipo de materiais utilizados.
- Tipo de documentación emitida.
- Recursos económicos dedicados.
- Perfil do colectivo.
- Grao de cobertura das accións.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

850€

ACTUACIÓN 6.2.1

Adecuación do uso dos espazos deportivos e recreativos garantindo unha utilización equilibrada entre mulleres e homes

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 6: Saúde e Deporte

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Mellorar as condicións de benestar das mulleres atendendo ás súas necesidades.

Obxectivo específico 2: Impulsar a participación das mulleres en actividades deportivas e recreativas atendendo ás necesidades e intereses que estas teñen.

3. Descrición da actividade.

Realización dun informe sobre o uso dos servizos municipais deportivos desagregados por sexo.

4. Obxectivos

Obter a máxima información posible sobre os usos dos espazos para favorecer novas actividades.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral

6. Duración.

2 meses.

7. Data de realización.

2012

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Perfil das persoas que usan instalacións.
- Nº de persoas que usan a instalación.
- Desagregación por sexo.
- Nº e características dos centros deportivos municipais.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

250€

ACTUACIÓN 6.2.2

Fomento e difusión das iniciativas que faciliten e promovan o deporte feminino

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 6: Saúde e Deporte

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Mellorar as condicións de benestar das mulleres atendendo ás súas necesidades.

Obxectivo específico 2: Impulsar a participación das mulleres en actividades deportivas e recreativas atendendo ás necesidades e intereses que estas teñen.

3. Descrición da actividade.

Levar a cabo iniciativas que fomenten o deporte feminino, como organización de concursos con participación feminina.

4. Obxectivos

Impulsar a participación de mulleres en actividades deportivas.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres

6. Duración.

10h.

7. Data de realización.

2010

8. Avaliación

Realizárase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Perfil das persoas participantes.
- Nº de persoas participantes.
- Grao de cobertura das accións.
- Notas de prensa

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

1.800€

ACTUACIÓN 6.2.3

Análise e avaliación dos hábitos e actividades deportivas de mulleres de Camariñas

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 6: Saúde e Deporte

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Mellorar as condicións de benestar das mulleres atendendo ás súas necesidades.

Obxectivo específico 2: Impulsar a participación das mulleres en actividades deportivas e recreativas atendendo ás necesidades e intereses que estas teñen.

3. Descrición da actividade.

Realización dun informe, mediante cuestionarios realizados a mulleres para obter información dos hábitos e habilidades deportivas que realizan as mulleres.

4. Obxectivos

Recabar toda a información posible sobre hábitos e actividades deportivas das mulleres de Camariñas.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres

6. Duración.

3 meses

7. Data de realización.

2011

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- Grao de cobertura da acción.
- Tipo de documentación emitida.
- N^o cuestionarios pasados.
- Perfil das mulleres preguntadas.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

250€

ACTUACIÓN 6.2.4

Realización de itinerarios guiados medioambientais para mulleres

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 6: Saúde e Deporte

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Mellorar as condicións de benestar das mulleres atendendo ás súas necesidades.

Obxectivo específico 2: Impulsar a participación das mulleres en actividades deportivas e recreativas atendendo ás necesidades e intereses que estas teñen.

3. Descrición da actividade.

Realización de distintas rutas guiadas para mulleres.

4. Obxectivos

Impulsar a participación das mulleres na realización de rutas de sendeirismo polo concello.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres

6. Duración.

3 horas

7. Data de realización.

2009

8. Avaliación

Realizarase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto.

9. Indicadores.

- N^o persoas participantes.
- Perfil das persoas participantes.
- Número rutas realizadas.
- Publicidade.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

850€

ACTUACIÓN 6.2.5

Programa de recuperación de xogos tradicionais femininos

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 6: Saúde e Deporte

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Mellorar as condicións de benestar das mulleres atendendo ás súas necesidades.

Obxectivo específico 2: Impulsar a participación das mulleres en actividades deportivas e recreativas atendendo ás necesidades e intereses que estas teñen.

3. Descrición da actividade.

Programa que pretende a recuperación de xogos tradicionais femininos, implicando as mulleres na análise de xénero do mesmo, así como posibilitar unha exposición con eles.

4. Obxectivos

Avaliar os xogos tradicionais femininos dende unha perspectiva de xénero.

5. Persoas beneficiarias.

Poboación en xeral, especialmente mulleres.

6. Duración.

2 meses.

7. Data de realización.

2010

8. Avaliación

Realizárase avaliación inicial, de resultados, satisfacción, metodolóxica e de impacto

9. Indicadores.

- Perfil do colectivo participante.
- N^o persoas participantes.
- N^o xoguetes captados.
- Tipoloxía dos xoguetes.
- Análise realizado.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

3.500€

ACTUACIÓN 6.2.6

Curso de defensa persoal

1. Liña estratéxica do II PIOM na que se inclúe.

Liña estratéxica 6: Saúde e Deporte

2. Obxectivo xeral e específico do II PIOM.

Obxectivo xeral: Mellorar as condicións de benestar das mulleres atendendo ás súas necesidades.

Obxectivo específico 2: Impulsar a participación das mulleres en actividades deportivas e recreativas atendendo ás necesidades e intereses que estas teñen.

3. Descrición da actividade.

Actividade deportiva de fomento da autonomía das mulleres do noso concello.

4. Obxectivos

Adquirir coñecementos específicos de autoprotección persoal a través de técnicas de defensa persoal.

5. Persoas beneficiarias.

Mulleres

6. Duración.

2 meses

7. Data de realización.

Setembro-novembro 2008

8. Avaliación

Mediante seguimento continuado das accións.

9. Indicadores.

- N^a persoas asistentes.
- Perfil das persoas participantes.
- Grao de cobertura da acción.
- Notas de prensa.

10. Organismo/entidade responsable

Área de Igualdade

11. Orzamento

480€

5. SISTEMA DE SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN

RUA IGUALDADE

*Fotografía: Jaime Chouza Santamaría
Participante no II Maratón fotográfico "Implicite" de Camariñas*

5. SISTEMA DE SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN

Todo plan require unha avaliación dende o seu comezo ata a súa conclusión co fin de coñecer a incidencia, a repercusión das accións previstas e o grao de desenvolvemento das medidas programadas producidas pola súa implantación.

A avaliación ten que ser participativa, e dicir, han de participar nela tanto as persoas destinatarias da acción coma o persoal encargado da súa planificación e execución.

A avaliación prevista para este II PIOM 2008-2012, ten un carácter continuo e contempla varias fases:

1. AVALIACIÓN PREVIA:

Os obxectivos da avaliación previa son:

- Testar a pertinencia, idoneidade e eficacia dos obxectivos e accións planificadas no II PIOM.
- Realizar as adaptacións ou cambios necesarios en base á capacidade técnica, orzamentaria e viabilidade da entidade promotora e do compromiso, necesidade e idoneidade expresada polo colectivo de mulleres.

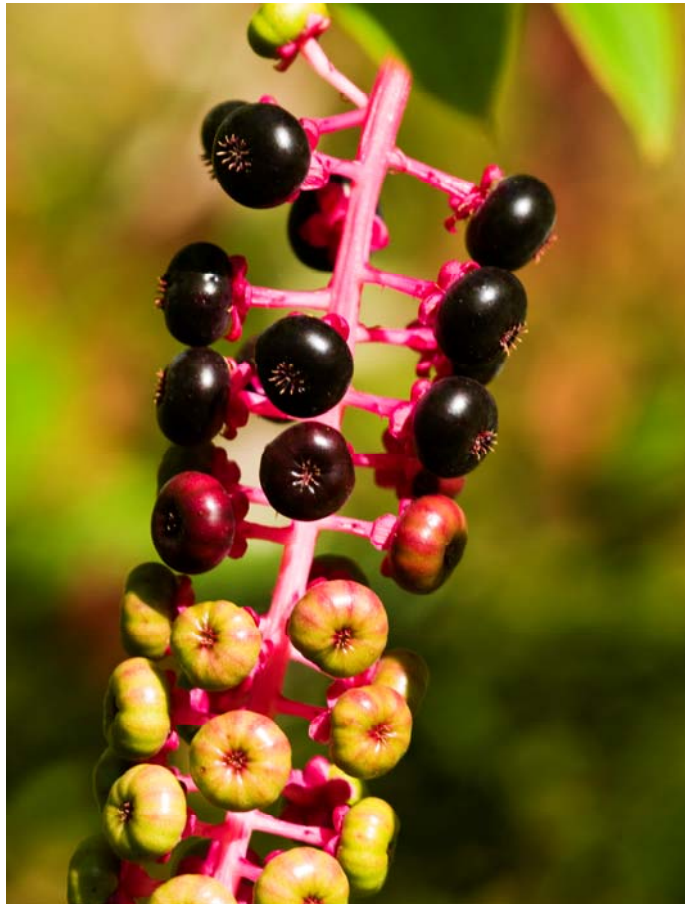
As técnicas empregadas para a recompilación de datos nesta fase será por medio de distintas xuntanzas unha co equipo de goberno para a presentación e avaliación do mesmo, e con representantes dos partidos políticos do pleno municipal. Tamén realizarase a difusión e recollida de suxestións e avaliación a través da web municipal, do Consello Sectorial da Muller e de xuntanzas con algunhas entidades asociativas.

2. **AVALIACIÓN DE ACTIVIDADES:** A avaliación das actividades farase a través de catro indicadores:

- I. **Resultados:** Medirase segundo a consecución dos obxectivos e indicadores da avaliación prevista.
- II. **Satisfacción:** Realizaranse cuestionarios as persoas participantes antes, durante e ao finalizar a actividade, así como facilitarase un cuestionario web na páxina do concello.

- III. Metodolóxico:** Realizaranse unhas fichas de seguimento para as persoas responsables das accións tanto de coordinación e seguimento como de profesorado ou responsable directo da execución.
- IV. Impacto:** A través do seguimento nos medios de comunicación e da avaliación realizada polo Consello Sectorial da Muller e do equipo técnico de avaliación.
3. **AVALIACIÓN DE SEGUIMENTO:** Esta avaliación dividirase en dúas fases e para a realización do seguimento do II PIOM, e a supervisión dos procesos de execución, constituirase unha **Comisión técnica transversal de xénero**. Estará integrada por:
- Técnica de Igualdade
 - Técnica da Axencia de Desenvolvemento Local.
 - Técnica de Servizos Sociais.
 - Técnica da Área de Cultura e Deportes.
 - Representante do Consello da Muller.
 - Representante do Concello.
 - Representante de entidades asociativas maioritariamente integradas por mulleres.
- I. Avaliación semestral:** Realizarase un seguimento semestral da consecución de obxectivos e accións. Por medio dun informe técnico resumo e cuestionarios de accións realizados, resultado da Comisión Técnica, do Consello Sectorial da Muller, resultado del sistema de cuestionario de la web. Segundo a análise dos datos poderase reorganizar ou reorientar accións e obxectivos garantindo un feed-back continuo para lograr unha maior incidencia.
- II. Avaliación anual:** Realizarase unha análise anual cos resultados das análises das avaliacións semestrais. Levarase a cabo, por un lado, unha avaliación cuantitativa que mida o número total das actuacións realizadas, e por outro lado, unha avaliación cualitativa que valore o alcance das actuacións e o impacto que produciron no avance da igualdade.
4. **AVALIACIÓN FINAL:** A avaliación final permitiranos coñecer os resultados obtidos, o grao de execución das accións previstas e o impacto na sociedade.
- Ao remate do período de vixencia do II Plan (2008-2012) levarase a cabo a avaliación final onde elaborarse unha memoria final, que dea conta do número de actividades, nivel de participación e satisfacción, impacto que tiveron as accións, a metodoloxía de implementación das accións, a capacidade que tivo a plan de adaptación e os resultados acadados en termos de igualdade entre mulleres e homes, ademais de facer propostas de mellora e recomendacións para o seguinte plan.

6. CRONOGRAMA DE ACTUACIÓNS:

*Fotografía: Iria Carballo Pardo
Participante no II Maratón fotográfico "Implicate" de Camariñas*

ACTUACIONES	2008	2009	2010	2011	2011
ACTUACIÓN 1.1.1					
ACTUACIÓN 1.1.2					
ACTUACIÓN 1.1.3					
ACTUACIÓN 1.2.1					
ACTUACIÓN 1.2.2					
ACTUACIÓN 1.2.3					
ACTUACIÓN 1.2.4					
ACTUACIÓN 1.3.1					
ACTUACIÓN 1.3.2					
ACTUACIÓN 2.1.1					
ACTUACIÓN 2.1.2					
ACTUACIÓN 2.1.3					
ACTUACIÓN 2.2.1					
ACTUACIÓN 2.2.2					
ACTUACIÓN 2.2.3					
ACTUACIÓN 2.3.1					
ACTUACIÓN 2.3.2					
ACTUACIÓN 2.3.3					
ACTUACIÓN 2.4.1					
ACTUACIÓN 2.4.2					
ACTUACIÓN 2.4.3					
ACTUACIÓN 3.1.1					
ACTUACIÓN 3.1.2					
ACTUACIÓN 3.1.3					
ACTUACIÓN 3.1.4					
ACTUACIÓN 3.2.1					
ACTUACIÓN 3.2.2					
ACTUACIÓN 3.2.3					
ACTUACIÓN 3.2.4					
ACTUACIÓN 3.2.5					
ACTUACIÓN 3.2.6					
ACTUACIÓN 3.3.1					
ACTUACIÓN 3.3.2					
ACTUACIÓN 4.1.1					
ACTUACIÓN 4.1.2					
ACTUACIÓN 4.1.3					
ACTUACIÓN 4.1.4					
ACTUACIÓN 4.1.5					
ACTUACIÓN 4.1.6					
ACTUACIÓN 4.1.7					
ACTUACIÓN 4.1.8					
ACTUACIÓN 4.1.9					
ACTUACIÓN 4.2.1					
ACTUACIÓN 4.2.2					
ACTUACIÓN 4.2.3					
ACTUACIÓN 5.1.1					
ACTUACIÓN 5.1.2					

ACTUACIÓN 5.1.3					
ACTUACIÓN 5.1.4					
ACTUACIONES	2008	2009	2010	2011	2011
ACTUACIÓN 5.1.5					
ACTUACIÓN 5.1.6					
ACTUACIÓN 6.1.1					
ACTUACIÓN 6.1.2					
ACTUACIÓN 6.1.3					
ACTUACIÓN 6.2.1					
ACTUACIÓN 6.2.2					
ACTUACIÓN 6.2.3					
ACTUACIÓN 6.2.4					
ACTUACIÓN 6.2.5					
ACTUACIÓN 6.2.					
TOTAL	14 ACTUACIONES	28 ACTUACIONES	30 ACTUACIONES	29 ACTUACIONES	28 ACTUACIONES
TOTAL	0 ACTUACIONES	5 ACTUACIONES	3 ACTUACIONES	4 ACTUACIONES	1 ACTUACION
TOTAL	0 ACTUACIONES	4 ACTUACIONES	3 ACTUACIONES	3 ACTUACIONES	5 ACTUACIONES
TOTAL	2 ACTUACIONES	4 ACTUACIONES	8 ACTUACIONES	5 ACTUACIONES	6 ACTUACIONES
TOTAL	8 ACTUACIONES	9 ACTUACIONES	9 ACTUACIONES	10 ACTUACIONES	9 ACTUACIONES
TOTAL	3 ACTUACIONES	3 ACTUACIONES	4 ACTUACIONES	6 ACTUACIONES	5 ACTUACIONES
TOTAL	1 ACTUACIONES	3 ACTUACIONES	3 ACTUACIONES	1 ACTUACION	2 ACTUACIONES

- **PARTICIPACIÓN E EMPODERAMENTO**
- **CONCILIACIÓN DA VIDA FAMILIAR, LABORAL E PERSOAL: REPARTO DE RESPONSABILIDADES DOMÉSTICAS E FAMILIARES**
- **FORMACIÓN E EMPREGO**
- **PREVENCIÓN E ELIMINACIÓN DA VIOLENCIA DE XÉNERO**
- **COEDUCACIÓN E PROMOCIÓN DA IGUALDADE**
- **SAÚDE E DEPORTE**

ACTUACI ÓNS	Ano 2009												Ano 2010											
	X	F	M	A	M	X	X	A	S	O	N	D	X	F	M	A	M	X	X	A	S	O	N	D
ACT. 4.1.4																								
ACT. 4.1.7																								
ACT. 4.1.8																								
ACT. 4.1.9																								
ACT. 4.2.1																								
ACT. 4.2.2																								
ACT. 4.2.3																								
ACT. 5.1.1																								
ACT. 5.1.2																								
ACT. 5.1.4																								
ACT. 5.1.6																								
ACT. 6.1.2																								
ACT. 6.1.3																								
ACT. 6.2.2																								
ACT. 6.2.4																								
ACT. 6.2.5																								

ANEXO:
Informe técnico

*Fotografía: Xosé Manuel García Feijoo
Gañador do I Maratón fotográfico "Implicate" de Camariñas*

INTRODUCCIÓN

A elaboración dun documento técnico de diagnose que dea conta dos principais factores de incidencia na realidade social dunha poboación, resulta a base fundamental sobre a que elaborar as directrices que habitualmente estruturan os Plans de Igualdade de Oportunidades no eido Municipal.

En definitiva, coñecer de cerca os perfís demográficos, formativos, económicos e laborais da poboación de Camariñas, resultará de vital importancia de cara á proposta de novas medidas e actuacións que fomenten a igualdade efectiva entre xéneros. Baixo este espírito de mellora de coñecementos, configúrase o presente informe. Os seus obxectivos fundamentais son, primeiro, o de facer unha radiografía social do Concello de Camariñas e, segundo, o de servir de diagnose do II PIOM.

Dito informe, elabórase a partir dun exhaustivo abano de fontes primarias e secundarias, e estrutúrase da seguinte maneira:

1. ANÁLISE DEMOGRÁFICA.

- 1.1. A poboación de Camariñas: series históricas e situación actual.
- 1.2. O crecemento natural ou vexetativo no Concello de Camariñas.
- 1.3. O movemento migratorio no Concello de Camariñas.
- 1.4. Estrutura actual da poboación por idade e sexo.

2. ANÁLISE E DESCRICIÓN DA ESTRUTURA FORMATIVA.

- 2.1. Análise do nivel de estudos da poboación de Camariñas.
- 2.2. Tipo de estudos segundo sexo.
- 2.3. Análise da poboación en proceso de formación.
- 2.4. Accións formativas impartidas polo Concello de Camariñas no marco do I PIOM

3. ANÁLISE DA ESTRUTURA ECONÓMICA E DO MERCADO DE TRABALLO.

- 3.1. Relación da poboación camariñá coa actividade económica.
- 3.2. Taxas de actividade e de ocupación.
- 3.3. Poboación segundo ocupación, sectores de actividade e situación profesional.
- 3.4. A poboación desempregada de Camariñas: estacionalidade do paro e análise da colocación por sexo.
- 3.5. Actividades económicas no Concello de Camariñas.

4. VIOLENCIA DE XÉNERO E BENESTAR SOCIAL.

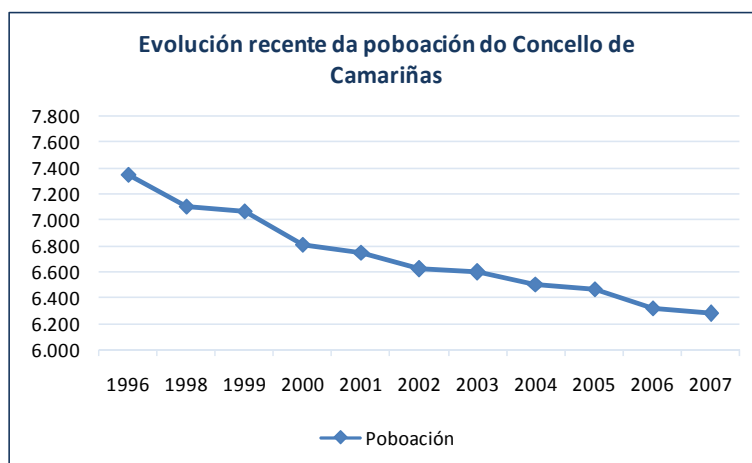
- 4.1. Evolución da violencia de xénero.
- 4.2. Colectivos en risco de exclusión social: RISGA e outras prestacións sociais.
- 4.3. Indicadores do benestar.

ANÁLISE DEMOGRÁFICA

1.1. A poboación de Camariñas: series históricas e situación actual

O Concello de Camariñas contaba cunha poboación de 6.275 habitantes no ano 2007, mantendo unha evolución demográfica descendente ao longo da última década; neste senso, apreciase que dende o ano 1996 Camariñas perdeu ao redor de 1.000 habitantes aproximadamente (*ver gráfico 1*). Esta evolución correspóndese coa tendencia á forte perda demográfica reflectida en gran parte dos concellos rurais e costeiros de Galicia -como consecuencia da emigración ás grandes cidades da provincia e a outros puntos da xeografía nacional-.

Gráfico 1.1

Fonte: Series históricas de poboación. INE

Comparando as taxas de crecemento para o período 1996-2007 segundo diferentes niveis territoriais, tanto Galicia como a provincia da Coruña manteñen dende o ano 2001 un tímido crecemento; namentres, Camariñas reflicte datos negativos ao longo dos últimos dez anos (*ver táboa 1*).

Atendendo á situación concreta de Terra de Soneira, conséntase a mesma tendencia da que se ven falando -perda poboacional máis acusada a mediados dos anos noventa e lixeiro remonte das cifras nos últimos anos-. Se ben é certo que estas cifras comarcais amosan unha diminución menor que no caso do Concello de Camariñas, vese que o conxunto da Comarca perdeu un 1% da súa poboación soamente no ano 2007.

Táboa 1

Evolución Taxas de Crecemento Totais -%- (1996-2007)				
	<i>Camariñas</i>	<i>Terra de Soneira (Comarca)</i>	<i>A Coruña (Provincia)</i>	<i>Galicia</i>
1998	-3,4	-4,0	-0,4	-0,7
1999	-0,6	-0,6	0,2	0,2
2000	-3,7	-2,0	-0,1	0,1
2001	-1,0	-0,4	0,0	0,0
2002	-1,9	-1,4	0,3	0,2
2003	-0,3	-0,8	0,8	0,5
2004	-1,5	-1,6	0,0	0,0
2005	-0,5	-0,8	0,5	0,4
2006	-2,3	-1,5	0,2	0,2
2007	-0,8	-1,0	0,3	0,2

Fonte: Elaboración propia e series de poboación dende 1996. INE

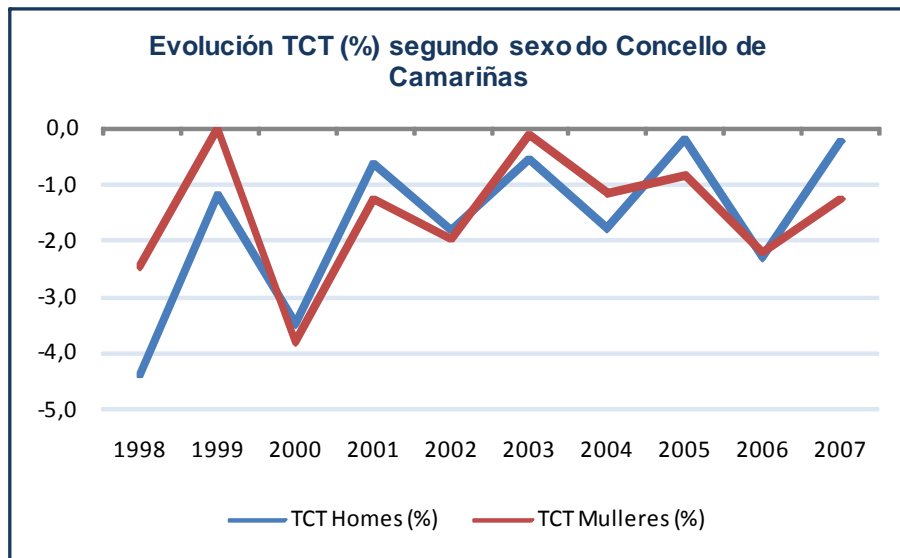
Retomando o caso concreto de Camariñas, será nos anos 1998 e 2000 cando máis poboación perda este termo municipal, cunha taxa de decrecemento do -3,4% e -3,7% respectivamente. De todas formas, cabe anotar que este descenso de habitantes é similar tanto para os homes como para as mulleres en grande parte do período 1998-2007 (*ver táboa 2 e gráfico 2*).

Táboa 2

Evolución recente da poboación do Concello de Camariñas						
	Poboación			TCT (%)		
	Total	Homes	Mulleres	TCT (%)	TCT Homes (%)	TCT Mulleres (%)
1998	7.105	3.517	3.588	-3,4	-4,4	-2,5
1999	7.063	3.475	3.588	-0,6	-1,2	0,0
2000	6.813	3.357	3.456	-3,7	-3,5	-3,8
2001	6.747	3.335	3.412	-1,0	-0,7	-1,3
2002	6.620	3.275	3.345	-1,9	-1,8	-2,0
2003	6.597	3.256	3.341	-0,3	-0,6	-0,1
2004	6.502	3.199	3.303	-1,5	-1,8	-1,2
2005	6.467	3.192	3.275	-0,5	-0,2	-0,9
2006	6.323	3.120	3.203	-2,3	-2,3	-2,2
2007	6.275	3.112	3.163	-0,8	-0,3	-1,3

Fonte: Elaboración propia e series de poboación dende 1998. INE

Gráfico 2

Fonte: Elaboración propia e series de poboación dende 1998. INE

1.2. O crecemento natural ou vexetativo do Concello de Camariñas

O movemento natural ou vexetativo consiste no estudo da evolución dos nacementos e defuncións que inciden directamente no volume poboacional de calquera entidade, neste caso do municipio de Camariñas. O desenvolvemento destes indicadores demográficos non debe entenderse, polo tanto, como un feito illado, senón que hai que analízalo como unha parte compoñente dun contexto demográfico máis amplo.

Como se pode observar na táboa inferior (*ver táboa 3*), Camariñas arroxa un saldo vexetativo negativo ao longo dos últimos dez anos, nos que ven mantendo unha evolución relativamente estable que se sitúa entornando ao -0,4%. Vese tamén que estas cifras empeoran no caso da Comarca de Terra de Soneira -onde a media se sitúa no -0,6%-. Así mesmo, tanto a provincia da Coruña como Galicia tamén reflicten balances vexetativos de carácter negativo, en todo caso menos acusados que os de Camariñas, dende 1996 ata a actualidade.

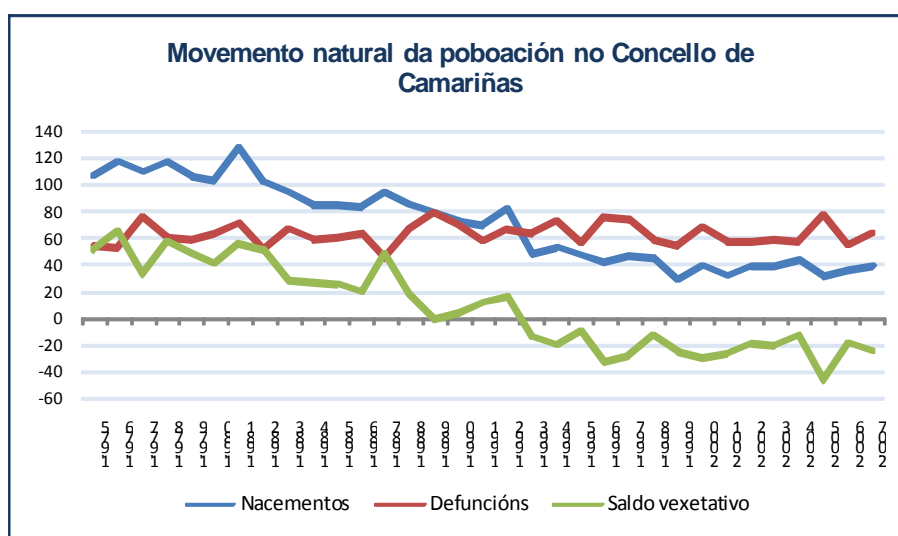
Táboa 3

	Evolución taxas do saldo vexetativo -%- (1996-2007)			
	<i>Camariñas</i>	<i>Terra de Soneira (Comarca)</i>	<i>A Coruña (Provincia)</i>	<i>Galicia</i>
1.996	-0,4	-0,6	-0,3	-0,4
1.998	-0,2	-0,3	-0,3	-0,4
1.999	-0,4	-0,4	-0,3	-0,4
2.000	-0,4	-0,5	-0,3	-0,3
2.001	-0,4	-0,5	-0,3	-0,3
2.002	-0,3	-0,4	-0,3	-0,3
2.003	-0,3	-0,6	-0,3	-0,3
2.004	-0,2	-0,5	-0,2	-0,3
2.005	-0,7	-0,6	-0,2	-0,3
2.006	-0,3	-0,6	-0,2	-0,3
2.007	-0,4	-0,6	-0,2	-0,3

Fonte: Movemento natural da poboación. INE

Esmiuzando o caso camariñá, o número de defuncións comezou a ser sempre superior aos nacementos na primeira metade dos anos noventa (concretamente en 1993). Neste senso, e como resultado desta circunstancia progresiva, obtense un saldo vexetativo negativo a partir de ano 1995 -que continúa durante os anos seguintes e que permanece na actualidade (ver gráfico 3)-.

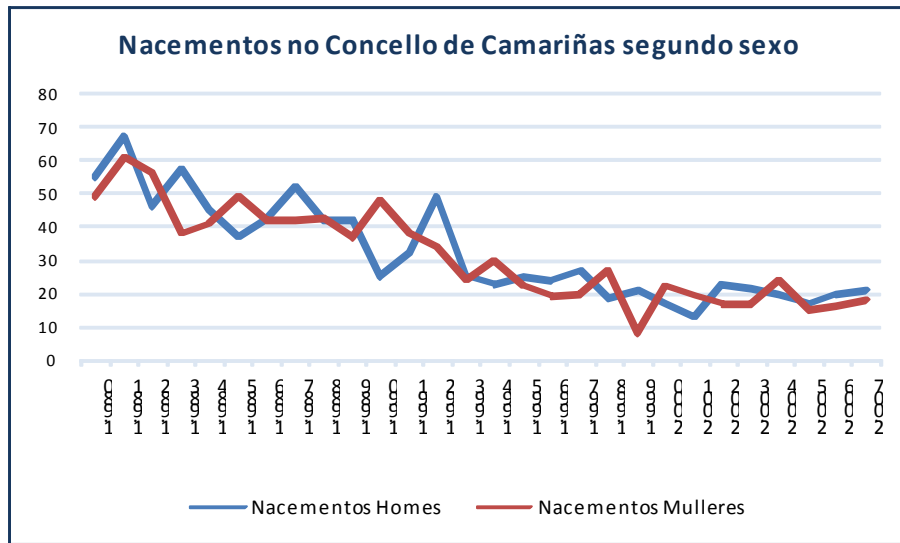
Gráfico 3

Fonte: Elaboración propia e movemento natural da poboación. INE

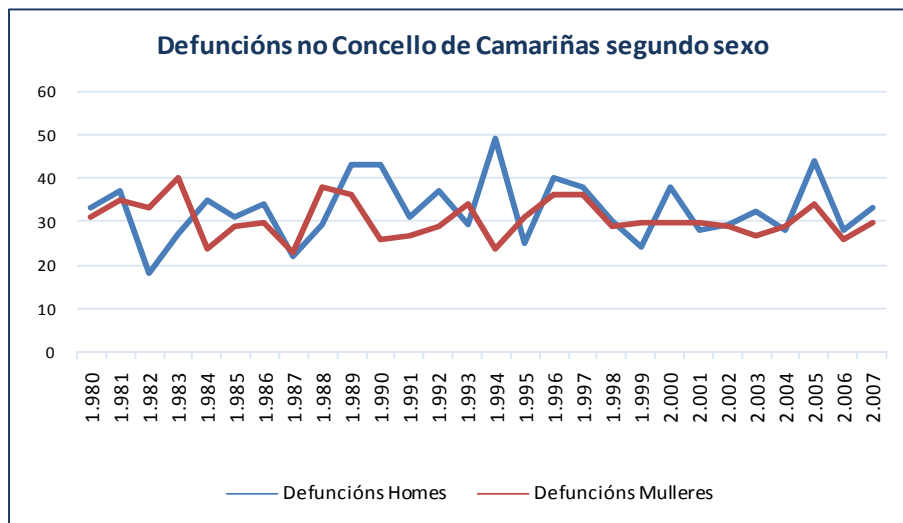
Nos gráficos inferiores (ver gráficos 4 e 5) obsérvase como a medida que descende o número de nacementos -de forma brusca a partires de principios dos noventa- van aumentando paulatinamente os casos de defuncións. Desagregando estas cifras por xénero, constátase que hai máis falecementos masculinos que femininos, feito directamente ligado á maior esperanza de vida que posúen as mulleres no contexto europeo.

Gráfico 4

Fonte: Elaboración propia e movemento natural da poboación. INE

Gráfico 5

Fonte: Elaboración propia e movemento natural da poboación. INE

Ao comparar os principais indicadores demográficos do Concello de Camariñas cos comarcais, as cifras reflicten unha realidade concordante con todo o dito ata o momento (*ver táboa 4*). Así, no ano 2006 naceron en Camariñas 5,4 nenos/as por cada mil residentes -tres décimas por debaixo da Comarca- e morreron 10,4 habitantes por cada mil -máis dun punto menos que en Terra de Soneira-. Asemade, precisar que a taxa de natalidade é bastante maior no contexto provincial (7,9) e galego (7,7) que no camariñá.

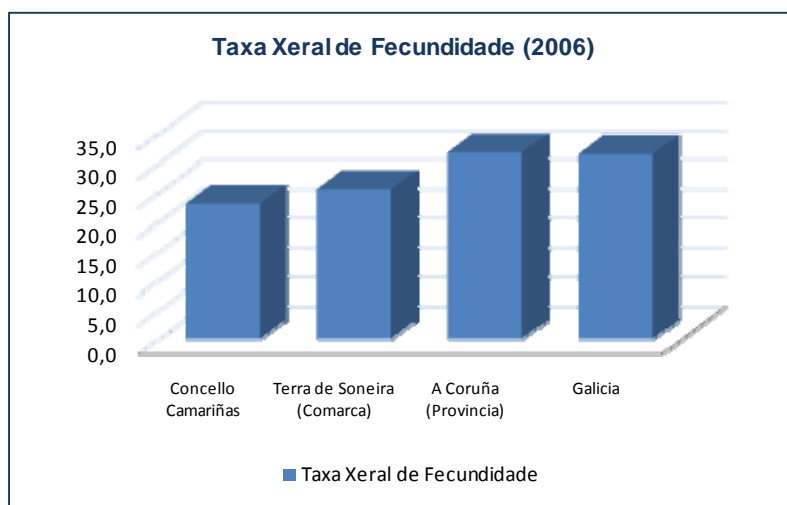
Táboa 4

Indicadores demográficos (2006)				
	<i>Concello de Camariñas</i>	<i>Terra de Soneira (Comarca)</i>	<i>A Coruña (Provincia)</i>	<i>Galicia</i>
Taxa Bruta de Natalidade	5,4	5,7	7,9	7,7
Taxa Bruta de Mortalidade	10,4	11,6	10,1	10,6
Taxa Xeral de Fecundidade	23,1	25,6	31,8	31,5
Índice Sintético de Fecundidade	0,9	0,9	1,0	1,0

Fonte: Indicadores demográficos. 2006. IGE

Seguindo a mesma liña, a taxa xeral de fecundidade amosa no caso de Camariñas -para o ano 2006- que por cada 1000 mulleres en idade fértil naceron 23,1 nenos/as -mentres que no mesmo ano na Comarca naceron 25,6 bebés por cada 1000 mulleres en idade fértil- (*ver gráfico 6*). Aínda así, tanto o Concello de Camariñas como Terra de Soneira contan cunhas cifras significativamente inferiores ás que reflicte a provincia (31,8) e a Comunidade Autónoma (31,9).

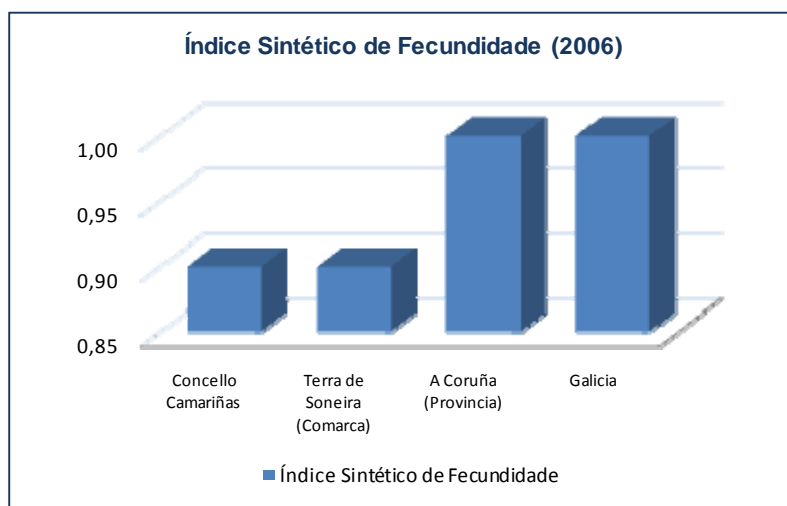
Gráfico 6

Fonte: Elaboración propia e Indicadores demográficos. 2006. IGE

Por outra banda, o índice sintético de fecundidade -que indica o número medio de fillos que ten unha muller en idade fértil- arroxa a mesma cifra -0,9- tanto no caso de Camariñas como no da súa Comarca (*ver gráfico 7*). En definitiva, o número de fillos/as por muller que se considera preciso para a renovación das xeracións vindeiras (2,1 fillos/as por muller), está moi lonxe de darse no municipio³.

Gráfico 7

Fonte: Elaboración propia e Indicadores demográficos. 2006. IGE

³ Reflexión feita por Fernández e Montero (2003: 13) para contexto camariñá que, a pesar do transcurso dos anos, segue vixente.

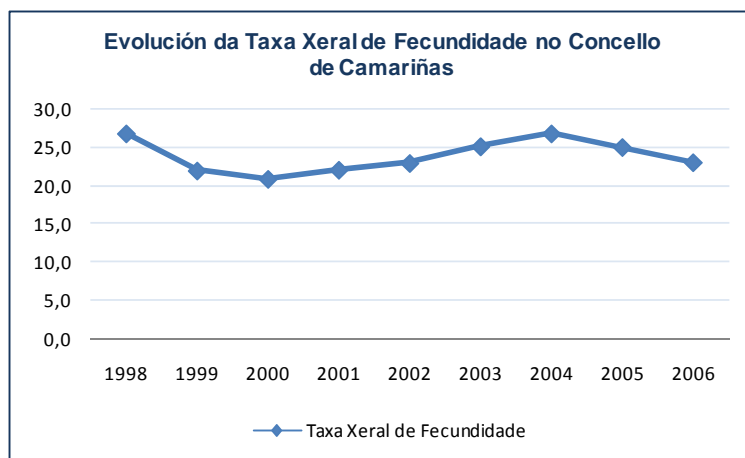
Observando a evolución dos indicadores demográficos do Concello de Camariñas é moi destacable constatar que nos dous períodos cuatrianuais de contraste (1998-2001 e 2002-2005), a taxa xeral de fecundidade permanece estable e mesmo aumenta -1,7 puntos por muller-; o mesmo ocorre co índice sintético de fecundidade e coa taxa bruta de natalidade. Pola contra, a taxa bruta de mortalidade ascende a seis décimas (*ver táboa 5 e gráficos 8 e 9*) por mor dun progresivo envellecemento poboacional.

Táboa 5

Evolución dos indicadores demográficos do Concello de Camariñas				
	Taxa Bruta de Natalidade	Taxa Xeral de Fecundidade	Índice Sintético de Fecundidade	Taxa Bruta de Mortalidade
1998	6,5	26,9	0,9	9,4
1999	5,3	22,0	0,7	8,0
2000	5,0	20,9	0,7	9,0
2001	5,3	22,1	0,7	9,3
2002	5,4	23,0	0,8	8,8
2003	6,0	25,2	0,9	8,9
2004	6,4	26,9	0,9	8,9
2005	5,9	25,1	0,9	10,4
2006	5,4	23,1	0,9	10,4
1998-2001	5,5	23,0	0,8	8,9
2002-2006	5,8	24,7	0,9	9,5

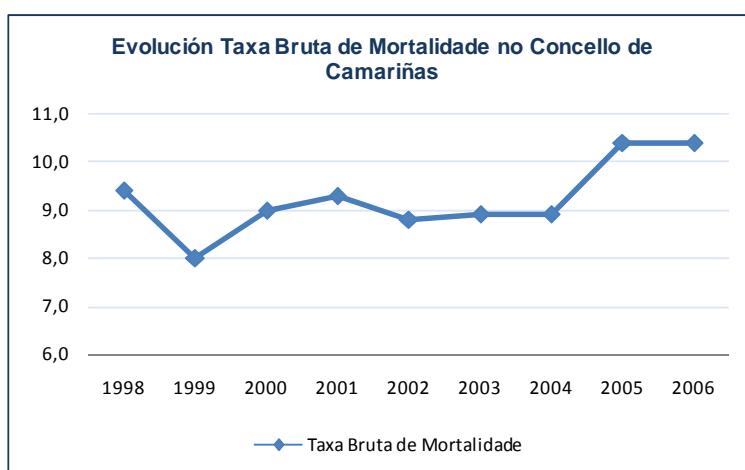
Fonte: Elaboración propia e Indicadores demográficos. IGE

Gráfico 8

Fonte: Elaboración propia e Indicadores demográficos. IGE

Gráfico 9

Fonte: Elaboración propia e Indicadores demográficos. IGE

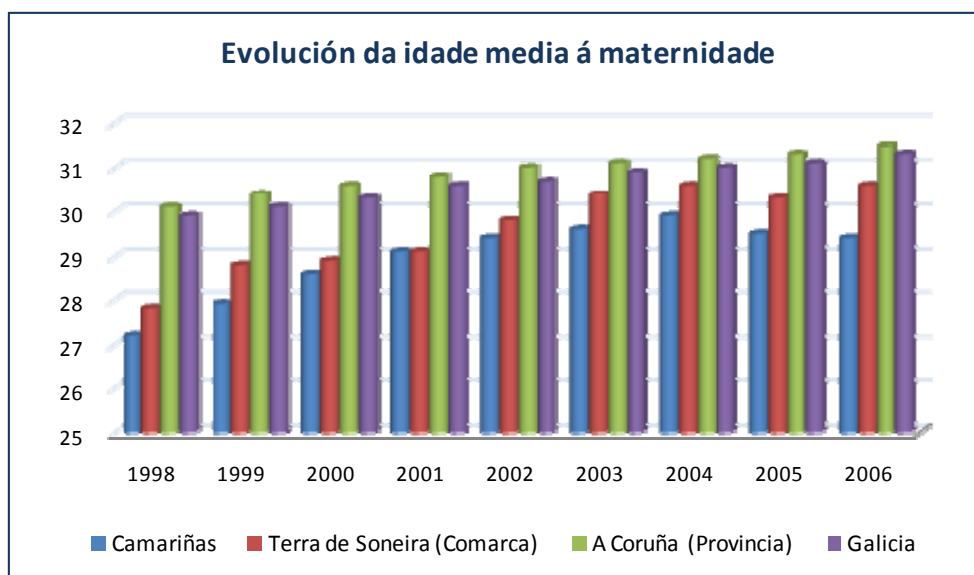
En canto á idade media á maternidade, no caso de Camariñas estase retrasando con rapidez o momento de ter fillos/as; así, se no ano 1998 a media era de 27,2 anos, no 2006 esta idade ampliase aos 29,4 anos. Non obstante, comparando estas cifras coas comarcais, provinciais e autonómicas (*ver táboa 6 e gráfico 10*), revélase un feito social relevante: á menor idade media á maternidade -con case que dous anos de adiante respecto de Galicia no ano 2006- localízase no espazo camariñá.

Táboa 6

Evolución da idade media á maternidade				
	<i>Camariñas</i>	<i>Terra de Soneira (Comarca)</i>	<i>A Coruña (Provincia)</i>	<i>Galicia</i>
1998	27,2	27,8	30,1	29,9
1999	27,9	28,8	30,4	30,1
2000	28,6	28,9	30,6	30,3
2001	29,1	29,1	30,8	30,6
2002	29,4	29,8	31,0	30,7
2003	29,6	30,4	31,1	30,9
2004	29,9	30,6	31,2	31,0
2005	29,5	30,3	31,3	31,1
2006	29,4	30,6	31,5	31,3

Fonte: Indicadores demográficos. IGE

Gráfico 10

Fonte: Elaboración propia e indicadores demográficos. IGE

En concordancia con esta apreciación analítica, estudando os datos acerca dos nacementos segundo a idade da nai, obsérvase que son as camariñás de entre 25 e 29 anos as que aglutinan a maior porcentaxe de nacementos -41,7%-; a continuación atópanse as mulleres de 20 a 24 anos -19,4%-. No caso da Comarca de Terra de Soneira son as mulleres de 25 a 29 -34,9%- e as de 30 a 34 -29,4%- quen teñen máis descendencia; asemade, no marco da provincia e de Galicia, é o grupo mulleres de 30 a 34 anos o que conta cun maior número de nacementos (*ver táboa 7*).

Táboa 7

Porcentaxe nacementos segundo idade da nai (2006)				
	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia
Total	100	100	100	100
Menos de 20	0	0	1,5	1,9
20-24	19,4	11,9	7,7	8,3
25-29	41,7	34,9	22,6	24,5
30-34	16,7	29,4	39,8	38,6
35-39	16,7	19,8	23,8	22,7
40-44	5,6	4,0	4,2	3,8
45 e máis	0	0	0,4	0,3

Fonte: Elaboración propia e movemento natural da poboación. IGE

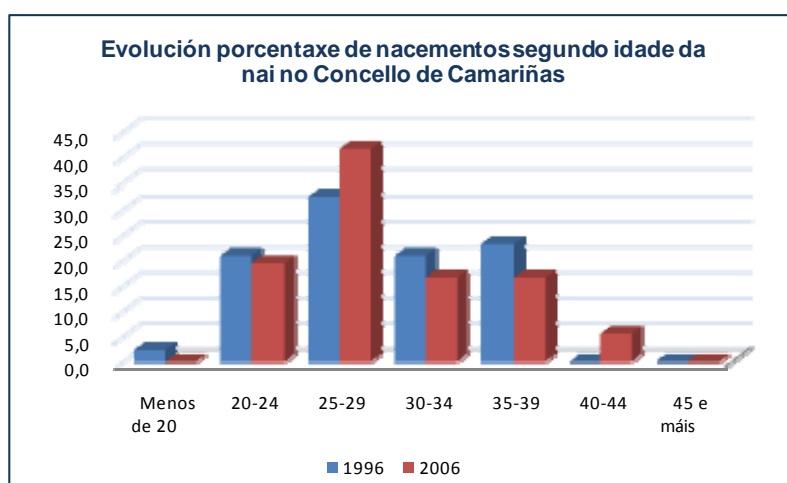
Ampliando a información precedente, e como se observa na táboa inferior (*ver táboa 8 e gráfico 11*), Camariñas contempla algunhas variacións nos últimos anos en canto a nacementos segundo a idade da nai. Así, os nacementos no grupo de idade de 25 a 29 anos incrementáronse ata representar o 41,7% do total no 2006; de igual xeito, atendendo aos extremos da distribución no período 1996-2006, desaparecen os nacementos de mulleres menores de 20 anos e, pola contra, os correspondentes a mulleres de 40 e 44 anos pasan a representar ao 5,6% do total.

Táboa 8

Evolución porcentaxe de nacementos segundo idade da nai no Concello de Camariñas		
	1996	2006
Total	100	100
Menos de 20	2,3	0
20-24	20,9	19,4
25-29	32,6	41,7
30-34	20,9	16,7
35-39	23,3	16,7
40-44	0	5,6
45 e máis	0	0

Fonte: Elaboración propia e movemento natural da poboación. IGE

Gráfico 11

Fonte: Elaboración propia e movemento natural da poboación. IGE

1.3. O movemento migratorio no Concello de Camariñas

Unha vez observado o crecemento vexetativo, é preciso deterse no movemento migratorio de Camariñas; é dicir, o estudo do volume de emigrantes e inmigrantes que, nun período de tempo considerado, se adscriben a esta entidade territorial.

Analizando o saldo migratorio, expresado en taxas, do Concello de Camariñas, pódese observar que o termo municipal amosa un tímido crecemento nos últimos anos (*ver táboa 9*), antes da perda de poboación que arroxou o ano 2005. Pola contra, a Comarca de Terra de Soneira moveuse nunhas cifras que deron como resultado un saldo migratorio negativo dende 1998 e do que non se recuperou de forma significativa nos dous últimos anos. Pola súa banda, a provincia da Coruña e Galicia coinciden nos seus balances migratorios, que son de carácter positivo e tendencia crecente ao longo da última década.

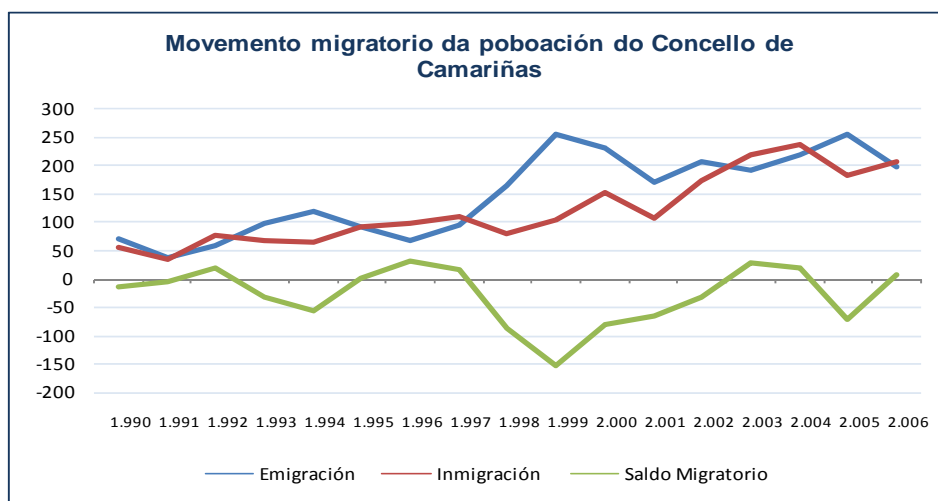
Táboa 9

Evolución taxas do saldo migratorio -%- (1996-2006)				
	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia
1.996	0,4	0,2	0,1	0,1
1.998	-1,2	-0,6	0,2	0,1
1.999	-2,2	-0,8	0,1	0,1
2.000	-1,2	-0,7	0,3	0,3
2.001	-1,0	-0,6	0,3	0,3
2.002	-0,5	-0,5	0,6	0,4
2.003	0,4	-0,1	0,6	0,4
2.004	0,3	-0,1	0,6	0,5
2.005	-1,1	-0,6	0,6	0,6
2.006	0,1	-0,3	0,7	0,6

Fonte: Estatística de variacións residenciais. IGE e INE

Desagregando esta magnitude e observando o gráfico inferior (*ver gráfico 12*), dende o ano 1990 ata o 2006 vese que o Concello de Camariñas non mantivo unha tendencia estable. Salvo nos picos anuais de 2003, 2004 e 2006, é superior o volume de emigración que o de inmigración.

Gráfico 12

Fonte: Estatística de variacións residenciais. IGE e INE

Entender esta situación migratoria pasa por analizar os fluxos de emigración e inmigración máis recentes -neste caso do ano 2006-, segundo o lugar de orixe e de destino de cada un destes colectivos.

Deste xeito, pódese destacar que no período 2002-2007 o volume de emigrantes mantense estable -arredor das 200 persoas por ano- (*ver táboa 10*). Con diferenza, a maioría dos mesmos teñen, en clara progresión, como destino principal Galicia; por outro lado, nestes anos diminuíu de xeito paralelo tanto a emigración cara a outras Comunidades Autónomas (do 27,5% de 2002 ata o 13,9% de 2007) como ao estranxeiro (do 32,4% de 2002 ata o 12,7% de 2007)⁴.

⁴ No I PIOM argumentábase que Camariñas “é un concello de forte tradición migratoria forzada polo precario desenvolvemento das súas condicións económicas” (Asociación Lilith e Rama, 2004: 10); ao noso xuízo, inda que esta apreciación é válida, parece que os fluxos emigratorios camariñás tenden a estabilizarse e ser menos intensos que no pasado.

Táboa 10

Emigración segundo lugar de destino								
	Número				Porcentaxe			
	Total	A Galicia	A outra CCAA	Ao estranxeiro	Total	A Galicia	A outra CCAA	Ao estranxeiro
2002	207	83	57	67	100	40,1	27,5	32,4
2003	193	103	51	39	100	53,4	26,4	20,2
2004	220	144	56	20	100	65,5	25,5	9,1
2005	256	154	56	46	100	60,2	21,9	18,0
2006	199	150	21	28	100	75,4	10,6	14,1
2007	244	179	34	31	100	73,4	13,9	12,7

Fonte: Estatística de variacións residenciais. IGE e INE

Segundo sexo, o fluxo emigratorio camariñá repártese de xeito bastante equilibrado entre homes e mulleres; precisar a este respecto que nos anos 2004 e 2006, o volume de emigrantes maioritario foi feminino (*ver táboa 11*).

Táboa 11

Emigración segundo sexo						
	Número			Porcentaxe		
	Total	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes
2002	207	94	113	100	45,4	54,6
2003	193	91	102	100	47,2	52,8
2004	220	119	101	100	54,1	45,9
2005	256	121	135	100	47,3	52,7
2006	199	104	95	100	52,3	47,7
2007	244	112	132	100	45,9	54,1

Fonte: Estatística de variacións residenciais. IGE e INE

No tocante ao fluxo inmigratorio no período 2002-2007 (*ver táboa 12*), Camariñas presenta en número absolutos unha tendencia cara a estabilización do mesmo; de igual modo, a proporción das persoas chegadas de Galicia (36,1%) e do estranxeiro (36,9%) ao municipio é bastante similar -especialmente no ano 2007-

Táboa 12

Inmigración segundo lugar de destino								
	Número				Porcentaxe			
	Total	A Galicia	A outra CCAA	Ao estranxeiro	Total	A Galicia	A outra CCAA	Ao estranxeiro
2002	175	49	57	69	100	28,0	32,6	39,4
2003	222	86	53	83	100	38,7	23,9	37,4
2004	239	72	76	91	100	30,1	31,8	38,1
2005	185	63	57	65	100	34,1	30,8	35,1
2006	207	90	43	74	100	43,5	20,8	35,7
2007	233	84	63	86	100	36,1	27,0	36,9

Fonte: Estatística de variacións residenciais. IGE e INE

De xeito máis marcado que na realidade emigratoria (*ver táboa 13*), a inmigración camariñá vese caracterizada pola lixeira predominancia das mulleres no período 2002-2007.

Táboa 13

Emigración segundo sexo						
	Número			Porcentaxe		
	Total	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes
2002	175	90	85	100	51,4	48,6
2003	222	118	104	100	53,2	46,8
2004	239	130	109	100	54,4	45,6
2005	185	99	86	100	53,5	46,5
2006	207	109	98	100	52,7	47,3
2007	233	131	102	100	56,2	43,8

Fonte: Estatística de variacións residenciais. IGE e INE

En canto á poboación estranxeira, e observando a evolución sostida da mesma no Concello de Camariñas dende o ano 2000 ata o 2007, esta ven representando entorno ao 1,4% da poboación total. Se ben esta cifra diminúe algo no caso da Comarca -1,3%-, na provincia da Coruña e en Galicia a poboación de nacionalidade estranxeira rolda o 2,5% e 2,9% respectivamente da cidadanía (*ver táboa 14*).

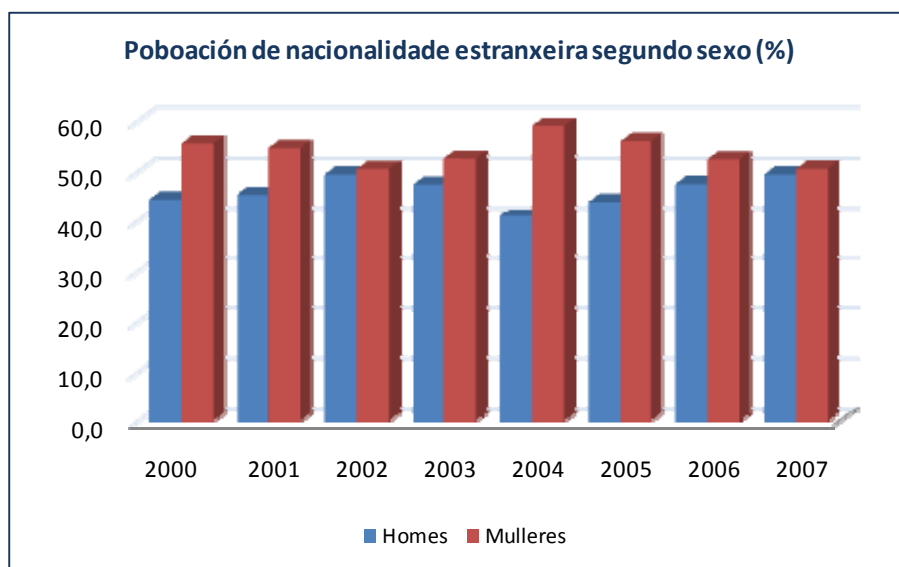
Táboa 14

Poboación de nacionalidade estranxeira									
Concello Camariñas		Terra de Soneira (Comarca)		A Coruña (Provincia)		Galicia			
% sobre		% sobre		% sobre		% sobre			
Nº	poboación	Nº	poboación	Nº	poboación	Nº	poboación	Nº	poboación
total		total		total		total		total	
2.000	90	1,32	116	0,53	7.367	0,66	25.602	0,94	
2.001	97	1,44	129	0,59	10.360	0,94	33.058	1,21	
2.002	91	1,37	137	0,64	13.885	1,25	42.462	1,55	
2.003	97	1,47	197	0,93	18.212	1,62	53.808	1,96	
2.004	83	1,28	218	1,04	19.945	1,78	58.387	2,12	
2.005	91	1,41	266	1,28	23.855	2,12	69.363	2,51	
2.006	82	1,30	237	1,16	25.468	2,26	73.756	2,67	
2.007	87	1,39	263	1,30	28.137	2,48	81.442	2,94	

Fonte: Padrón municipal de habitantes. IGE

Concretamente, estudando por sexos a poboación estranxeira afincada en Camariñas, vense, novamente, unhas cifras moi similares de homes e mulleres nos últimos anos -sendo estas últimas lixeiramente superiores en número- (ver gráfico 13).

Gráfico 13

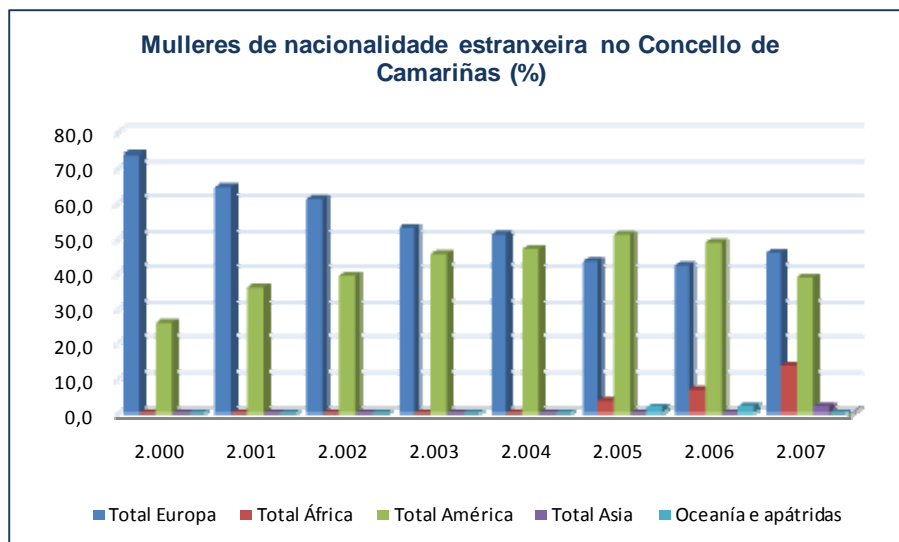

Fonte: Padrón municipal de habitantes. IGE

En canto a súa procedencia, cabe destacar que no pasado ano a maioría de mulleres de nacionalidade estranxeira chegaron dende Europa, sendo o segundo colectivo máis numeroso o das cidadás procedentes do continente americano. No caso dos homes, a proporción de americanos con respecto á dos europeos é lixeiramente superior (concretamente esta sitúase cinco puntos porcentuais por riba). En definitiva, a poboación inmigrante camariñá está formada fundamentalmente por nacionais de Europa e América (ambos supoñen o 84,1% das mulleres estranxeiras e o 83,7% dos homes estranxeiros).

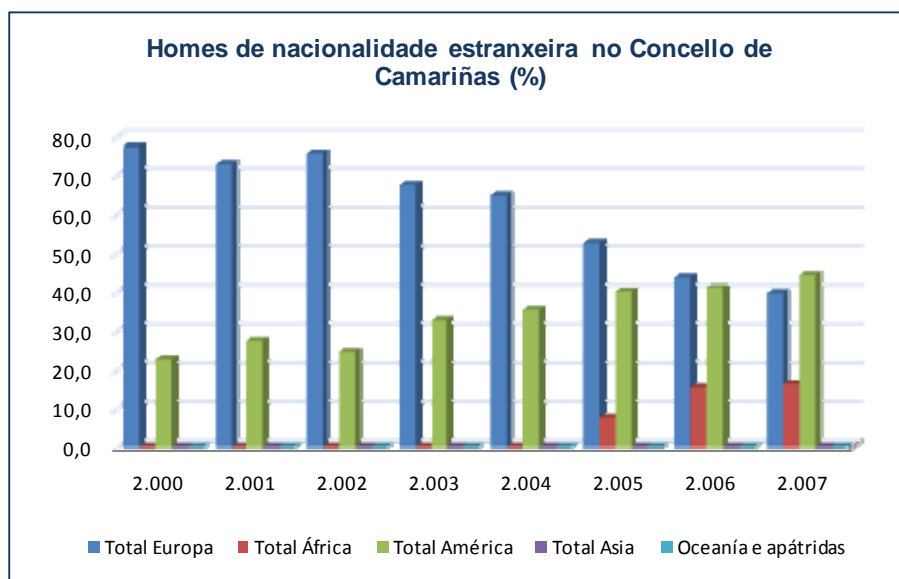
Sinalar por último que, para ámbolos dous sexos, resalta a chegada crecente de nacionais africanos a partir do ano 2005 (*ver gráfico 14 e 15*); estes, no ano 2007, xa representan ao 16,3% dos homes e o 13,6% das mulleres de nacionalidade estranxeira en Camariñas.

Gráfico 14

Fonte: Padrón municipal de habitantes. IGE

Gráfico 15

Fonte: Padrón municipal de habitantes. IGE

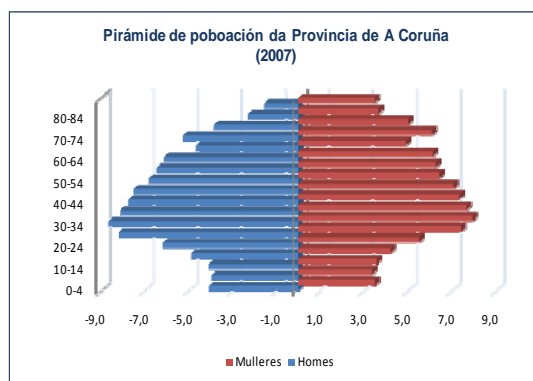
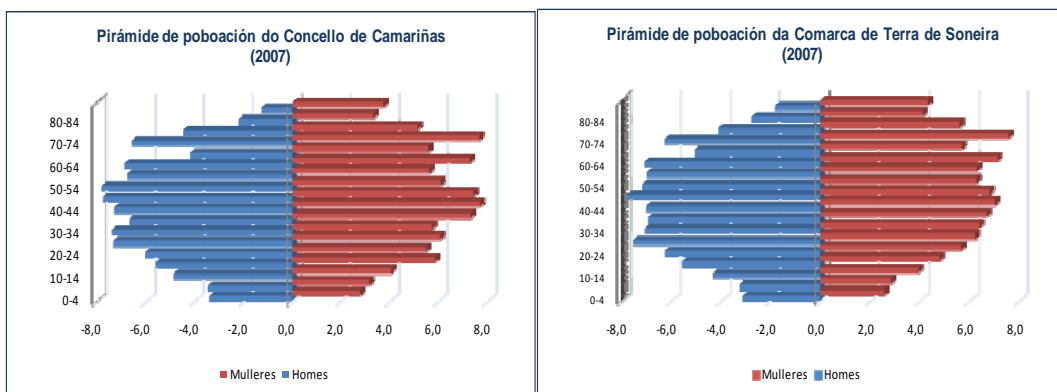
1.4. Estrutura actual da poboación: poboación por idade e sexo.

Unha vez analizados os aspectos dinámicos -migratorios ou vexetativos- dun estudo demográfico, é necesario facer unha análise estática ou “fotografía” da poboación resultante do Concello de Camariñas na actualidade. En principio, ao comparar as pirámides poboacionais da Comarca de Terra de Soneira coas do municipio no pasado ano 2007, pódese observar como ambas presentan un perfil e forma moi similares: un estreitamento na base, como consecuencia directa do progresivo descenso da natalidade, e un ensanchamento na parte da pirámide correspondente aos rangos superiores de idade -especialmente no caso das mulleres- (ver gráficos 16 e 17)⁵.

En ámbolos dous casos, as pirámides poboacionais mostran unha información moi clara: tanto Terra de Soneira como o Concello de Camariñas diríxense cara un avellentamento poboacional. Non obstante, os tramos intermedios de idade, é dicir a poboación potencialmente activa (de 16 a 65 anos), son os máis destacados; delas e deles, en función das súas condicións socioeconómicas, dependerá no futuro mediato un aumento ou diminución do número de nacementos.

⁵ Esta mesma reflexión recóllese, tamén, no I PIOM do Concello de Camariñas para o período 1991-2001 (Asociación Liliith e Rama, 2004: 10). Polo tanto, esta tendencia demográfica segue manténdose nos últimos anos.

Gráficos 16, 17 e 18

Fonte: Elaboración propia e Padrón Municipal. 2007. INE e IGE

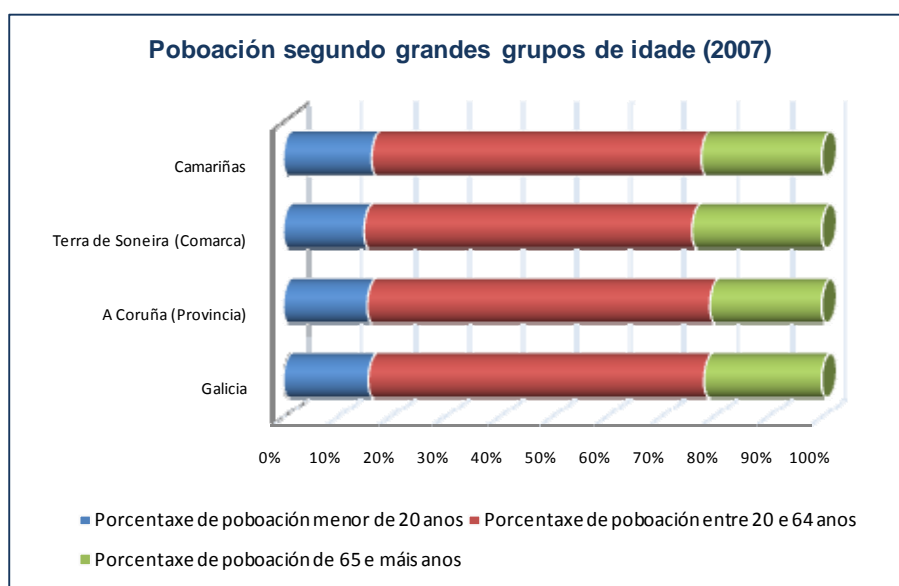
No senso apuntado, observando a táboa e o gráfico inferior (*ver táboa 15 e gráfico 19*), pode apreciarse que a proporción de poboación de 65 e máis anos é superior no Concello de Camariñas (22,1%) que na provincia (20,5%) ou en Galicia (21,6%). Non obstante, na conxuntura municipal detéctase un maior volume de menores de 20 anos (16,6%) que nos tres niveis territoriais de contraste -comarca, provincia e ámbito autonómico-, cuestión que revela certa dinamicidade demográfica no espazo municipal.

Táboa 15

Poboación segundo grandes grupos de idade			
	Porcentaxe de poboación menor de 20 anos	Porcentaxe de poboación entre 20 e 64 anos	Porcentaxe de poboación de 65 e máis anos
Galicia	16,0	62,5	21,6
A Coruña (Provincia)	15,8	63,7	20,5
Terra de Soneira (Comarca)	15,2	61,0	23,8
Camariñas	16,6	61,3	22,1

Fonte Padrón Municipal. 2007. INE e IGE

Gráfico 19

Fonte: Elaboración propia e Padrón municipal. 2007. INE e IGE

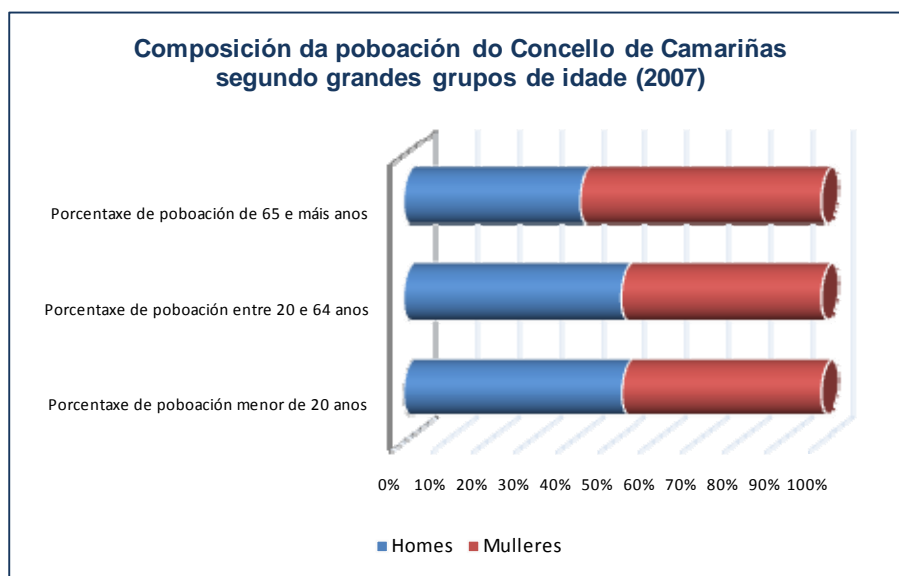
Atendendo ao sexo, e tal e como xa se apreciaba na pirámide poboacional, a proporción de homes é maior nos tramos principais de idade (xoves menores de 20 anos e poboación de entre 20 e 64 anos). As mulleres tan só superan sensiblemente aos varóns cando chegan ao grupo dos 65 e máis anos, polo que se pode afirmar que en Camariñas estase a producir unha feminización do avellentamento -cifrado en sete puntos porcentuais no ano 2007- (ver táboa 16 e gráfico 20).

Táboa 16

Composición da poboación do Concello de Camariñas segundo grandes grupos de idade (2007)			
	Porcentaxe de poboación menor de 20 anos	Porcentaxe de poboación entre 20 e 64 anos	Porcentaxe de poboación de 65 e máis anos
Homes	17,4	63,9	18,7
Mulleres	15,8	58,7	25,4

Fonte: Padrón municipal. 2007. INE e IGE

Gráfico 20

Fonte: Elaboración propia e Padrón municipal. 2007. INE e IGE

Comparando os distintos indicadores demográficos (*ver táboa 17*), vese como a situación de Camariñas é máis positiva que a de Terra de Soneira, pois reflicte cifras máis baixas en case tódolos aspectos demográficos relevantes -por exemplo, posuíndo unha idade media e un índice de envellecemento considerablemente máis baixos-⁶

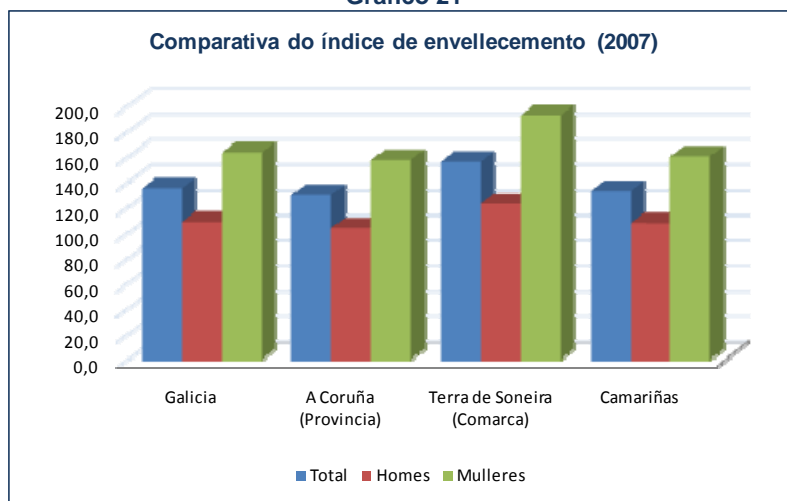
⁶ IDADE MEDIA: equivale á media aritmética das idades dos individuos que compoñen unha poboación / ÍNDICE DE ENVELLECIMENTO: indica a relación entre a poboación maior de 64 anos e a poboación menor de 20 anos / ÍNDICE DE SOBREENVELLECIMENTO: detalla a relación entre a poboación maior de 84 anos e a poboación maior de 64 anos / ÍNDICE DE DEPENDENCIA GLOBAL: detalla a relación entre os grupos de poboación economicamente dependentes -poboación menor de 20 anos e poboación maior de 64 anos- e o grupo de poboación potencialmente activa -poboación entre 20 e 64 anos- / ÍNDICE DE DEPENDENCIA XUVENIL: da conta da relación entre a poboación nova -poboación menor de 20 anos- e a poboación potencialmente activa -poboación entre 20 e 64 anos- / ÍNDICE DE DEPENDENCIA SENIL: mide a relación entre a poboación maior -poboación maior de 64 anos- e a poboación potencialmente activa -poboación entre 20 e 64 anos-.

Táboa 17

Indicadores demográficos (2007)				
	Galicia	A Coruña (Provincia)	Terra de Soneira (Comarca)	Camariñas
Idade media	44	44	46	45
<i>Homes</i>	43	42	44	43
<i>Mulleres</i>	46	46	48	47
Porcentaxe de poboación menor de 20 anos	16,0	15,8	15,2	16,6
<i>Homes</i>	17,0	16,9	16,3	17,4
<i>Mulleres</i>	14,9	14,8	14,2	15,8
Porcentaxe de poboación entre 20 e 64 anos	62,5	63,7	61,0	61,3
<i>Homes</i>	64,4	65,6	63,7	63,9
<i>Mulleres</i>	60,6	61,9	58,4	58,7
Porcentaxe de poboación de 65 e máis anos	21,6	20,5	23,8	22,1
<i>Homes</i>	18,5	17,6	20,0	18,7
<i>Mulleres</i>	24,4	23,2	27,4	25,4
Índice de envellecemento	135,2	130,0	156,1	133,1
<i>Homes</i>	108,7	103,9	122,9	107,8
<i>Mulleres</i>	163,4	157,6	192,7	160,5
Índice de sobreenvellecemento	13,3	12,5	13,0	11,3
<i>Homes</i>	9,7	8,8	9,0	6,7
<i>Mulleres</i>	15,9	15,1	15,8	14,7
Índice de dependencia global	60,1	57,0	63,9	63,1
<i>Homes</i>	55,2	52,6	57,0	56,4
<i>Mulleres</i>	64,9	61,4	71,1	70,2
Índice de dependencia xuvenil	25,5	24,8	24,9	27,1
<i>Homes</i>	26,4	25,8	25,6	27,1
<i>Mulleres</i>	24,7	23,9	24,3	27,0
Índice de dependencia senil	34,5	32,2	38,9	36,0
<i>Homes</i>	28,7	26,8	31,4	29,2
<i>Mulleres</i>	40,3	37,6	46,8	43,3

Fonte: Indicadores demográficos. 2007. IGE

Gráfico 21

Fonte: Indicadores demográficos. 2007. IGE

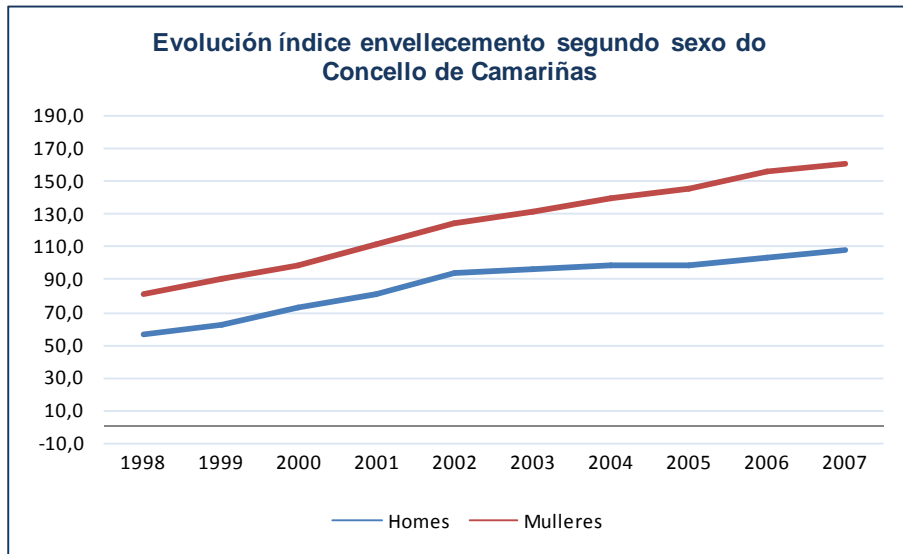
Ao deterse nunha análise da evolución destes indicadores demográficos a nivel local, rexístrase, como consecuencia da progresiva redución da poboación máis nova do Concello, que indicadores como o de envellecemento incrementáronse considerablemente (pasando dun 68,3 a un 133,1 no ano 2007 *(ver táboa 18)*). Paulatinamente a idade media en Camariñas tamén viuse incrementada, pasando dos 39 aos 45 anos (sempre con valores superiores para as mulleres). En canto á diferenciación por sexos, o comportamento de homes e mulleres é moi similar -inda que os índices que relacionan á xuventude coa poboación de máis idade (índice de dependencia senil), ou os que relacionan os grupos economicamente dependentes cos potencialmente activos (índices de dependencia global), sempre amosan cifras superiores no caso das mulleres camariñas-.

Táboa 18

Evolución indicadores demográficos Concello de Camariñas										
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Idade media	39	40	41	42	43	43	44	44	45	45
<i>Homes</i>	38	39	40	40	41	42	42	43	43	43
<i>Mulleres</i>	41	42	42	43	44	44	45	46	46	47
Porcentaxe de poboación menor de 20 anos	23,8	22,6	21,5	20,2	19,0	18,4	17,6	17,3	16,8	16,6
<i>Homes</i>	24,6	23,3	21,9	20,4	19,1	18,8	18,1	17,9	17,7	17,4
<i>Mulleres</i>	23,0	21,9	21,1	20,0	18,9	18,0	17,2	16,7	16,0	15,8
Porcentaxe de poboación entre 20 e 64 anos	59,9	60,1	60,0	60,4	60,3	60,7	61,4	61,6	61,5	61,3
<i>Homes</i>	61,7	62,1	62,1	63,1	62,9	63,2	64,0	64,4	64,1	63,9
<i>Mulleres</i>	58,2	58,2	57,9	57,8	57,7	58,3	58,8	58,9	58,9	58,7
Porcentaxe de poboación de 65 e máis anos	16,2	17,3	18,5	19,4	20,7	20,9	21,0	21,1	21,7	22,1
<i>Homes</i>	13,8	14,6	16,0	16,6	17,9	18,0	17,9	17,7	18,3	18,7
<i>Mulleres</i>	18,7	19,9	21,0	22,2	23,4	23,7	24,0	24,4	25,0	25,4
Índice de envellecemento	68,3	76,4	86,2	96,5	108,9	113,5	119,4	122,1	128,8	133,1
<i>Homes</i>	56,0	62,8	73,2	81,4	93,6	96,1	99,3	99,3	103,4	107,8
<i>Mulleres</i>	81,0	90,6	99,3	111,5	124,1	131,2	139,9	145,8	156,0	160,5
Índice de sobreenvellecemento	10,1	9,8	10,2	10,1	9,5	9,6	10,2	9,7	10,3	11,3
<i>Homes</i>	5,4	5,3	6,1	6,7	6,6	6,1	6,4	5,7	5,8	6,7
<i>Mulleres</i>	13,4	13,0	13,2	12,5	11,6	12,1	12,9	12,5	13,5	14,7
Índice de dependencia global	66,8	66,3	66,8	65,6	65,9	64,7	63,0	62,3	62,7	63,1
<i>Homes</i>	62,1	61,0	61,1	58,6	58,9	58,2	56,3	55,3	56,1	56,4
<i>Mulleres</i>	71,6	71,8	72,7	73,0	73,4	71,6	70,0	69,9	69,7	70,2
Índice de dependencia xuvenil	39,7	37,6	35,9	33,4	31,6	30,3	28,7	28,1	27,4	27,1
<i>Homes</i>	39,8	37,5	35,3	32,3	30,4	29,7	28,2	27,7	27,6	27,1
<i>Mulleres</i>	39,6	37,7	36,5	34,5	32,8	31,0	29,2	28,4	27,2	27,0
Índice de dependencia senil	27,1	28,7	30,9	32,2	34,4	34,4	34,3	34,3	35,3	36,0
<i>Homes</i>	22,3	23,5	25,8	26,3	28,5	28,5	28,0	27,5	28,5	29,2
<i>Mulleres</i>	32,1	34,1	36,2	38,5	40,6	40,6	40,8	41,4	42,5	43,3

Fonte: Indicadores demográficos. 2007. IGE

Gráfico 22

Fonte: Indicadores demográficos. 2007. IGE

2. ANÁLISE E DESCRICIÓN DA ESTRUTURA FORMATIVA

2.1. Análise do nivel de estudos da poboación de Camariñas

Para a elaboración do II Plan de Igualdade de Oportunidades do Concello de Camariñas é preciso deterse no perfil formativo da súa poboación e na análise da súa estrutura educativa; o papel que desempeña a formación a nivel local, e concretamente na vida das mulleres é un dos piares fundamentais na consecución da igualdade entre xéneros.

Comparando o nivel de estudos das e dos habitantes de Camariñas cos demais niveis territoriais, pode apreciarse a existencia dun baixo nivel educativo (*ver táboa 1*), pois a maioría da poboación concéntrase entre os/as que teñen menos de cinco anos de escolarización (34,4%) -cunha porcentaxe moi superior á media autonómica e provincial- e os que non completaron a educación básica (26,3%). De igual xeito, a proporción de poboación analfabeta, que non sabe ler ou escribir, tamén é porcentualmente superior á detectada a nivel comarcal, provincial ou autonómico (entre 2 e 5 puntos porcentuais por riba).

Fixando a atención nas categorías correspondentes aos estudos universitarios, obsérvase como son poucos os camariñáns que chegaron a cursar unha diplomatura, licenciatura ou estudos de doutoramento. Tan só no caso da Formación Profesional, de grao medio ou superior, Camariñas rexistra valores superiores aos recollidos na Comarca (2,3% de habitantes estudando un FP de grao medio e un 3,1% de grao superior).

Táboa 1

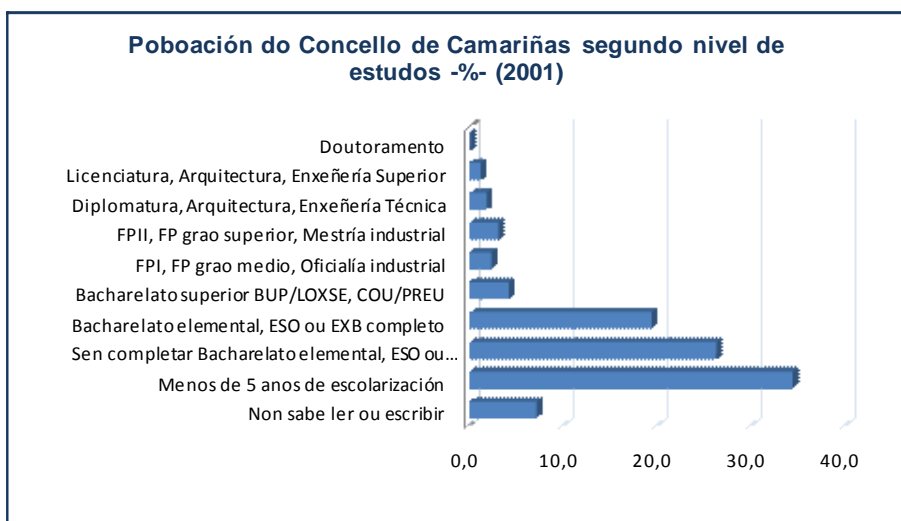
Poboación segundo nivel de estudos (2001)								
	Número				Porcentaxe			
	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia
Total	5.534	18.300	952.816	2.334.674	100	100	100	100
Non sabe ler ou escribir	396	1.044	19.491	47.912	7,2	5,7	2,0	2,1
Menos de 5 anos de escolarización	1.903	5.754	138.963	381.258	34,4	31,4	14,6	16,3
Sen completar Bacharelato elemental, ESO ou EXB	1.454	5.266	236.131	621.097	26,3	28,8	24,8	26,6
Bacharelato elemental, ESO ou EXB completo	1.073	3.769	245.614	585.711	19,4	20,6	25,8	25,1
Bacharelato superior BUP/LOXSE, COU/PREU	234	937	112.757	262.685	4,2	5,1	11,8	11,3
FPI, FP grao medio, Oficialía industrial	130	372	34.713	77.815	2,3	2,0	3,6	3,3
FP II, FP grao superior, Mestría industrial	171	501	49.345	107.661	3,1	2,7	5,2	4,6
Diplomatura, Arquitectura, Enxeñería Técnica	102	361	54.858	125.844	1,8	2,0	5,8	5,4
Licenciatura, Arquitectura, Enxeñería Superior	66	282	56.459	116.841	1,2	1,5	5,9	5,0
Doutoramento	5	14	4.485	7.850	0,1	0,1	0,5	0,3

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Tendo en conta esta distribución da poboación con respecto ao nivel de estudos (*ver gráfico 1*), onde a maioría das mulleres e homes do Concello atópanse nos tramos máis precarios da formación, é perentorio facer unha distribución das categorías segundo o sexo. Neste senso, pode apreciarse (*ver gráfico 2*) como son as mulleres camariñas as que reflicten os niveis de estudos máis baixos, pois a maioría de poboación analfabeta e con menos de cinco anos de escolarización está formada por elas (78% e 51,6% respectivamente).

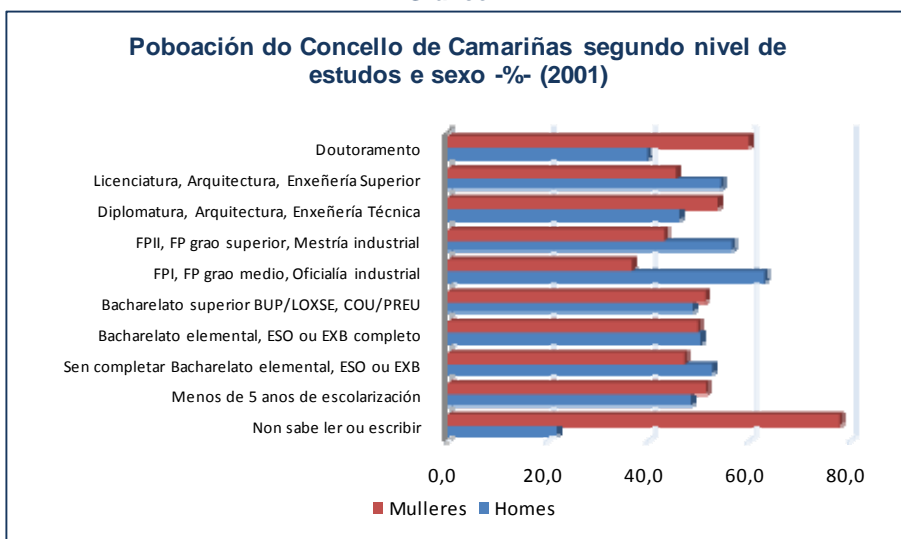
A pesar desta clara situación de desigualdade en canto a base formativa no Concello, o número de camariñas supera ao dos homes por nivel de estudo no bacharelato superior, nas diplomaturas e, claramente, nos ciclos de doutoramento.

Gráfico 1

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Gráfico 2

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

En relación con este baixo nivel formativo do termo municipal (*ver táboa 2*), obsérvase como as taxas brutas de analfabetismo -de persoas maiores de 16 anos- son lixeiramente superiores ás rexistradas na Comarca de Terra de Soneira (7,2% fronte ao 5,7% no ano 2001), e sensiblemente elevadas con respecto aos valores provinciais e autonómicos -situados cinco puntos porcentuais por debaixo- (*ver táboa 2*). A pesar de que este indicador reflicta o baixo nivel de escolarización da poboación local, é preciso destacar que se foi reducindo dende o 9% do ano 1991 ata o 7,2% do 2001.

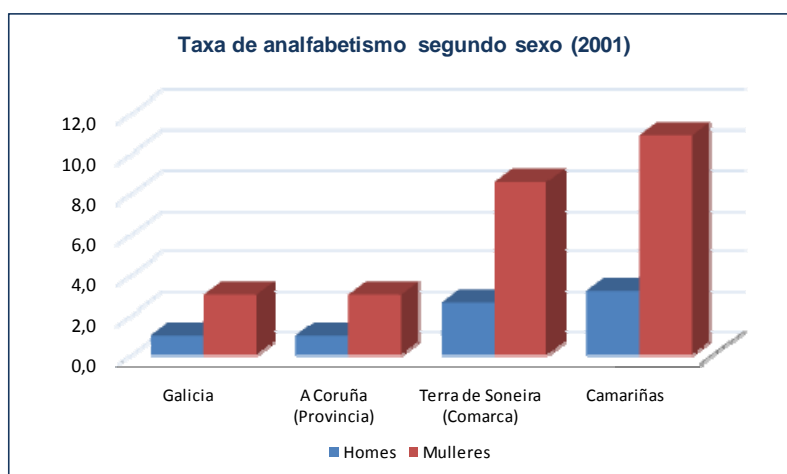
Atendendo á distribución por sexo, apréciase graficamente como o analfabetismo é maior nas mulleres que nos homes en todos os niveis territoriais (*ver gráfico 3*), sendo esta proporción máis acentuada no entorno comarcal e no propio eido de Camariñas. Aínda que, como se comentou, estas cifras foron evolucionando nos últimos anos nun senso positivo (*ver gráfico 4*), as mulleres camariñás seguen estando nunha clara situación de desigualdade en canto ao acceso -pasado e presente- á educación ou formación básica, cunha taxa bruta de analfabetismo de 10,9% (moi superior tanto a dos homes do concello como a das demais mulleres coruñesas e galegas).

Táboa 2

Evolución da taxa de analfabetismo -maiores de 16 anos-						
	1991			2001		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Camariñas	9,0	4,2	13,8	7,2	3,2	10,9
Terra de Soneira (Comarca)	7,7	3,3	11,8	5,7	2,6	8,6
A Coruña (Provincia)	3,3	1,5	5,0	2,0	1,0	3,0
Galicia	3,3	1,6	4,9	2,1	1,0	3,0

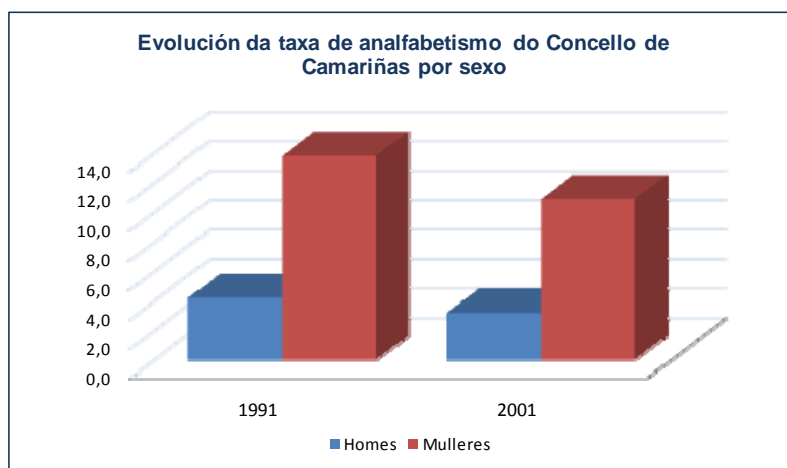
Fonte: Censo de poboación e vivendas. 1991-2001. INE

Gráfico 3

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Gráfico 4

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 1991-2001. INE

Máis destacado, se cabe, é o comportamento totalmente asimétrico deste ítem segundo criterios de sexo e idade; sempre mostrando valores moi superiores aos masculinos, as mulleres camariñas de 65 ou máis anos supoñen o 58,1% da poboación analfabeta local⁷ - cifra que descende ata o 19,9% para as que teñen entre 16 e 64 anos-.

⁷ A moi elevada taxa de analfabetismo das mulleres de máis idade é una característica singular e negativa do Concello de Camariñas. Mostra desta situación recóllese claramente na “Guía de Mulleres significativas de Camariñas”, onde se di o seguinte: “Poucas das biografías que aparecen caracterízanse por ter una formación acadada na escola ou nos centros de formación regrada. A cualificación feminina acádase na propia experiencia vital ou na transmisión de coñecementos doutras mulleres. Esta realidade, xa cambiante, queda plasmada aínda hoxe na taxa bruta do analfabetismo do Concello.

Táboa 3

Poboación analfabeta maior de 16 anos no Concello de Camariñas (2001)						
	Número			Porcentaxe sobre o total		
	Total	Varón	Muller	Total	Varón	Muller
Total	396	87	309	100,0	22,0	78,0
16-64	101	22	79	25,5	5,6	19,9
65 ou máis	295	65	230	74,5	16,4	58,1

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Noutro chanzo, ao analizar o nivel de estudos da poboación estranxeira residente no municipio, obsérvase a existencia dun mellor nivel formativo con respecto aos autóctonos, xa que a proporción de analfabetos é moito menor e a maioría concéntranse nos tramos correspondentes ao primeiro e segundo grao de formación (*ver táboa 4*). Esta cuestión pode relacionarse co feito de que, nos procesos emigratorios, son os individuos máis preparados os que soen encabezar a migración.

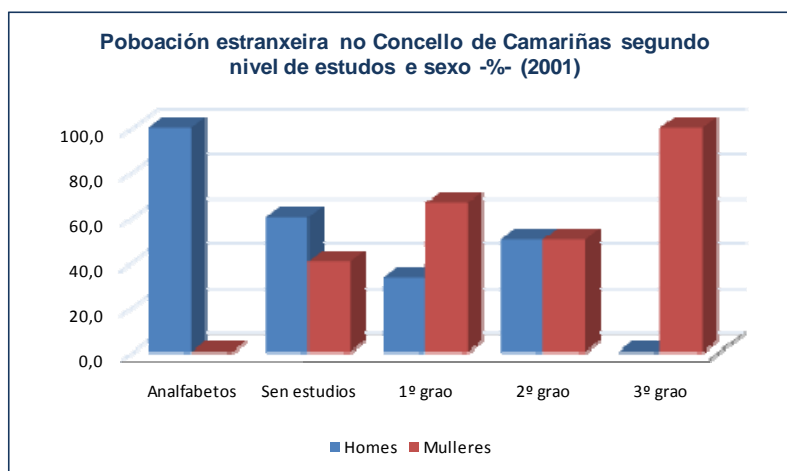
Táboa 4

Poboación estranxeira segundo nivel de estudos (2001)								
	Número				Porcentaxe			
	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia
Total	52	86	9.605	29.388	100	100	100	100
Analfabetos	1	1	130	690	1,9	1,2	1,4	2,3
Sen estudos	5	12	564	3.074	9,6	14	5,9	10,5
1º grao	15	20	1.638	6.535	28,8	23,3	17,1	22,2
2º grao	28	43	5.498	15.080	53,8	50,0	57,2	51,3
3º grao	3	10	1.775	4.009	5,8	11,6	18,5	13,6

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Fixándose na distribución por sexo deste sector poboacional, a situación das mulleres estranxeiras contrasta coas das nacionais, pois neste caso son elas as mellor preparadas (*ver gráfico 5*); esta circunstancia reflíctese tamén nas taxas de analfabetismo, inexistentes no caso feminino (*ver táboa 5*). Por isto pode concluírse que a inmigración feminina, tanto a nivel local como comarcal, correspondese cun perfil de elevado nivel formativo en comparación coas mulleres oriúndas de Camariñas e os propios homes de nacionalidade estranxeira.

Gráfico 5

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Táboa 5

Taxa de analfabetismo da poboación estranxeira (2001)			
	Total	Homes	Mulleres
Camariñas	1,9	4,3	0,0
Terra de Soneira (Comarca)	1,2	2,6	0,0
A Coruña (Provincia)	1,4	1,3	1,4
Galicia	2,3	2,3	2,4

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Dentro da análise do nivel de estudos, por último, resulta interesante indagar sobre o número de parados rexistrados e distribuídos por niveis académicos; ditos datos -dispoñibles para o ano 2005- poden obterse soamente a nivel comarcal (*ver táboa 6*), pero confirman no ámbito da Comarca de Terra de Soneira unha clara correspondencia entre desemprego (57,9% de parados que teñen o certificado escolar) e niveis baixos de formación. Esta situación, con case que toda seguridade, agudízase -habida conta dos datos precedentes- no municipio de Camariñas; non obstante, e tendo en conta a súa mellor formación de partida, as residentes camariñás máis novas posúen un capital humano máis forte que o masculino para inverter esta circunstancia.

Táboa 6

Parados rexistrados na Comarca de Terra de Soneira segundo nivel académico (Decembro de 2005)		
	Número	Porcentaxe
Total	1.288	100
Ata Certificado de Escolaridade	746	57,9
Titulación Ensinanza Obrigatoria	348	27,0
Formación Profesional	115	8,9
B.U.P / Bacharel Superior / C.O.U	36	2,8
Titulados Universitarios	43	3,3
Outras Titulacións	0	0

Fonte: Consellería de Traballo. Observatorio ocupacional. Terra de Soneira (Decembro de 2005)

2.2. Tipo de estudos segundo sexo

Unha vez analizado o nivel formativo, é preciso profundar no tipo de estudos que preferentemente elixe a poboación do Concello de Camariñas. Observando os datos, cabe resaltar que a poboación estudante camariñá concéntrase principalmente na rama técnica e industrial (36,7%), cifra elevada en comparación co mesmo tipo de estudos na Comarca, na provincia ou incluso no total do entorno galego (*ver táboa 7*). Séguenlle en orde de importancia os estudos de ciencias sociais (18,6%) e os dedicados a saúde e os servizos sociais (11,0%). Os estudos que aglutinan un menor número de estudantes en Camariñas son os correspondentes á arquitectura ou construción (0,8%), e, a modo de paradoxo, os relacionados co sector primario (agricultura, gandería, pesca e veterinaria).

Táboa 7

Comparación tipo de estudos (2001)								
	Número				Porcentaxe			
	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia
Total	474	1.530	199.860	436.011	100	100	100	100
Dereito	9	36	9.834	20.707	1,9	2,4	4,9	4,7
Maxisterio, Educación infantil	42	156	19.075	48.582	8,9	10,2	9,5	11,1
Ciencias Sociais	88	313	44.176	96.412	18,6	20,5	22,1	22,1
Artes e Humanidades	13	63	14.501	30.210	2,7	4,1	7,3	6,9
Informática	13	55	6.223	14.253	2,7	3,6	3,1	3,3
Enxeñerías	17	60	8.293	19.310	3,6	3,9	4,1	4,4
Formación Técnica e Industrias	174	479	38.632	82.337	36,7	31,3	19,3	18,9
Ciencias	15	56	10.227	21.110	3,2	3,7	5,1	4,8
Arquitectura ou Construción	4	21	4.606	8.631	0,8	1,4	2,3	2,0
Agricultura, Gandería, Pesca; Veterinaria	3	35	2.729	6.562	0,6	2,3	1,4	1,5
Saúde, Servizos Sociais	52	131	25.146	56.170	11,0	8,6	12,6	12,9
Outros servizos	44	125	16.418	31.727	9,3	8,2	8,2	7,3

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

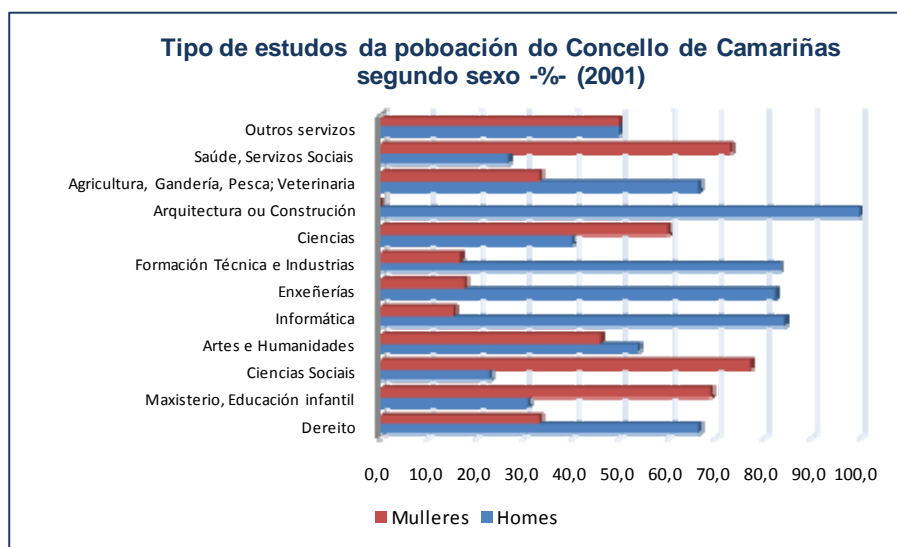
Tendo en conta estas cuestións, é preciso facer unha diferenciación en función do sexo (*ver táboa 8 e gráfico 6*); desta maneira pódese observar como os estudos técnicos, industriais ou informáticos -os máis destacados na poboación de Camariñas- están compostos maioritariamente por homes, mentres que as ciencias sociais e a rama de saúde e servizos sociais son áreas formativas claramente feminizadas -cun 77,3% e 73,1% respectivamente-

Táboa 8

Tipo de estudos segundo sexo da poboación do Concello de Camariñas (2001)				
	Número		Porcentaxe	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
Total	474		100	
Total segundo sexo	264	210	55,7	44,3
Dereito	6	3	66,7	33,3
Maxisterio, Educación infantil	13	29	31,0	69,0
Ciencias Sociais	20	68	22,7	77,3
Artes e Humanidades	7	6	53,8	46,2
Informática	11	2	84,6	15,4
Enxeñerías	14	3	82,4	17,6
Formación Técnica e Industrias	145	29	83,3	16,7
Ciencias	6	9	40,0	60,0
Arquitectura ou Construción	4	0	100,0	0,0
Agricultura, Gandería, Pesca; Veterinaria	2	1	66,7	33,3
Saúde, Servizos Sociais	14	38	26,9	73,1
Outros servizos	22	22	50,0	50,0

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

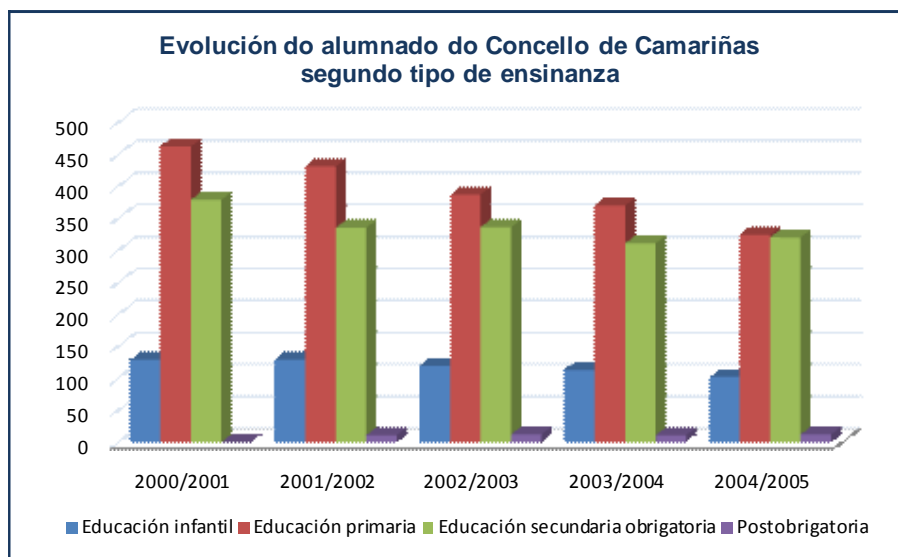
Gráfico 6

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Deténdose na evolución do alumnado segundo o tipo de ensinanza (ver gráfico 7), apréciase como dende o curso 2000/2001 ata o curso 2004/2005 o número de estudantes de educación infantil e primaria veuse reducido considerablemente (pasando de 129 alumnos a 102 no primeiro caso, e de 462 a 324 no segundo). Esta diminución progresiva de alumnado, especialmente significativa entre os máis novos e novas, é unha consecuencia directa da redución da natalidade no Concello de Camariñas sinalada no primeiro capítulo.

Gráfico 7

Fonte: Consellería de Educación e formación Universitaria

2.3. Análise da poboación en proceso de formación

Analizando a poboación que no ano 2001 estaba a cursar estudos no Concello (ver táboa 9), destaca unha elevada concentración en Camariñas (55,3%) de xente localizada na categoría censal “outro tipo de estudos” -realizados fóra dos cursos tradicionais de formación-. O alumnado restante do eido local está a estudar maioritariamente bacharelato (12,2%), algunha licenciatura (7,9%) ou diplomatura (5,8%) e ESO ou educación secundaria para adultos (7,3%). Salvo no último dato, os restantes valores porcentuais -especialmente os dos estudantes universitarios- son moi inferiores aos comarcais, provinciais e galegos, isto é, unha clara debilidade do capital humano de Camariñas. De xeito positivo, esta situación non se reproduce coa porcentaxe de persoas que están a realizar estudos de FP ou equivalente.

Táboa 9

Comparativa tipo de estudos en curso (2001)								
	Número				Porcentaxe			
	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia
Total	695	1.561	94.601	223.983	100	100	100	100
ESO, Educación secundaria para adultos	51	150	6.515	16.806	7,3	9,6	6,9	7,5
Bacharelato, BUP, COU	85	266	20.087	47.646	12,2	17,0	21,2	21,3
Formación Profesional de grao medio ou equivalente	41	146	5.957	13.881	5,9	9,4	6,3	6,2
Formación Profesional de grao superior ou equivalente	39	122	8.275	18.351	5,6	7,8	8,7	8,2
Diplomatura universitaria, Arquitectura, Enxeñería técnica ou equivalente	40	146	12.745	30.841	5,8	9,4	13,5	13,8
Licenciatura universitaria, Arquitectura, Enxeñería ou equivalente	55	239	24.298	54.853	7,9	15,3	25,7	24,5
Estudos de posgrao, máster, MIR ou análogo, doutoramento	5	10	2.730	5.610	0,7	0,6	2,9	2,5
Outros cursos	384	493	19.778	46.797	55,3	31,6	20,9	20,9

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Ao deterse no tipo de estudos en curso segundo o sexo (*ver táboa 10*), apréciase que as mulleres son as que representan á maioría da poboación estudantil do Concello (66%). En efecto, as camariñás son maioría na educación secundaria obrigatoria, nas diplomaturas e nos estudos de posgrao. Non obstante, no relativo á ESO, a educación para adultos e as licenciaturas, mantense unha proporción estable entre xéneros; soamente no caso dos estudos de FP de grao medio e superior atópase unha porcentaxe superior de homes.

En definitiva, con algunhas matizacións, os datos amosan no eido educativo unha equiparación entre xéneros, onde as mulleres novas de Camariñas están cada vez máis formadas e xogan un papel preponderante na representación e reparto do capital humano municipal -cuestión totalmente impensable nun pasado non moi afastado, habida conta das taxas de analfabetismo feminino analizadas-.

Táboa 10

Tipo de estudos en curso segundo sexo da poboación do Concello de Camariñas (2001)				
	Número		Porcentaxe	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
Total	695		100	
Total segundo sexo	236	459	34,0	66,0
ESO, Educación secundaria para adultos	26	25	51,0	49,0
Bacharelato, BUP, COU	33	52	38,8	61,2
Formación Profesional de grao medio ou equivalente	28	13	68,3	31,7
Formación Profesional de grao superior ou equivalente	21	18	53,8	46,2
Diplomatura universitaria, Arquitectura, Enxeñería técnica ou equivalente	16	24	40,0	60,0
Licenciatura universitaria, Arquitectura, Enxeñería ou equivalente	28	27	50,9	49,1
Estudios de posgrao, máster, MIR ou análogo, doutoramento	2	3	40,0	60,0
Outros cursos	84	300	21,9	78,1

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

2.4. Accións formativas impartidas polo Concello de Camariñas no marco do I PIOM

No Concello de Camariñas, e no marco do desenrolo do I Plan de Igualdade de Oportunidades entres mulleres e homes, leváronse a cabo unha serie de accións co obxectivo de fomentar a igualdade entre xéneros. Moitas delas tiveron unha clara finalidade formativa, levándose a cabo no período de vixencia de dito Plan, é dicir durante os anos 2004 a 2006. As áreas nas que se encadran estas iniciativas correspóndense coas principais directrices de actuación que configuraron este documento (visibilización, sensibilización e concienciación das mulleres, formación e emprego, cultura e deporte, etc.). Ditas iniciativas, traducidas en cursos, charlas, obradoiros e exposicións, acadaron niveis satisfactorios de participación e repercusión social, prevíndose a súa continuación -xunto con outras novas- no próximo Plan de Igualdade do Concello de Camariñas.

A continuación detállanse as actividades levadas a cabo no período de referencia (2004-2006), dividíndose estas entre “accións de natureza formativa” e “outras accións” enmarcadas na consecución da igualdade entre homes e mulleres no eido local.

3. ANÁLISE DA ESTRUTURA ECONÓMICA E DO MERCADO DE TRABALLO

3.1. Relación da poboación camariñá coa actividade económica

Ao por en relación a poboación camariñá coa actividade económica (*ver gráfico 1*), o primeiro dato que chama a atención é o elevado volume de inactivos/as (58,9%) -fundamentalmente mulleres- en relación coa poboación activa no Concello de Camariñas, non tanto en relación coa Comarca (53,6%), senón en comparación coas cifras provinciais (49%) e autonómicas (49,3%)

Desagregando por categorías este importante colectivo, pode apreciarse (*ver táboa 1*) como está formado, en orde de importancia, por xubilados/as, dedicados/as as tarefas do fogar, os/as estudantes e por último os/as pensionistas. Neste marco é preciso resaltar que inda que Camariñas posúe un considerable volume de poboación xubilada, este situase por debaixo dos niveis autonómicos, provinciais e comarcais.

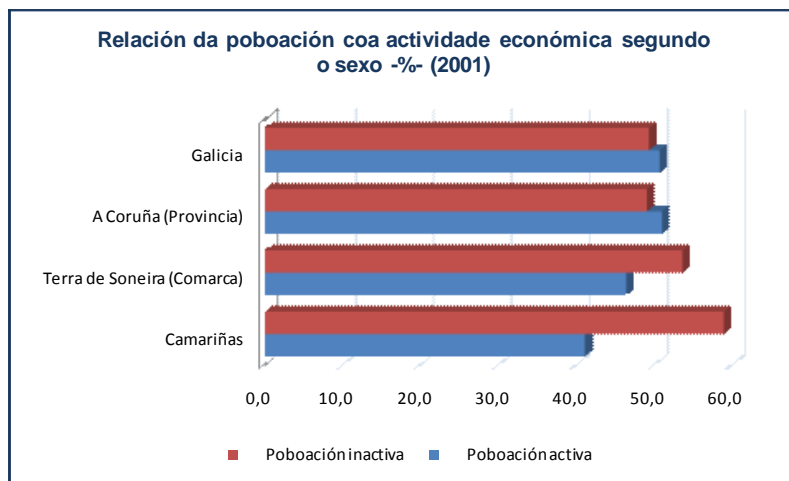
Táboa 1

Comparativa relación da poboación coa actividade económica (2001)

	Concello de Camariñas			Terra de Soneira (Comarca)			A Coruña (Provincia)			Galicia		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Total	5.534	2.694	2.840	18.300	8.846	9.454	952.816	452.591	500.225	2.334.674	1.110.986	1.223.688
(%)	100	48,7	51,3	100	48,3	51,7	100	47,5	52,5	100	47,6	52,4
Poboación activa	2.274	1.458	816	8.488	5.215	3.273	485.754	282.388	203.366	1.183.150	689.617	493.533
(%)	41,1	26,3	14,7	46,4	28,5	17,9	51	29,6	21,3	50,7	29,5	21,1
Ocupados	37,2	24,0	13,2	41,2	26	15,2	44,6	26,7	17,9	44,3	26,6	17,7
Parados	3,9	2,3	1,6	5,1	2,5	2,7	6,4	2,9	3,5	6,3	2,9	3,4
Poboación inactiva	3.260	1.236	2.024	9.812	3.631	6.181	467.062	170.203	296.859	1.151.524	421.369	730.155
(%)	58,9	22,3	36,6	53,6	19,8	33,8	49,0	17,9	31,2	49,3	18	31,3
Xubilados	16,8	11,6	5,2	19,9	11,4	8,5	17,3	10,3	7,1	19,3	10,7	8,6
Pensionistas	10,2	2,9	7,2	8,3	2,3	6	7,1	1,8	5,3	6,7	1,8	4,9
Estudantes	12,4	4,2	8,2	8,4	3,3	5,1	9,4	4,3	5,1	9,1	4,1	5
Tarefas do fogar	13,6	0,3	13,2	12,6	0,5	12,1	12,4	0,2	12,1	11,7	0,2	11,5
Outra situación	6	3,3	2,7	4,4	2,3	2,1	2,7	1,3	1,5	2,5	1,2	1,3

Fonte: Censo de poboación e vivenda. 2001. INE

Gráfico 1

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Fixándose na relación dos homes e mulleres de Camariñas coa actividade económica (*ver táboa 2*), obsérvase como a maioría da poboación activa camariñá está formada polos varóns (64,1%). Pola contra, a poboación inactiva está claramente feminizada no eido local, estruturándose en mulleres pensionistas (71%) e estudantes (66,4%).

O máis significativo (*ver gráfico 2*), neste senso, é a completa desproporción segundo sexo nas tarefas do fogar (97,5% de mulleres fronte a un 2,5% de homes). Asemade, o 69% dos xubilados son varóns, o que denota a tardía incorporación das mulleres camariñas ao mundo laboral e a estrutura produtiva local.

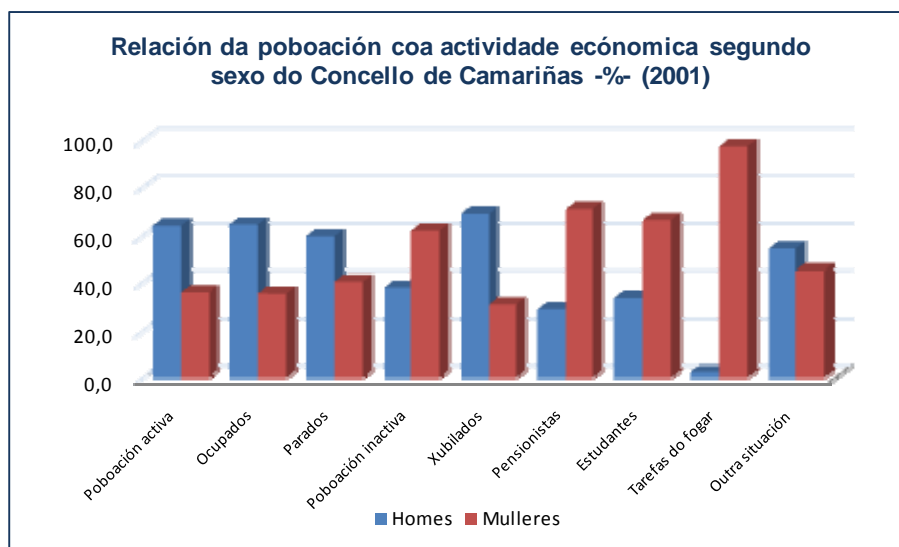
Táboa 2

	Total	Homes	Mulleres
Poboación activa	100	64,1	35,9
Ocupados	100	64,6	35,4
Parados	100	59,8	40,2
Poboación inactiva	100	37,9	62,1
Xubilados	100	69,0	31,0
Pensionistas	100	29,0	71,0
Estudantes	100	33,6	66,4
Tarefas do fogar	100	2,5	97,5

Outra situación	100	54,8	45,2

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Gráfico 2

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

En canto á ligazón da poboación estranxeira residente en Camariñas coa actividade económica, obsérvase como é moito máis equilibrada que a autóctona. De feito e dado que a poboación inmigrante camariñá ten un perfil lixeiramente feminizado, tal e como se comentou noutros epígrafes, a maioría de activos (tanto ocupados como parados) son mulleres; o mesmo ocorre cos inactivos, onde as estudantes son o colectivo de maior peso -seguido polo das traballadoras dedicadas ás tarefas do fogar- (ver táboa 3).

Táboa 3

Poboación estranxeira por sexo e actividade económica do Concello de Camariñas (2001)						
	Número			Porcentaxe		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Total	52	23	29	100	44,2	55,8
Poboación activa	27	11	16	100	40,7	59,3
Ocupados	24	11	13	100	45,8	54,2
Parados	3	0	3	100	0,0	100
<i>Buscan primeiro emprego</i>	1	0	1	100	0,0	100
<i>Traballaron antes</i>	2	0	2	100	0,0	100
Poboación inactiva	25	12	13	100	48,0	52,0
Xubilados	6	5	1	100	83,3	16,7
Pensionistas	0	0	0	0	0	0
Estudantes	10	3	7	100	30,0	70,0
Tarefas do fogar	3	0	3	100	0	100
Outra situación	6	4	2	100	66,7	33,3

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

3.2. Taxas de actividade e de ocupación

Atendendo aos datos precedentes e á comparación dos principais indicadores de actividade⁸ (*ver táboa 4*), pódese observar que tanto a taxa de ocupación local como a de actividade é menor en relación cos demais niveis territoriais inseridos. Polo miúdo, a taxa de actividade do Concello de Camariñas representa ao 44,9% da poboación total e sitúase tres puntos porcentuais por debaixo da Comarca -e cinco en relación á provincia e ao total autonómico-. No relativo a taxa de ocupación, as diferenzas son máis amplas, pois namentres o total comarcal presenta valores similares aos rexistrados na provincia e en Galicia, este indicador en Camariñas tan só representa ao 36% da cidadanía.

Táboa 4

Principais indicadores. Comparativa relación da poboación coa actividade económica				
	<i>Camariñas</i>	<i>Terra de Soneira (Comarca)</i>	<i>A Coruña (Provincia)</i>	<i>Galicia</i>
Taxa de actividade	44,9	47,4	49,2	49,2
Taxa de ocupación	36,0	41,4	41,0	41,1

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Se afondamos na evolución destas taxas, pode apreciarse un descenso da taxa de actividade entre os dez anos considerados (*ver táboa 5*), pasando do 44,9% no ano 1991 ao 41,1% no 2001; sen embargo, e a pesar deste descenso, a potencialidade da actividade feminina incrementouse -chegando esta a representar ao 28,7% do total-. Asemade, a taxa de ocupación das mulleres camariñas tamén mellorou neste período, pasando do 16,2% ao 25,7%.

⁸ TAXA DE ACTIVIDADE: representa a porcentaxe do número total de activos sobre a poboación total do concello / TAXA DE OCUPACIÓN: amosa a porcentaxe de ocupados sobre a poboación total.

Táboa 5

Principais indicadores. Relación da poboación coa actividade económica do Concello de Camariñas (%)						
	1991			2001		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Taxa de actividade	44,9	69,6	20,5	41,1	54,1	28,7
Taxa de ocupación	36,0	56,1	16,2	37,2	49,4	25,7

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 1991-2001. INE

3.3. Poboación segundo ocupación, sectores de actividade e situación profesional

Avanzando na análise, mencionar que a maioría da poboación ocupada do Concello de Camariñas distribúese do seguinte xeito: traballadores/as cualificados/as na agricultura e na pesca (25,1%), artesáns e traballadores/as cualificados/as das industrias manufactureiras, operadores/as de instalacións e maquinaria (11,3%) e traballadores/as non cualificados/as (11,4%). Todos estes datos, en definitiva, determinan un retrato distintivo da ocupación local, especialmente ao comparalo co comarcal, provincial e autonómico (*ver táboa 6*).

Ao detalle, existe un predominio da ocupación industrial na zona (Camariñas e Comarca) maior que no nivel provincial e autonómico. En canto á poboación ocupada no sector primario (25,1%), a táboa inferior amosa que existe unha maior concentración da mesma en Camariñas en termos comparativos -o cal relaciónase directamente coa tradición mariñeira do termo municipal-. Neste contexto é importante sinalar que o porcentaxe de poboación ocupada sen cualificación é dun 11,4% -cifra superior, por certo, á ocupada no comercio e na restauración- (9,4%).

Táboa 6

Poboación segundo ocupación (2001)

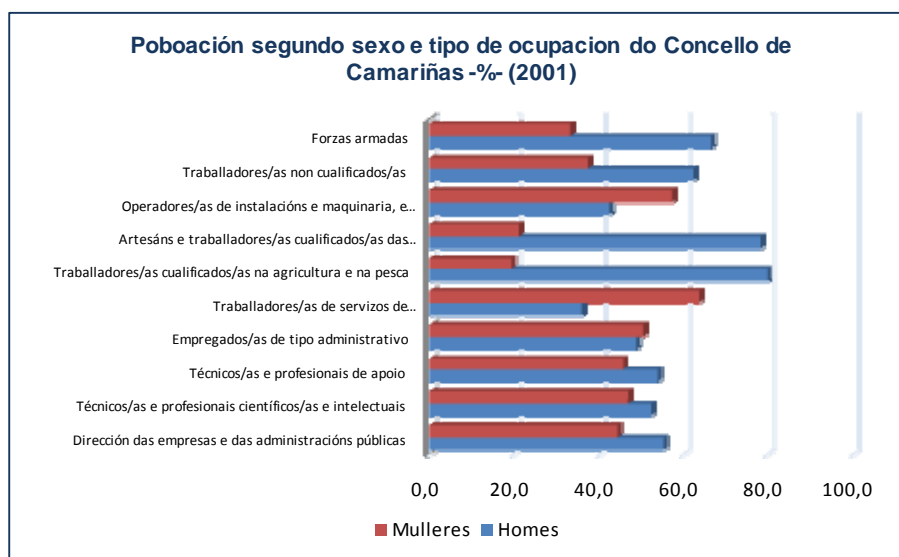
	Número				Porcentaxe			
	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia
Total	2.060	7.546	424.910	1.035.178	100	100	100	100
Dirección das empresas e das administracións públicas	187	582	38.231	93.305	9,1	7,7	9,0	9,0
Técnicos/as e profesionais científicos/as e intelectuais	55	254	48.265	106.573	2,7	3,4	11,4	10,3
Técnicos/as e profesionais de apoio	70	308	42.980	98.399	3,4	4,1	10,1	9,5
Empregados/as de tipo administrativo	63	255	32.882	77.369	3,1	3,4	7,7	7,5
Traballadores/as de servizos de restauración, persoais, protección e vendedores	194	823	57.971	144.031	9,4	10,9	13,6	13,9
Traballadores/as cualificados na agricultura e na pesca	517	1.411	32.538	93.224	25,1	18,7	7,7	9,0
Artesáns e traballadores/as cualificados/as das industrias manufactureiras, da construción e da minería	500	2.195	82.804	196.501	24,3	29,1	19,5	19,0
Operadores/as de instalacións e maquinaria, e montadores	233	836	44.024	114.163	11,3	11,1	10,4	11,0
Traballadores/as non cualificados/as	235	853	40.603	103.453	11,4	11,3	9,6	10,0
Forzas armadas	6	29	4.612	8.160	0,3	0,4	1,1	0,8

Fonte: Censo de poboación e vivenda. 2001. INE

Dentro destes grupos de referencia e atendendo a súa distribución por sexo, as ocupacións máis masculinizadas no Concello son as relacionadas coa construción, a agricultura e a pesca (*ver gráfico 3*); o mesmo ocorre cos traballadores sen cualificación e os postos directivos. Pola contra, as ocupacións de corte administrativo, e as relacionadas cos servizos e a restauración, son as que posúen unha maior porcentaxe de mulleres en Camariñas. Todo isto denota unha división sexual de corte tradicional das ocupacións (coa excepción, en proporción, das operadoras de instalacións e maquinaria -maioritariamente mulleres que traballan na industria conserveira-)⁹

⁹ Convén recordar que a industria conserveira conforma un dos máis importantes nichos de traballo feminino. Segundo datos do 2003, a conserveira Cerdeimar S.L. tiña 122 traballadoras -o 5,6% das mulleres do Concello en idade de traballar no ano indicado- (Fernández e Montero, 2003: 75).

Gráfico 3

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Cambiando o enfoque analítico, ao deterse na análise da poboación ocupada por sectores de actividade, obsérvase como o sector pesqueiro ten moito maior peso no Concello de Camariñas (26,7%) que na Comarca, na provincia ou incluso no total galego (ver táboa 7). O mesmo ocorre co sector da construción (19,1%), algo menor en peso porcentual que o comarcal, pero moi superior en volume ao provincial e galego.

Táboa 7

Comparativa poboación ocupada segundo sectores de actividade -%- (2001)				
	<i>Camariñas</i>	<i>Terra de Soneira</i>	<i>A Coruña</i>	<i>Galicia</i>
	<i>Total</i>	<i>Total</i>	<i>Total</i>	<i>Total</i>
Total	100	100	100	100
Agricultura, gandería, caza e silvicultura	2,6	14,8	6,1	7,7
Pesca	26,7	7,8	3,5	3,4
Industria	17,5	19,3	18	18,7
Construción	19,1	22,3	12,5	12,3
Servizos	34,1	35,8	59,9	57,9

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

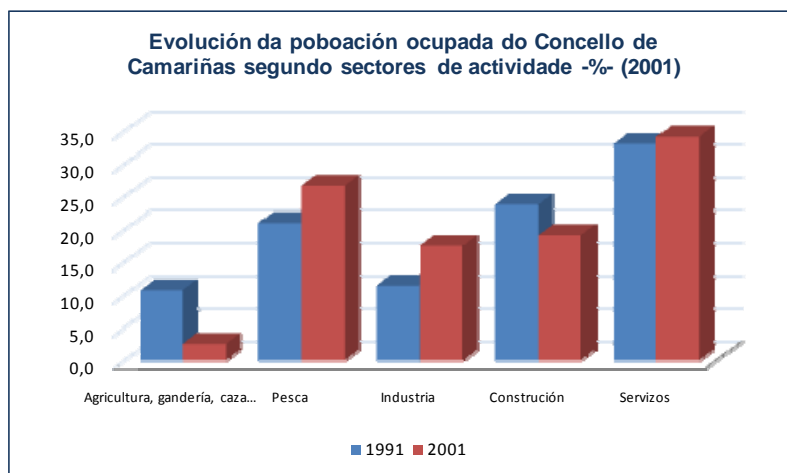
En canto á evolución da poboación ocupada por sectores no Concello de Camariñas (*ver táboa 8*), apréciase un claro descenso dos ocupados no sector primario (agricultura, gandería, caza, silvicultura e pesca); moi similar é a situación da construción no eido local, que pasou de representar ao 23,9% de poboación ocupada a un 19,1% no ano 2001. Entre os eidos de actividade que evolucionaron “en positivo” está, fundamentalmente, a industria e, en menor medida, o sector servizos (*ver gráfico 4*).

Táboa 8

Evolución da poboación ocupada do Concello de Camariñas segundo sexo e sector de actividade (%)						
	1991			2001		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Total	100	100	100	100	100	100
Pesca	21,0	25,0	7,4	26,7	33,5	14,2
Industria	11,5	8,6	21,3	17,5	10,6	30,1
Construción	23,8	30,6	0,4	19,1	29,0	1,1
Servizos	33,0	25,1	60,0	34,1	24,9	51,0

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 1991-2001. INE

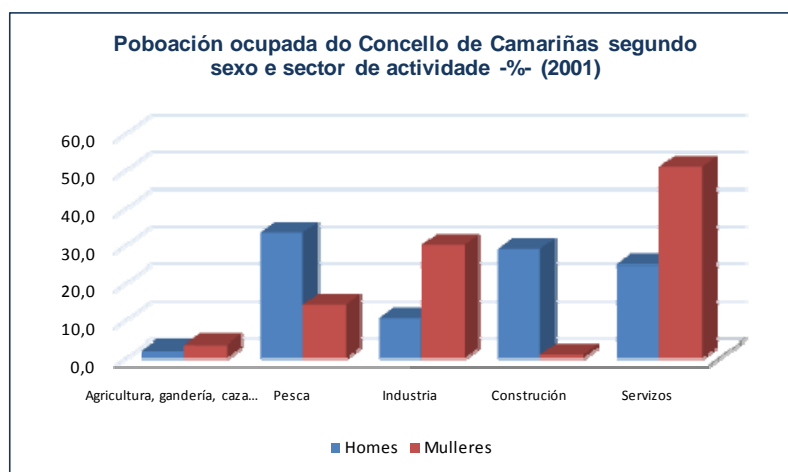
Gráfico 4

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 1991-2001. INE

En canto á análise segundo o sexo, é na industria e no sector servizos onde se mantén un predominio de poboación feminina no Concello (ver gráfico 5). Pola contra, e en concordancia con anteriores cifras, a construción e a pesca son áreas de ocupación maioritariamente masculinizadas.

Gráfico 5

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

No relativo ás diferentes situación profesionais, a porcentaxe de empresarios/as e traballadores/as por conta propia de Camariñas é moi superior á rexistrada no total galego e provincial. Resulta tamén significativo o número de ocupados/as adscritos/as a outras situación profesionais (1,4%) -especialmente no caso da axuda familiar- (ver táboa 9). En canto á poboación asalariada, a maior parte dos traballadores/as por conta allea en Camariñas fano de maneira eventual -o que é un síntoma indicativo de precariedade laboral-.

Táboa 9

Poboación ocupada segundo situación profesional -2001- (%)				
	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia
Total	100	100	100	100
Empresario/a, traballador/a por conta propia	29,2	33,7	21,0	22,2
Que emprega persoal	6,8	6,7	6,7	6,9
Que non emprega persoal	22,4	27,0	14,3	15,3
Asalariado/a, traballador/a por conta allea	69,4	65,3	78,3	76,8
Con carácter fixo	21,3	23,1	49,8	48,7
Con carácter eventual	48,2	42,2	28,5	28,1
Outras situacións	1,4	1,1	0,7	1,0
Axuda familiar	1,2	0,4	0,3	0,7
Membro de cooperativas	0,1	0,7	0,3	0,3

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Atendendo ao sexo, a maioría do empresariado camariñés (teñan ou non teñan empregados) son homes -representando o 62,6% do total- (*ver táboa 10*)¹⁰; o mesmo ocorre cos asalariados, onde tanto os fixos como os eventuais adscribíense á poboación masculina. Nesta liña (*ver gráfico 6*), as mulleres só acadan unha porcentaxe superior na categoría de axuda familiar e como integrantes de cooperativas.

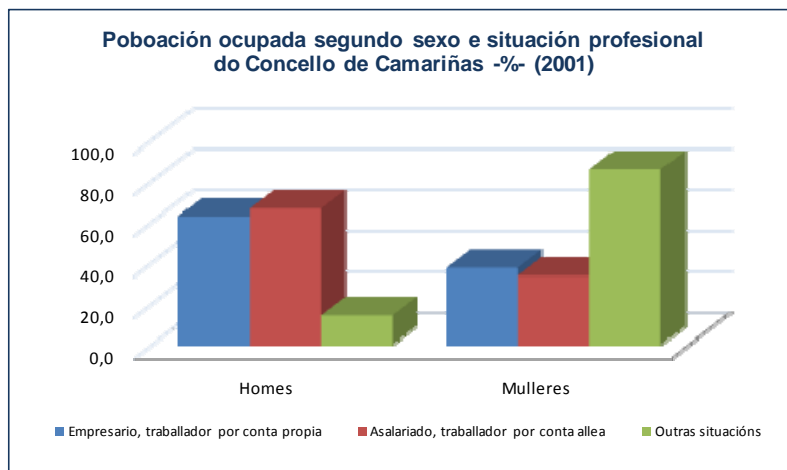
¹⁰ Este aspecto concordará coa análise posterior do IAE.

Táboa 10

Poboación ocupada segundo sexo e situación profesional do Concello de Camariñas -2001- (%)		
	Homes	Mulleres
Empresario, traballador por conta propia	62,6	37,4
Que emprega persoal	82,9	17,1
Que non emprega persoal	56,5	43,5
Asalariado, traballador por conta allea	66,4	33,6
Con carácter fixo	68,0	32,0
Con carácter eventual	65,6	34,4
Outras situacións	14,3	85,7
Axuda familiar	12,0	88,0
Membro de cooperativas	33,3	66,7

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Gráfico 6

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Por último neste apartado, e atendendo ás modalidades de contratos visados do pasado ano 2007, sinalar que en Camariñas apréciouse unha maior proporción dos de obra ou servizo (73,9%) e un número relativamente baixo ao falar de eventuais (11,5%). De igual xeito, a

modalidade de contratación indefinida só veuse representada polo 3,1% dos casos -frente ao 4% de Terra de Soneira e ao 5,4% da provincia- (ver táboa 11).

Táboa 11

Comparación contratos iniciais segundo modalidade do contrato 2007								
	Número				Porcentaxe			
	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia
Total de contratos iniciais	541	1.261	171.195	387.509	100	100	100	100
Indefinido ordinario e fomento do emprego	17	51	9.291	21.434	3,1	4,0	5,4	5,5
De obra ou servizo	400	830	53.790	118.464	73,9	65,8	31,4	30,6
Eventual por circunstancias da produción	62	195	74.683	168.450	11,5	15,5	43,6	43,5
Interinidade	35	66	27.377	63.629	6,5	5,2	16,0	16,4
En prácticas	3	19	1.986	3.627	0,6	1,5	1,2	0,9
Para a formación	16	80	1.804	4.862	3,0	6,3	1,1	1,3
Outros	8	20	2.264	7.043	1,5	1,6	1,3	1,8

Fonte: Consellería de traballo. 2007

Deténdonos na evolución da contratación no período 2002-2007, conséntase para os camariñáns e camariñas unha redución dos contratos indefinidos (ver táboa 12) e un aumento xeneralizado da eventualidade.

Táboa 12

Evolución contratos iniciais segundo sexo e modalidade do contrato do Concello de Camariñas												
	Homes						Mulleres					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Total de contratos iniciais	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Indefinido ordinario e fomento do emprego	2,5	2,8	2,4	1,7	2,1	4,7	1,6	1,9	3,2	4,4	4,1	3,1
De obra ou servizo	80,3	68,0	69,9	74,8	74,9	72,8	81,5	54,2	75,1	78,8	76,8	73,9
Eventual por circunstancias da produción	2,8	3,0	8,8	8,9	9,2	7,5	7,6	8,3	9,0	10,5	7,8	11,5
Interinidade	0	0,6	1,2	1,3	0,5	0,6	2,2	4,8	2,9	3,9	4,3	6,5
En prácticas	1,0	1,5	1,0	0,4	0,3	0,2	0,6	0,3	0,5	0,2	0,5	0,6
Para a formación	4,6	6,9	5,6	4,0	6,2	5,7	2,2	4,8	3,4	2,0	6,1	3,0
Outros	8,9	17,1	11,2	8,9	6,7	8,5	4,1	25,6	5,9	0,2	0,5	1,5

Fonte: Consellería de traballo. 2002-2007

3.3. A poboación desempregada de Camariñas: estacionalidade do paro e análise da colocación por sexo.

Comparando a evolución das taxas de paro censuais (referidas á porcentaxe de parados sobre o total da poboación activa), apréciase unha clara redución no caso do Concello de Camariñas - do 19,7% do ano 1991 ao 9,4% do ano 2001- (*ver táboa 13*).

Táboa 13

Evolución taxas de paro (comparativa)		
	1.991	2.001
Camariñas	19,7	9,4
Terra Soneira (Comarca)	12,5	11,1
A Coruña (Provincia)	16,6	12,5
Galicia	16,4	12,5

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Centrándonos na mesma evolución segundo o sexo, tanto os homes como as mulleres do municipio reduciron considerablemente as súas taxas de paro -pasando, no caso concreto das mulleres, do 20,9% ao 10,5% no último ano de referencia- (*ver táboa 14*).

Táboa 14

Evolución taxas de paro segundo sexo do Concello de Camariñas		
	1.991	2.001
Homes	19,4	8,8
Mulleres	20,9	10,5

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

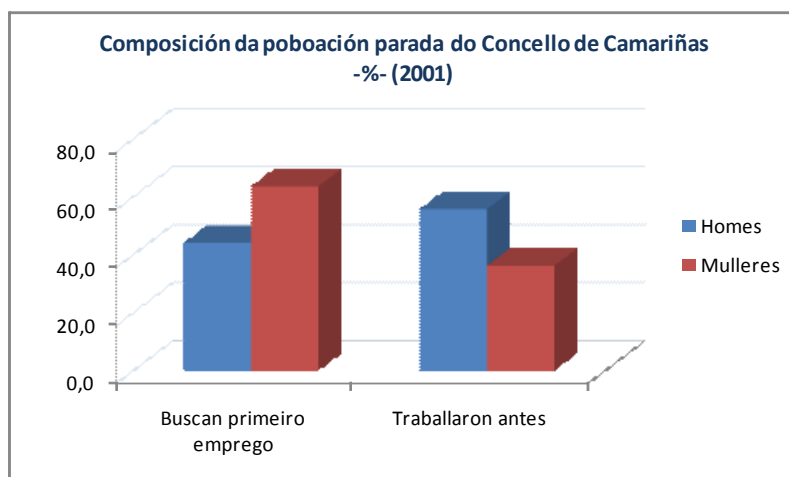
Ao fixar a atención na composición censual da poboación parada, obsérvase como, en termos xerais, a maioría deste colectivo traballou con anterioridade (*ver táboa 15*); precisar (*ver gráfico 7*), non obstante, que son as mulleres as que en maior medida buscan o seu primeiro emprego (55,8%).

Táboa 15

Composición da poboación parada segundo sexo do Concello de Camariñas						
	Número			Porcentaxe		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Parados/as	214	128	86	100	59,8	40,2
Buscan primeiro emprego	43	19	24	100	44,2	55,8
Traballaron antes	171	109	62	100	63,7	36,3

Fonte: Censo de poboación e vivenda. 2001. INE

Gráfico 7

Fonte: Censo de poboación e vivendas. 2001. INE

Atendendo aos últimos datos dispoñibles de Consellería de Traballo, o Concello de Camariñas está a experimentar un crecemento do seu número de parados/as durante o período 2005-2008.

Táboa 16

Evolución do paro no Concello de Camariñas				
	2005	2006	2007	2008/Xullo
Total	396	402	454	472

Fonte: Consellería de traballo. Informe do paro rexistrado

Asemade, a maioría dos/as parados/as en tódolos niveis territoriais, e especialmente en Camariñas, son maiores de 25 anos (*ver táboa 17*).

Táboa 17

Comparativa paro rexistrado (Xullo de 2008)								
	Número				Porcentaxe			
	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia	Camariñas	Terra de Soneira (Comarca)	A Coruña (Provincia)	Galicia
Total	472	1.243	61.205	149.318	100	100	100	100
Menores de 25 anos	43	106	5.161	13.737	9,1	8,5	8,4	9,2
25 e máis anos	429	1.137	56.044	135.581	90,9	91,5	91,6	90,8

Fonte: Consellería de traballo. Informe do paro rexistrado (Xullo de 2008).

En canto á distribución por sexo en Camariñas (*ver táboa 18*), as porcentaxes actuais de paro son moi desiguais; de feito, a porcentaxe de paradas rolda o 60% do total (o 63,3% no ano 2008) e supera amplamente a dos homes no intervalo 2005-2008.

Táboa 18

Evolución do paro rexistrado segundo o sexo						
	Frecuencia			Porcentaxe		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
2005	396	160	236	100	40,4	59,6
2006	402	147	255	100	36,6	63,4
2007	454	162	292	100	35,7	64,3
2008/Xullo	472	173	299	100	36,7	63,3

Fonte: Consellería de traballo. Informe do paro rexistrado

De seguido, a análise da colocación por sexo farase unicamente a nivel comarcal -os únicos datos públicos dispoñibles-. Dentro desta vontade, o primeiro factor a ter en conta é o da demanda potencial de emprego. Atendendo ás dez ocupacións máis solicitadas (*ver táboa 19*), pode observarse que son as profesións relacionadas coa limpeza, e as vinculadas á construción (peón e albanel) as que encabezan o listado de preferencias.

Táboa 19

As dez ocupacións máis demandadas polo total de demandantes de emprego na Comarca de Terra de Soneira (Decembro de 2005)		
	<i>Número</i>	<i>Porcentaxe</i>
Muller/mozo limpeza, limpador en xeral	148	9,9
Peón da construción de edificios	101	6,7
Albanel	90	6,0
Dependente/a de comercio, en xeral	75	5,0
Asistente/a domiciliario/a (auxiliar axuda domicilio)	49	3,2
Operador/a de máquina industrial	39	2,6
Encofrador/a	36	2,4
Empregado/a administrativo/a, en xeral	33	2,2
Modista/o	33	2,2
Peón da industria manufactureira, en xeral	31	2,0

Fonte: Consellería de Traballo. Observatorio ocupacional. Terra de Soneira (Decembro de 2005)

Facendo unha distribución por sexo conséntase que os homes demandantes de emprego solicitan preferentemente ocupacións relacionadas coa construción e a industria; a única profesión relacionada co sector primario (mariñeiro de pesca) sitúase nun considerable carto posto de referencia (*ver táboa 20*). En canto ás mulleres, móstrase en Terra de Soneira unha clara tendencia ao autoubicarse no sector servizos.

Neste contexto conséntase, pois, unha clara división sexual do traballo na Comarca, cun sector terciario claramente feminizado -onde as mulleres demandan principalmente tarefas de limpeza e ocupacións vinculadas ao comercio- (*ver táboa 21*).

Táboa 20

As dez ocupacións máis demandadas polos homes demandantes de emprego na Comarca de Terra de Soneira (Decembro de 2005)

	<i>Número</i>	<i>Porcentaxe homes</i>	<i>Porcentaxe total homes</i>
Peón da construción de edificios	99	98,0	14,7
Albanel	89	98,8	13,2
Encofrador	36	100	5,3
Mariñeiro de pesca	21	91,3	3,1
Condutor de camión, en xeral	19	100	2,8
Peón da ind. manufactureira, en xeral	18	58,0	2,6
Camareiro, en xeral	15	62,5	2,2
Traballador forestal, en xeral	15	75,0	2,2
Carpinteiro, en xeral	14	87,5	2,0
Mozo limpeza, limpador en xeral	11	7,4	1,6

Fonte: Consellería de Traballo. Observatorio ocupacional. Terra de Soneira (Decembro de 2005)

Táboa 21

As dez ocupacións máis demandadas polas mulleres demandantes de emprego na Comarca de Terra de Soneira (Decembro de 2005)

	<i>Número</i>	<i>Porcentaxe mulleres</i>	<i>Porcentaxe total mulleres</i>
Muller limpeza, limpadora en xeral	137	92,5	16,6
Dependenta de comercio, en xeral	71	94,6	8,6
Asistente domiciliaria (auxiliar axuda domicilio)	49	100	5,9
Operadora de máquina ind.	39	100	4,7
Modista	32	96,9	3,8
Empregada administrativa, en xeral	30	90,9	3,6
Operadora de máquina ind. de coser e bordar, en xeral	24	100	2,9
Pinche de cociña	23	74,1	2,7
Cociñeira, en xeral	20	80,0	2,4
Empregada de fogar	20	95,2	2,4

Fonte: Consellería de Traballo. Observatorio ocupacional. Terra de Soneira (Decembro de 2005)

Unha vez analizada a demanda de emprego é preciso por a mesma en relación coas cifras de contratación, coñecendo así se existe unha correspondencia entre ámbolos dous factores en Terra de Soneira. Vendo o listado das dez ocupacións máis contratadas na Comarca (*ver táboa 22*), vemos como a oferta xira fundamentalmente en torno á industria e, en segundo orde de importancia, arredor da construción. No listado resalta o 3,3% de contratos realizados a pescadores de altura e o 3,3% de dependentes/as e exhibidores/as en tendas.

Táboa 22

As dez ocupacións máis contratadas na Comarca de Terra de Soneira		
(Decembro de 2005)		
	Número	Porcentaxe
Xastres, modistos/as e sombreireiros/as	291	10,0
Albaneis e canteiros/as	257	8,9
Peóns de industrias manufactureiras	176	6,0
Operadores/as de máquinas de coser e bordar	126	4,3
Traballadores/as en formigón armado, enfusadores/as	104	3,6
Compositores, músicos/as e cantantes	103	3,5
Pescador/a por conta allea de altura	98	3,3
Dependentes/as e exhibidores/as en tendas, almacéns	96	3,3
Carpinteiros/as (agás carpinteiros/as de estruturas metálicas)	90	3,1
Asistentes/as domiciliarios/as	85	2,9

Fonte: Consellería de Traballo. Observatorio ocupacional. Terra de Soneira (Decembro de 2005)

Atendendo ao sexo, os homes do entorno comarcal atopan unha boa adecuación entre as súas demandas e as ofertas laborais levadas a cabo, pois as ocupacións vinculadas á industria e á construción son as máis contratadas (*ver táboa 23*). En canto ás mulleres, a contratación oríentase, novamente, cara o campo dos servizos (*ver táboa 24*), pero tamén cara as ocupacións industriais -algunhas das cales (peóns de industrias manufactureiras, operadoras de máquinas para tinguir, etc.) non figuraban entre as máis demandadas-.

Táboa 23

As dez ocupacións máis contratadas a homes na Comarca de Terra de Soneira (Decembro de 2005)			
	Número	Porcentaxe homes	Porcentaxe total homes
Albaneis e canteiros	256	99,6	16,0
Traballadores en formigón armado, enfusadores,	104	100	6,5
Compositores, músicos e cantantes	99	96,1	6,2
Carpinteiros (agás carpinteiros de estruturas metálicas)	88	97,7	5,5
Parqueteiros, soldadores e asimilados	81	98,7	5,0
Pescador por conta allea de altura	81	82,6	5,0
Peóns da construción de edificios	77	98,7	4,8
Condutores de camións	66	98,5	4,1
Peóns de industrias manufactureiras	56	31,8	3,5
Pescador por conta allea de auga doce e de augas costeira	47	92,1	2,9

Fonte: Consellería de Traballo. Observatorio ocupacional. Terra de Soneira (Decembro de 2005)

Táboa 24

As dez ocupacións máis contratadas a mulleres na Comarca de Terra de Soneira (Decembro de 2005)			
	Número	Porcentaxe mulleres	Porcentaxe total mulleres
Xastres, modistas e sombreireiras	282	96,9	21,8
Operadoras de máquinas de coser e bordar	125	99,2	9,6
Peóns de industrias manufactureiras	120	68,1	9,2
Dependentas e exhibidoras en tendas, almacéns, quioscos	87	90,6	6,7
Asistentas domiciliarias	83	97,6	6,4
Camareiras, barmans e asimiladas	56	74,6	4,3
Persoal de limpeza de oficinas, hoteis (camareiras de piso)	49	84,4	3,7
Taquígrafas e mecanógrafas	39	90,7	3,0
Operadoras de máquinas para branquear, tinguir e limpar	34	100	2,6
Peóns do transporte e descargadoras	18	45,0	1,3

Fonte: Consellería de Traballo. Observatorio ocupacional. Terra de Soneira (Decembro de 2005)

3.5. Actividades económicas no Concello de Camariñas.

Atendendo aos datos inferiores (*ver táboa 25*), o volume de titulares do Imposto de Actividades Empresariais -IAE- creceu considerablemente (465 no 2003, 686 no 2007). Asemade constátase que o pulo económico do Concello esta guiado, cada vez en maior proporción, polos varóns (o 59,1% de titulares do IAE no 2003, o 66,8% no 2007). Non obstante, as mulleres camariñas dirixen, respecto ao total, unha porcentaxe importante -pero en diminución- de empresas, unidades locais ou similares (33,2% no ano 2007).

Táboa 25

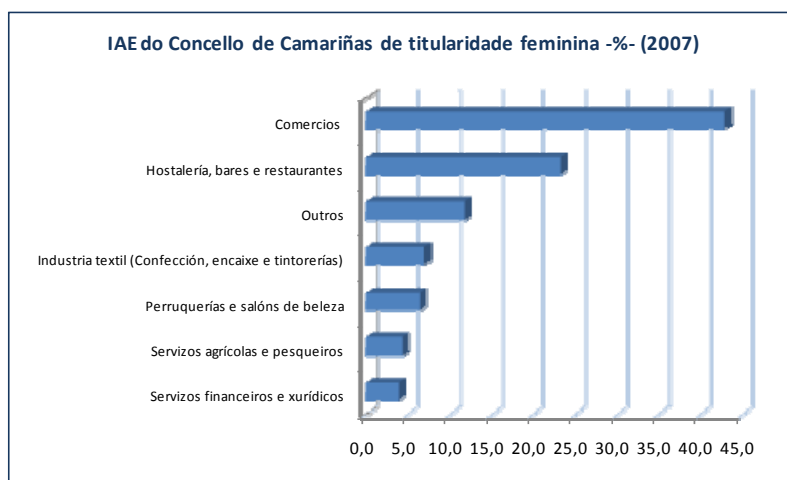
IAE do Concello de Camariñas (2003-2007)						
	<i>Total</i>	<i>Homes</i>	<i>Mulleres</i>	<i>Total</i>	<i>Homes</i>	<i>Mulleres</i>
2003	465	275	190	100	59,1	40,9
2007	686	458	228	100	66,8	33,2

Fonte: Concello de Camariñas e Fernández e Montero (2003: 73)

Por último, só cabe precisar a distribución en diferentes categorías creadas (*ver táboa 26 e gráfico 8*) do IAE de titularidade feminina. Claramente, o maior número de casos concéntrase na actividade comercial e de hostalería; en terceiro lugar, atópase a industria téxtil seguido doutros ítems -como o adscrito aos salóns de beleza ou perruquerías-. En conclusión, a presenza das mulleres noutros importantes nichos de actividade -como o da agricultura, pesca, construción,etc.- é inexistente¹¹.

¹¹ O censo do IAE de titularidade feminina, e a súa distribución segundo categorías, non experimentou moitos cambios substanciais dende o ano 2003 -observando a análise feita ao respecto de Fernández e Montero (2003: 73)-.

Gráfico 8

Táboa 26

IAE do Concello de Camariñas de titularidade feminina ou mixta (2007)

<i>Categoría</i>	<i>Número</i>	<i>Porcentaxe</i>
Total	228	100
Comercios	98	43,0
Hostalería, bares e restaurantes	53	23,2
Industria téxtil (Confección, encaixe e tintorerías)	16	7,0
Outros	27	11,8
Perruquerías e salóns de beleza	15	6,6
Servizos agrícolas e pesqueiros	5	4,4
Servizos financeiros e xurídicos	9	3,9

4. VIOLENCIA DE XÉNERO E BENESTAR SOCIAL

4.1. Indicadores e evolución da violencia de xénero

O uso da expresión “violencia de xénero” é tan recente como o propio recoñecemento da realidade do maltrato ás mulleres (Maqueda, 2006). Esta, segundo se reflectiu na Conferencia Mundial sobre a muller de Pequín -celebrada no ano 1995-, pódese definir como *“todo acto de violencia baseado na pertenza ao sexo feminino, que teña ou poida ter como resultado un dano ou sufrimento físico, sexual ou psicolóxico para a muller, así como as ameazas de tales actos, a coacción ou a privación arbitraria da liberdade, tanto se se producen na vida pública como na privada”*.

Tendo presente esta reflexión e observando os datos referentes ás vítimas de malos tratos en Galicia e na provincia coruñesa, apréciase como a violencia segue a exercerse maioritariamente sobre as mulleres (4.080 vítimas en Galicia e 1.667 na provincia da Coruña no ano 2006); o moi considerable aumento do seu número detectado dende o ano 2000 (*ver táboa 1 e táboa 2*) non ten por que estar directamente relacionada cun aumento deste tipo de violencia en Galicia -que sempre existiu en grandes proporcións-, senón máis ben cun incremento do número de denuncias a raíz dunha progresiva concienciación e sensibilización social.

Asemade, e atendendo aos causantes do maltrato, resulta moi significativo o feito de que os casos de violencia exercida polos cónxuxes víronse incrementados no último ano de referencia -2006-, polo que estamos a falar dun incremento desta aguda problemática dentro do ámbito familiar e doméstico.

Táboa 1

Evolución de vítimas de malos tratos no ámbito familiar segundo xénero e persoa causante do maltrato. Galicia												
	Número						Porcentaxe					
	Homes			Mulleres			Homes			Mulleres		
	Total	Cónxuxe	Outros	Total	Cónxuxe	Outros	Total	Cónxuxe	Outros	Total	Cónxuxe	Outros
2000	627	150	477	1.778	1.189	589	100	23,9	76,1	100	66,9	33,1
2001	584	168	416	1.650	1.147	503	100	28,8	71,2	100	69,5	30,5
2002	1.232	448	784	2.926	1.985	941	100	36,4	63,6	100	67,8	32,2
2003	1.227	468	759	3.232	2.294	938	100	38,1	61,9	100	71,0	29,0
2004	1.312	470	842	3.564	2.464	1.100	100	35,8	64,2	100	69,1	30,9
2005	1.481	544	937	4.027	2.737	1.290	100	36,7	63,3	100	68,0	32,0
2006	1.410	554	856	4.080	2.911	1.169	100	39,3	60,7	100	71,3	28,7

Fonte: Ministerio do Interior. Anuario Estatístico

Táboa 2

Evolución de vítimas de malos tratos no ámbito familiar segundo xénero e persoa causante do maltrato. A Coruña (Provincia)												
	Número						Porcentaxe					
	Homes			Mulleres			Homes			Mulleres		
	Total	Cónxuxe	Outros	Total	Cónxuxe	Outros	Total	Cónxuxe	Outros	Total	Cónxuxe	Outros
2000	240	64	176	720	513	207	100	26,7	73,3	100	71,3	28,8
2001	202	68	134	618	430	188	100	33,7	66,3	100	69,6	30,4
2002	496	192	304	1.166	808	358	100	38,7	61,3	100	69,3	30,7
2003	500	181	319	1.295	921	374	100	36,2	63,8	100	71,1	28,9
2004	583	195	388	1.478	1.018	460	100	33,4	66,6	100	68,9	31,1
2005	637	220	417	1.749	1.187	562	100	34,5	65,5	100	67,9	32,1
2006	580	222	358	1.667	1.192	475	100	38,3	61,7	100	71,5	28,5

Fonte: Ministerio do Interior. Anuario Estatístico

No ámbito camariñá, pese a que o volume de casos de violencia de xénero do que son coñecedores os Servizos Sociais do Concello viuse estabilizado no período 2006-2008 -a diferenza do ámbito galego e provincial- (*ver táboa 3*), hai que ter moi presente que en Camariñas o grao de visibilización destes delitos é baixo¹². Polo tanto, a cantidade de vítimas nadas desta lacra social no termo municipal pode resultar moito maior da rexistrada oficialmente.

Táboa 3

Casos de violencia de xénero en Camariñas		
2006	2007	2008 (Outubro)
3	5	5

Fonte: Concello de Camariñas

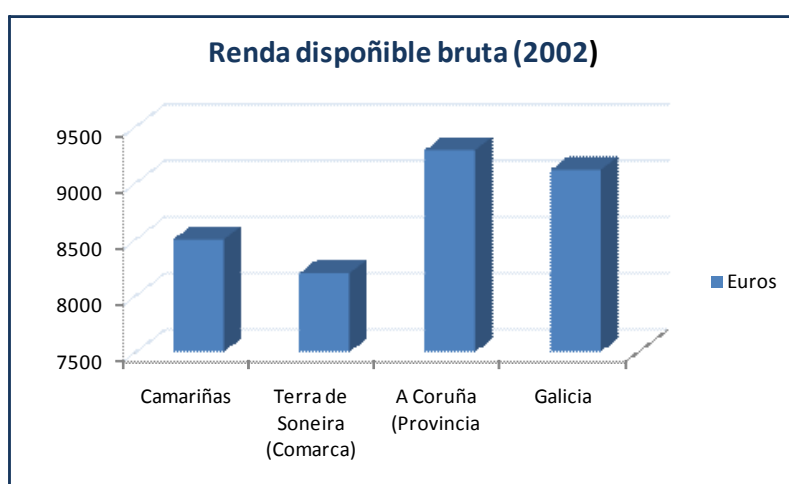
A este respecto, a consolidación do programa “Hai outro lado” -e as liñas de actuación que o estruturan postas en marcha en datas pasadas-, debería consolidarse no II PIOM do Concello de Camariñas como un pilar básico da loita contra a violencia de xénero no eido municipal.

¹² Segundo o traballo de Fernández e Montero (2003: 101) , partindo dos resultados dun traballo de campo cualitativo moito máis exhaustivo e completo que o das enquisas oficiais, no Concello de Camariñas existen “moitos casos de violencia contra as mulleres que non se denuncian e permanecen soterrados dentro do fogar”.

4.2. Colectivos en risco de exclusión social: persoas perceptoras do RISGA e outras prestacións por sexo

O segundo obxectivo deste epígrafe é o de facer unha análise do benestar social no Concello de Camariñas. En primeiro lugar (*ver táboa 4*), polo tanto, cabe facer uso dos indicadores dispoñibles sobre a renda municipal; obsérvase deste xeito que Camariñas, pese a incrementar a súa renda dispoñible bruta no período 2000-2002¹³ e que esta resulte superior á comarcal - unha conxuntura positiva-, mantén un diferencial medido en euros moi importante respecto da provincia (793 €) e Galicia (-618 €).

Gráfico 1

Fonte: IGE

Táboa 4

Renda dispoñible bruta (€)				
	<i>Camariñas</i>	<i>Terra de Soneira (Comarca)</i>	<i>A Coruña (Provincia)</i>	<i>Galicia</i>
2000	7223	7155	8498	8317
2001	8052	7754	8908	8741
2002	8499	8199	9292	9117
<i>Diferencial de renda camariñá</i>		+300	-793	-618

Fonte: IGE

Dende outro punto de vista (*ver táboa 5*), o indicador municipal da renda dos fogares¹⁴ aumentou no intervalo de referencia en seis puntos -colocando a Camariñas no 99º posto dos

¹³ Esta macromagnitude, segundo o IGE, mide os ingresos de que dispoñen os fogares ao longo dun ano para destinar a consumo ou aforro e reflicte a capacidade adquisitiva dos fogares como resultado dos procesos de produción, asignación e distribución da renda.

¹⁴ O indicador municipal da renda dos fogares é unha expresión sintética da renda bruta dispoñible.

municipios galegos-. En definitiva, os datos apuntan a unha mellora do benestar en termos económicos do Concello de Camariñas.

Táboa 5

Concello de Camariñas		
	Indicador municipal da renda dos fogares (Base 2000)	Número de orden
2000	87	162
2001	92	122
2002	93	99

Fonte: IGE

Á marxe deste indicadores excesivamente “macro”, para visibilizar á cidadanía de maior vulnerabilidade socioeconómica en clave de xénero é preciso deterse na demanda de determinadas axudas e prestacións sociais como a Renda de Integración Social -RISGA-¹⁵, o servizo de axuda a domicilio e as pensións non contributivas en Camariñas.

No referente ao RISGA, o seu número (*ver táboa 6*), tras unha diminución de concesións nos anos 2004 ou 2005, sube ata os 5 e 6 casos do ano 2006 e 2007 respectivamente. No tocante ao seu reparto por sexo (*ver táboa 7*), conséntase que son as mulleres -sobre o total de perceptores/as- as mais novas -43 anos de media fronte aos 44 dos varóns- e as que máis solicitudes aprobadas concentran nos últimos tres anos.

Táboa 6

	RISGA (Concedidas)					
	Número			Porcentaxe		
	<i>Total</i>	<i>Muller</i>	<i>Home</i>	<i>Total</i>	<i>Muller</i>	<i>Home</i>
2003	7	7	0	100	100	0
2004	2	1	1	100	50,0	50,0
2005	2	1	1	100	50,0	50,0
2006	5	3	2	100	30,0	20,0
2007	6	4	2	100	66,7	33,3
2008 (Setembro)	1	1	0	100	100	0

Fonte: Concello de Camariñas

¹⁵ A Renda de Integración Social de Galicia (RISGA) é unha prestación social de carácter periódico destinada a garantir recursos económicos de subsistencia a quen careza deles, mediante un proxecto personalizado de inserción constituído por un conxunto de accións tendentes á mellora da integración persoal, familiar, social e, se é o caso, laboral da persoa beneficiaria.

Táboa 7

Idade media dos perceptores/as de RISGA	
<i>Muller (2003-2008)</i>	<i>Home (2003-2008)</i>
43,6	44,3

Fonte: Concello de Camariñas

No tocante ao servizo de axuda no domicilio en Camariñas (*ver táboa 8 e 9*), o número de prestacións vense mantendo arredor das 10 anuais; de xeito claro, as mulleres son as súas principais destinatarias -e o colectivo que as percibe a unha idade media (80 anos) moito máis avanzada que a dos homes (64 anos)-.

Táboa 8

Servizo de axuda a domicilio (Concedidas)						
	Número			Porcentaxe		
	<i>Total</i>	<i>Muller</i>	<i>Home</i>	<i>Total</i>	<i>Muller</i>	<i>Home</i>
2003	12	9	3	100	75,0	25,0
2004	8	5	3	100	62,5	37,5
2005	6	6	0	100	100	0
2006	12	6	6	100	50,0	50,0
2007	10	7	3	100	70,0	30,0
2008	10	9	1	100	90,0	10,0

Fonte: Concello de Camariñas

Táboa 9

Idade media dos perceptores/as do servizo de axuda a domicilio	
<i>Muller (2003-2008)</i>	<i>Home (2003-2008)</i>
80,1	64,2

Fonte: Concello de Camariñas

Tendo en conta o progresivo -e comentado- envellecemento da pirámide poboacional do municipio, as pensións non contributivas son outros dos aspectos fundamentais a manexar. No caso concreto de Camariñas, cabe dicir, foise reducindo o seu número dende o ano 2005; non obstante, produciuse de xeito paralelo un aumento da proporción de pensións de xubilación fronte ás de invalidez (*ver táboa 10*).

Precisar, asemade, que a cantidade das retribucións por xubilación é inferior ás rexistradas na Comarca no pasado ano 2007 -e entre 5 e 7 puntos porcentuais superior ás cifras provinciais e autonómicas-.

Táboa 10

Número de beneficiarios de pensións non contributivas da Seguridade Social												
Camariñas						Terra de Soneira (Comarca)						
Número			Porcentaxe			Número			Porcentaxe			
Total	Invalidez	Xubilación	Total	Invalidez	Xubilación	Total	Invalidez	Xubilación	Total	Invalidez	Xubilación	
2.005	236	78	158	100	33,1	66,9	775	216	559	100	27,9	72,1
2.006	225	75	150	100	33,3	66,7	732	203	529	100	27,7	72,3
2.007	205	64	141	100	31,2	68,8	692	183	509	100	26,4	73,6
A Coruña (Provincia)						Galicia						
Número			Porcentaxe			Número			Porcentaxe			
Total	Invalidez	Xubilación	Total	Invalidez	Xubilación	Total	Invalidez	Xubilación	Total	Invalidez	Xubilación	
2.005	22.182	8.316	13.866	100	37,5	62,5	53.285	20.671	32.614	100	38,8	61,2
2.006	21.698	8.048	13.650	100	37,1	62,9	52.319	20.090	32.229	100	38,4	61,6
2.007	20.921	7.691	13.230	100	36,8	63,2	50.990	19.514	31.476	100	38,3	61,7

Fonte: Vicepresidencia da Xunta de Galicia. IGE

Atendendo ao sexo, sinalar por último, que son moitas máis as camariñas de pensións non contributivas (81% das mulleres cunha idade media de 80 anos, fronte a un 19% dos homes cun promedio de 64 anos no pasado ano 2007), polo que este tipo de prestación presenta un perfil claramente feminizado (*ver táboas 11 e 12*).

Táboa 11

Beneficiarios de pensións non contributivas da Seguridade Social segundo sexo no Concello de Camariñas												
Frecuencia							Porcentaxe					
Homes			Mulleres				Homes			Mulleres		
	Total	Invalidez	Xubilación	Total	Invalidez	Xubilación	Total	Invalidez	Xubilación	Total	Invalidez	Xubilación
2.005	46	27	19	190	51	139	19,5	11,4	8,1	80,5	21,6	58,9
2.006	47	28	19	178	47	131	20,9	12,4	8,4	79,1	20,9	58,2
2.007	39	23	16	166	41	125	19,0	11,2	7,8	81,0	20,0	61,0

Fonte: Vicepresidencia da Xunta de Galicia. IGE

Táboa 12

Idade media dos perceptores/as de pensións non contributivas	
Muller (2003-2008)	Home (2003-2008)
80,1	64,2

Fonte: Concello de Camariñas

4.3. Outros indicadores do benestar: usos do tempo e infraestruturas dispoñibles

Usos do tempo

O benestar social en clave de xénero é un feito social de múltiples niveis analíticos; para constatar a súa presenza ou non, nun deses chanzos está cobrando unha grande importancia - política e académica- a diferenciación dos usos do tempo en función do sexo. Para profundar nesta cuestión, e a modo de indicación do que se pode atopar de xeito aproximado no eido camariñá, farase unha mención detallada aos datos -de ámbito autonómico e galego- da Enquisa de Condicións de Vida das Familias do IGE .

En primeiro lugar, conséntase que as mulleres e os homes seguen a empregar o seu tempo de maneira moi diferente. De feito, a nivel galego e provincial, son as mulleres as que maioritariamente seguen e a desempeñar as tarefas do fogar -nun 78,0% e nun 79,1% dos casos- (ver táboa 13), dedicando ás mesmas unha media de 27 horas semanais fronte as 15

dos homes (*ver táboa 14*); a mesma idiosincrasia reproducécese ao analizar as horas empregadas no coidado dos nenos/as e das persoas dependentes.

Táboa 13

Realización das tarefas do fogar segundo sexo (2002)		
	<i>A Coruña (Provincia)</i>	<i>Galicia</i>
Total	51,4	51,3
Homes	22,1	20,8
Mulleres	78,0	79,1

Fonte: IGE. 2002. Enquisa de condicións de vida das familias

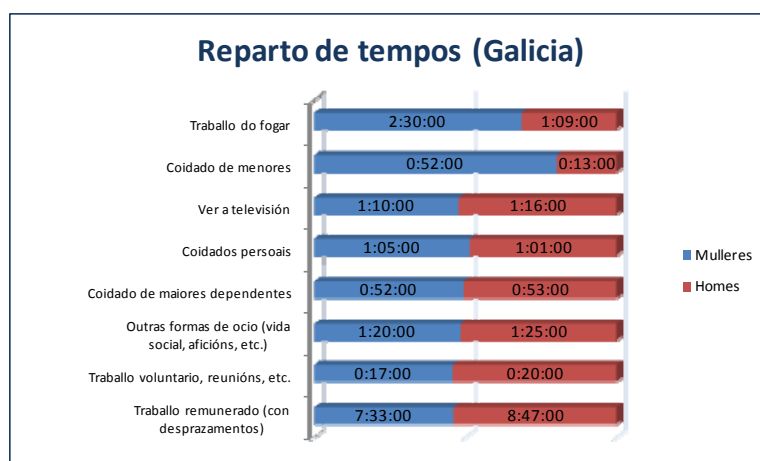
Táboa 14

Número medio de horas semanais dedicadas as tarefas do fogar (2002)		
	<i>A Coruña (Provincia)</i>	<i>Galicia</i>
Total	24,9	25,0
Homes	15,1	15,4
Mulleres	27,4	27,3

Fonte: IGE. 2002. Enquisa de condicións de vida das familias

Complementando estes datos cos da Vicepresidencia de Igualdade, vese como o reparto dos usos do tempo dos galegos e galegas sinalan a continuidade no tempo de prácticas de desigualdade; os homes, neste senso, dedican máis tempo ao traballo remunerado (1 hora e 14 minutos máis o día), mentres que as mulleres ocupan máis tempo nas tarefas do fogar (1 hora e 25 minutos máis), no coidado dos nenos/as (54 minutos máis) e no das persoas dependentes (39 minutos máis). Unido a isto, e como indicador significativo do benestar en función do sexo, os homes teñen máis tempo que as mulleres adscrito ás actividades de ocio (*ver a tele, traballo voluntario, reunións, etc.*) ao longo do día.

Gráfico 2

Fonte: Vicepresidencia de igualdade. 2006

En relación con este uso diferenciado do tempo para homes e mulleres, unha solución aplicable ao campo camariñá podería ser o mantemento ou activación do “banco de tempo municipal”¹⁶. Desta maneira, as mulleres -especialmente- que non teñen acceso a determinadas oportunidades laborais ou formativas debido aos problemas de conciliación que atopan na súa vida diaria, poderían invertir tempo para á vez obtelo, é dicir intercambiar servizos por servizos (xa sexan de coidado de familiares, nenos, etc.), ou favores por favores. Esta ferramenta é sen dúbida unha maneira de fomentar as relacións sociais, dándolle unha nova valoración aos usos do tempo.

Infraestruturas do benestar

Atendendo a outras cuestións relacionadas co benestar, obsérvanse nas táboas inferiores o número de instalacións deportivas -5 de diferentes tipos- (ver táboa 15), o volume de centros culturais (ver táboa 16) e as instalacións de esparcemento, no que se inclúen os parques (urbanos, non urbanos e infantís), os clubs deportivos e os grandes xardíns existentes (ver táboa 17). Sobre esta base, podería afirmarse que o Concello de Camariñas posúe -

¹⁶ No capítulo I (Bancos de Tempo) -art.43- da Lei 2/2007 de traballo en igualdade en Galicia, enténdese que o cometido dun banco de tempo municipal é o de facilitar “ás persoas empadroadas no correspondente concello a conciliación da súa vida persoal, familiar e laboral mediante a realización de labores domésticos concretos, en especial aqueles que esixan desprazamentos, como a realización da compra diaria ou de xestións de índole administrativa, e mais de labores de coidado ou mera compañía de menores de idade e de persoas dependentes”. Sinalar, tamén, que o desenvolvemento normativo deste novidoso instrumento de xestión municipal reflíctese no Decreto 182/2008 -ou de promoción autonómica das medidas municipais de conciliación-.

aparentemente- uns servizos adecuados para alcanzar unha boa calidade de vida cidadá -e para ámbolos sexos- dende o punto de vista cultural, deportivo e de ocio¹⁷.

Táboa 15

Instalacións deportivas do Concello de Camariñas	
Total instalacións	5
Complexos polideportivos	1
Pistas polideportivas	3
Piscinas	0
Con recinto propio	0
Noutras instalacións	0
Frontóns	0
Outros	1

Fonte: Banco de datos municipal. Cultura e lecer. 2005. IGE

Táboa 16

Centros de cultura do Concello de Camariñas	
Casa de cultura	2
Centro cívico social	3
Fogar do pensionista	0
Bibliotecas	1
Museo	3

Fonte: Banco de datos municipal. Cultura e lecer. 2005. IGE

¹⁷ Non obstante, no traballo cualitativo de Fernández e Montero (2003: 98) faise fincapé na división sexual existente -e difícil de cuantificar- nestes espazos, especialmente en bares e tabernas. Asemade, neste estudo documéntanse casos de mulleres novas que, para escapar do rixido control social camariñá, deixan o municipio para acceder a novas formas de ocio.

Táboa 17

Instalacións de esparcemento do Concello de Camariñas	
Total	16
Parque urbano	2
Parque non urbano	3
Parque infantil	6
Clubs deportivos	15
Xardíns	5
Outras instalacións	0

Fonte: Banco de datos municipal. Cultura e lecer. 2005. IGE

Vistos os usos do tempo da cidadanía galega (*ver táboa 18*), non é un dato positivo para apuntalar medidas de conciliación familiar e laboral -e aumentar en consecuencia o benestar preferentemente das camariñas- que diminúa o número de centros de educación infantil -de 5 a 4 no curso 2002/2003-. Neste senso, a existencia dunha gardería municipal -“Dinonenos”-, o cal non é frecuente nos municipios galegos co mesmo rango poboacional de Camariñas, palía en parte esta carencia infraestrutural.

Táboa 18

Centros docentes segundo a ensinanza que imparten no Concello de Camariñas					
	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005
Educación infantil e/ou pimaría	5	5	4	4	4
Educación secundaria obrigatoria	1	1	1	1	1
Educación infantil e/ou primaria e secundaria obrigatoria	0	0	0	0	0
Educación postobrigatoria	0	0	0	0	0
Educación infantil e/ou primaria e secundaria e postobrigatoria	0	0	0	0	0
Educación secundaria e postobrigatoria	0	0	0	0	0

Fonte: Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.

En definitiva, a potenciación de espazos docentes para a poboación preescolar -sexan garderías ou centros de educación infantil- é un factor de grande relevancia no desenvolvemento da igualdade de oportunidades no Concello de Camariñas.

